ecommbx

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 23 Απριλίου 2025 • Ετος 11ο • Αρ. φύλλου 541* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

ecommbx

ΘΕΜΑ

Πίεση στο δολάριο εκ προμελέτης ή εξ αμελείας;

Σελ. 12

ΤΟ ΣΟΚ

Πολλές και σημαντικές οι παράπλευρες απώλειες από τους χειρισμούς του Ντόναλντ Τραμπ

Η ΑΝΗΣΥΧΙΑ

Η Συμφωνία του Μαρ-α-Λάγκο, τα κέρδη και οι κίνδυνοι από τη διολίσθηση του δολαρίου

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

ΤΟ ΤΡΑΥΜΑ ΤΗΣ ΧΡΕΟΚΟΠΙΑΣ

Οι Ελληνες φοβούνται να πάρουν στεγαστικό

Η δεκαετής οικονομική κρίση που πέρασε η Ελλάδα ρίχνει βαριά τη σκιά της και δείχνει να έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τους Ελληνες σε ό,τι αφορά τη λήψη στεγαστικού δανείου. Η πλειονότητα φοβάται να αναλάβει το ρίσκο της λήψης στεγαστικού, λόγω της αβεβαιότητας για το μέλλον και των χαμηλών εισοδημάτων. **Σελ. 17**

ΠΛΗΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ NVIDIA

ΖΗΜΙΕΣ 5,5 ΔΙΣ. ΔΟΛ. ΛΟΓΩ ΦΡΕΝΟΥ ΣΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΤΣΙΠ

Σελ. 9

ΝΤΟΝΑΛΝΤ ΤΡΑΜΠ

ΠΛΗΤΤΕΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Σελ. 9

Επενδυτικό σαφάρι με προοπτικές

Ενδιαφέρον από ΗΠΑ και Ινδία σε τομείς της τεχνολογίας, του τουρισμού και της τεχνητής νοημοσύνης

Αισιοδοξία επικρατεί στις τάξεις της κυβέρνησης και των επιχειρηματιών για επενδυτικά ανοίγματα στην Κύπρο από κολοσσούς των ΗΠΑ και της Ινδίας. Ορισμένες από τις εταιρείες με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν επαφές κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του Προέδρου Χριστοδουλίδη στις ΗΠΑ έχουν ήδη επιστρέψει με συμπληρωματικές ερωτήσεις για το επιχειρηματικό περιβάλλον της Κύπρου, προκειμένου να διαμορφώσουν ολοκληρωμένη άποψη προτού λάβουν τις τελικές τους αποφάσεις αναφορικά με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και φυσικής παρουσίας στο νησί. Πιο συγκεκριμένα, στην Κύπρο βρέθηκαν την περασμένη εβδομάδα υψηλόβαθμα στελέχη της εταιρείας Amazon αναφορικά με την πιθανότητα δραστηριοποίησης στην Κύπρο, ενώ την πρώτη εβδομάδα του Μάη αναμένεται ομάδα εκπροσώπων των εταιρειών Tenstorrent και Plug and Play. Παράλληλα, προοπτικές για ανάπτυξη επενδυτικής δραστηριότητας στην Κύπρο διαφαίνονται και από την αγορά της Ινδίας, με εταιρείες κολοσσούς στον τομέα του τουρισμού και της πληροφορικής να ετοιμάζουν κάθοδο στη χώρα μας τον προσεχή μήνα. **Σελ. 4**

Οι καύσωνες στέλνουν τουρίστες στον Βορρά

Τον ευρωπαϊκό Βορρά έναντι της Μεσογείου επιλέγουν για τις καλοκαιρινές διακοπές τους όλο και περισσότεροι τουρίστες, ιδίως μεγαλύτερης ηλικίας ή όσοι κάνουν πρώτη φορά ένα μεγάλο ταξίδι στο εξωτερικό. Σύμφωνα με το αμερικανικό δίκτυο CNBC, οι τουρίστες «αγκαλιάζουν» την τάση του «coolcation», των αποδράσεων δηλαδή σε ψυχρότερα κλίματα, καθώς οι υψηλότατες θερμοκρασίες σε συνδυασμό με την ακρίβεια και τα μεγάλα πλήθη άρχισαν να πλήττουν τη φήμη των μεσογειακών προορισμών. **Σελ. 11**

Εβαλαν μπρος για το τερματικό στο Βασιλικό

Παράδοση Απρίλιο του 2026

Εντείνονται οι διεργασίες για ολοκλήρωση των εργασιών στο τερματικό Βασιλικού, με στόχο να παραδοθεί στο τέλος του τρέχοντος έτους, ή το αργότερο τον Απρίλιο του 2026. Η προκήρυξη των έργων που υπολείπονται υπολογίζεται να γίνει εντός Απριλίου το αργότερο αρχές Μαΐου. Εξελίξεις αναμένονται και για τα έργα στην προβλήτα. **Σελ. 5**

Οι τράπεζες κατέβαλαν φόρο 408 εκατ. πέρυσι

Μεγάλη η συνεισφορά

Οι τράπεζες της Κύπρου συνεισέφεραν το 5,5% εκ του συνόλου των φορολογικών εσόδων του κυπριακού κράτους για το 2024. Από τα 7,42 δισ. ευρώ που είναι το σύνολο των φορολογικών εσόδων του κράτους για το 2024, τα 407,9 εκατ. ευρώ προήλθαν από τις τράπεζες. **Σελ. 6**

ΛΟΓΩ ΔΑΣΜΩΝ

Η Hermes αυξάνει τις τιμές στις ΗΠΑ

Η Hermes θα αυξήσει τις τιμές στις ΗΠΑ από την 1η Μαΐου, δήλωσε ο οικονομικός διευθυντής Ερικ ντε Χάλγκουετ. «Θα αντισταθμίσουμε πλήρως τον αντίκτυπο αυτών των νέων δασμών» σε όλες τις κατηγορίες προϊόντων, είπε, προσθέτοντας ότι η εταιρεία δεν παρατήρησε αισθητή αλλαγή στις τάσεις της ζήτησης στις ΗΠΑ τον Απρίλιο. **Σελ. 10**

ΕΡΕΥΝΑ «KTRENDS»

Στο ναδίρ η εμπιστοσύνη στους θεσμούς

Στο ναδίρ βρίσκεται η εμπιστοσύνη των πολιτών προς κόμματα και θεσμούς. Όπως καταδεικνύεται από τα ευρήματα της έρευνας του 9ου κύματος «Ktrends», Βουλή και Γενική Εισαγγελία απογοητεύουν τους πολίτες, ενώ είναι καχύποπτοι με κυβέρνηση και δικαστικό σώμα. Αστυνομία και Ελεγκτική Υπηρεσία κρίνονται ως οι πιο φερέγγυοι. **Σελ. 4**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η σύλληψη Ιμάμογλου βάζει δύσκολα στον Ερντογάν

Μετά το φρένο επανόδου της ΕΤΕπ στην Τουρκία, ενδογερμανικοί ενδοιασμοί για την πώληση Eurofighter. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / του Γιαννου Σταυρινιδη

Ενα πολύπλοκο τραπεζικό περιβάλλον

Τα προηγούμενα χρόνια οι τράπεζες στην Ευρώπη και ιδιαίτερα στην Κύπρο είχαν να αντιμετωπίσουν σημαντικές προκλήσεις που επηρέασαν σημαντικά την κερδοφορία τους. Αυτές συνοψίζονται στη λανθασμένη πιστωτική επέκταση, η οποία έφερε αυστηροποίηση του κανονιστικού πλαισίου. Επιπλέον, οι τράπεζες είχαν να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που φέρνει κάθε εποχή ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων. Στη συνέχεια ήρθε ο από μηχανής θεός που ακούει στο όνομα πληθωρισμός να εκτοξεύσει τα επιτόκια και να δώσει μεγάλα κέρδη στις τράπεζες με υπερβάλλουσα ρευστότητα. Σήμερα, όμως, οι συνθήκες διαφοροποιούνται ως προς το ύψος των επιτοκίων και τον βαθμό αβεβαιότητας. Εδώ ακριβώς είναι που καλούνται οι τράπεζες να αναπτύξουν στρατηγικές διατήρησης των κεκτημένων. Στη βάση της ολοένα μεγαλύτερης αυστηροποίησης του πλαισίου από την ΕΚΤ περιλαμβάνονται η εφαρμογή του προτύπου της Βασιλείας 4, καθώς και ένταξη των περιβαλλοντικών απαιτήσεων που το πρότυπο ESG επιβάλλει. Αυτές οι αλλαγές υποχρέωσαν τις τράπεζες να εφαρμόσουν ενισχυμένα συστήματα διαχείρισης κινδύνων τα οποία αποτελούν τροχοπέδη στη μη-βιώσιμη ανάπτυξη.

Η ψηφιακή μετάβαση δεν θα μπορούσε να μην αγγίξει και τις τραπεζικές εργασίες, που σε μεγάλο βαθμό πέτυχε να διαφοροποιήσει το επιχειρηματικό τους μοντέλο. Για να γίνει αυτό, ήρθαν τα fintech αξιοποιώντας το blockchain και την τεχνητή νοημοσύνη. Η εξέλιξη ανάγκασε τις τράπεζες να προσαρμοστούν κάπως βίαια προχωρώντας σε απλοποίηση των διαδικασιών, παροχή εξατομικευμένων ψηφιακών υπηρεσιών και ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας.

Για τη συνέχεια και προκειμένου να ενισχύσουν τα επιχειρηματικά τους μοντέλα, ενώ παραμένει η κερδοφορία ψηλά θα απαιτηθούν σύγχρονες στρατηγικές εστιασμένες στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ενίσχυση της παραγωγικότητας.

Σε αυτές τις στρατηγικές περιλαμβάνονται η αύξηση των δαπανών στην τεχνολογία, έτσι που να βελτιστοποιείται η εμπειρία πελάτη στα ψηφιακά κανάλια εξυπηρέτησης. Προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να εφαρμοστούν οι νέες τεχνολογίες όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η επιμόρφωση των αλγορίθμων.

Η ενίσχυση της δέσμευσης που έχει μια τράπεζα απέναντι στο τρίπτυχο ESG, πέραν του ότι τη διευκολύνει εποπτικά, λειτουργεί και ως προς την κατεύθυνση προσέλκυσης νέας πελατείας η οποία έχει ψηλά στις προτεραιότητες το περιβάλλον. Η δημιουργία φιλικών προς το περιβάλλον τραπεζικών προϊόντων μπορεί να προσδώσει βιωσιμότητα στο επιχειρηματικό μοντέλο.

Η διαχείριση των κινδύνων ήδη διαδραματίζει και θα συνεχίσει να ασκεί σημαντική επιρροή στην τραπεζική λειτουργία. Τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνων λειτουργώντας προβλεπτικά μπορούν να εξομαλύνουν την αβεβαιότητα.

Εναλλακτικές πηγές εσόδων δύναται να ισχυροποιήσουν τον ισολογισμό και να διατηρήσουν ψηλά τους δείκτες κερδοφορίας. Αυτή η ανάγκη γίνεται πολύ πιεστική για τις κυπριακές τράπεζες, οι οποίες στηρίζονται εξ ολοκλήρου στην πίστωση. Δεν είναι καθόλου τυχαίο που το τελευταίο διάστημα είδαμε εξαγορές ασφαλιστικών οργανισμών που ασκούν συμπληρωματικές δραστηριότητες. Δυστυχώς, στην Κύπρο απουσιάζει η δυναμική που προκαλεί η επενδυτική τραπεζική και στην οποία μεγάλες αμερικανικές τράπεζες στηρίζονται εξ ολοκλήρου.

Η διαχείριση του κόστους λειτουργίας αποτελεί διαρκή υποχρέωση των διοικήσεων που θέλουν να διατηρούν τις υπηρεσίες τους ανταγωνιστικά τιμολογημένες. Οι κυπριακές τράπεζες διένυσαν μεγάλη απόσταση μειώνοντας το κόστος προσωπικού και λειτουργίας με το κλείσιμο καταστημάτων. Προς αυτή την κατεύθυνση εντάσσονται και οι πρόσφατες εξαγορές μικρότερων τραπεζών από μεγάλες.

Το τραπεζικό τοπίο γίνεται ξανά πολύπλοκο. Οι διοικήσεις που θα επιβιώσουν είναι όσες έχουν διαύγεια και διορατικότητα.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback**!

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK | μπλε
Μέλος του Ομίλου EUROBANK

Κούζες και κουκουμάρες ατάκτως ερριμμένες

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Μετά την πατάτα της Ξυλοφάγου νόμιζα πως είχαμε φτάσει στο όριο της άναρχης πολιτιστικής μας εξέλιξης και φαντασίας. Προφανώς έκανα λάθος. Δεν έχει όριο η φαντασία μας, sky is the limit! Ποιος θα το 'λεγε ότι κάποια φωτεινά μυαλά θα σκεφτόντουσαν να εισαγάγουν στην Κύπρο το σπάσιμο της στάμνας –και απορώ πώς και δεν το πήρα χαμπάρι από το περυσινό Πάσχα. Η περίπτωση μοιάζει με το πώς εισάγουμε τσένταρ, γεωργικά μηχανήματα, μπανάνες, υφάσματα και άλλα προϊόντα. Δεν παράγουμε δικά μας εδώ και χρόνια, οι λαμπρατζιές και τα πυροτεχνήματα έχουν εξελιχθεί σε μάχες εντός κατοικημένων περιοχών. Και αφού δεν έχουμε άλλα έθιμα τώρα τα εισάγουμε, τα οποία θα τα κάνουμε συν τω χρόνω και δικά μας. Εδώδιμα και αποικιακά. Ίσως του χρόνου δούμε εν πλω επιταφίους, φαναράκια στον ουρανό, ποιος ξέρει… ελλείψει εγχωρίων προϊόντων έθιμα υπάρχουν. Εδώδιμα και αποικιακά.

Τώρα για ποιον λόγο το κάνουμε είναι απορίας άξιον. Ενισχύουμε την ελληνικότητα του νησιού, με το να φέρνουμε έθιμα από τον ελλαδικό χώρο ή μήπως πρόκειται για κάτι το εξωτικό που εξάπτει τη φαντασία μας; Εδώδιμα και αποικιακά. Όπως η σοκολάτα από το Ντουμπάι ή η ιαπωνική κουζίνα για παράδειγμα; Πώς μπήκε η Λαγάνα στην κυπριακή Καθαρά Δευτέρα… να σημειώσω σε αυτό το σημείο πως τη Δευτέρα του Πάσχα μου έστειλαν κουλούρι του Πάσχα, όπως το έφτιαχναν στην Κοντέα και πολύ το χάρηκα.

Μήπως στον Λαογραφικό Όμιλο Ακρίτες Γερίου ξέμειναν από ιδέες; Το βιβλίο «Το Γέρι: ιστορία-έθιμα-παραδόσεις» του Πολύβιου Πολυβίου το έχουν εξαντλήσει; Μάλλον. Υπάρχει και άλλη σχετική λαογραφική βιβλιογραφία, που θα μπορούσε να φανεί χρήσιμη, πάντως. Βέβαια, κάποτε αστεία-αστεία εξήγαμε έθιμα: «Και οι τρεις Κύπριοι εδήλωσαν, ότι ή διαμονή των εις το Πουέρτο Ρίκο υπήρξε καθ' όλα ευχάριστος. Το Πάσχα οι τρεις Κύπριοι συνεώρτασαν με τους συναδέλφους των τών άλλων χωρών οι οποίοι ενεθουσιάσθησαν με τα Κυπριακά πασχαλινά έθιμα, ιδιαιτέρως δε με την «αυγολέμονην», που έγινε η πλέον δημοφιλής σούπα εις την κατασκήνωσιν», ναι η απλή αβγολέμονη, το 1966 εδοξάσθη στο Πουέρτο Ρίκο… εν έτει 2025 πετάμε στάμνες, που τις λέμε κούζες.

Βέβαια, το ζήτημα δεν είναι ο Σύλλογος και η επιλογή του να φέρει το κερκυραϊκό έθιμο στο Γέρι, το οποίο για πρώτη φορά έγινε το Πάσχα του 2024, αλλά είναι η σύγχυση που μπορεί να επικρατήσει για την ταυτότητά μας. Ιδίως των νέων παιδιών. Και αυτή η σύγχυση είναι επικίνδυνη.

Δική μου απορία είναι γιατί δεν συλλέχθηκαν ήθη και έθιμα του Πάσχα, του Μεγάλου Σαββάτου, από τις κατεχόμενες κοινότητες και να παρουσιαστούν στις εκδηλώσεις του Δήμου και του Συλλόγου; Μάλιστα, πολλά από αυτά είναι και πανελλήνια, άρα και τον στόχο της ελληνικότητας θα πετύχαιναν και την ανάδειξη τοπικών ιδιαιτεροτήτων θα κατάφερναν.

Πάντως το έθιμο στο Γέρι δεν αναβίωσε, διότι ποτέ δεν υπήρχε στην Κύπρο, εισήχθη, εν είδει λεσσεψιανού μετανάστη, πριν από έναν χρόνο και η συνέχειά του για ακόμη μία χρονιά μάλλον δείχνει πως έχουμε ξεμείνει από δικές μας ιδέες ή από κυπριακά έθιμα. Και αυτό δεν είναι αναβίωση αλλά επιβολή… και αχρείαστο χάι-χούι.

Και μην αναρωτιόμαστε στο τέλος αν η λαμπρατζιά είναι έθιμο ή ευκαιρία χαβαλέ και νεανικής παραβατικότητας, που η Πολιτεία είναι ανίκανη να πατάξει. Αλλά σκέφτεται σοβαρά μέσω του υπουργού Δικαιοσύνης Μάριου Χαρτσιώτη η παραβατικότητα να μεταφέρεται στο απολυτήριο και στο ενδεικτικό… Μιλάμε για σοβαρά μελετημένες προτάσεις, όχι αστεία!

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Η σειρά «Ζητήματα Ταυτότητας» επιχειρεί να δώσει το έναυσμα για ουσιαστικές συζητήσεις και αναστοχασμούς. Κάθε ταινία εξετάζει την περίπλοκη αλληλεπίδραση μεταξύ της προσωπικής ταυτότητας και των κοινωνικών προσδοκιών.

Goethekino: Ζητήματα Ταυτότητας

Το Ινστιτούτο Γκαίτε Κύπρου παρουσιάζει μια νέα τρίμηνη σειρά εκδηλώσεων με προβολές ταινιών και συζητήσεις που πραγματοποιούνται την τελευταία Τετάρτη του μήνα. Η πρώτη έκδοση της σειράς εκδηλώσεων «GoetheKino» έχει τίτλο «Ζητήματα Ταυτότητας» και ξεκινά την Τετάρτη 30 Απριλίου 2025.

Η σειρά προβολών που έχει προγραμματίσει εξετάζει την περιπλοκότητα της ταυτότητας, του ανήκειν και της προσωπικής ελευθερίας. Με τρεις ταινίες που προβληματίζουν, τις «Talking about the Weather», «Precious Ivie» και «Sissi & I». Η σειρά «Ζητήματα Ταυτότητας» επιχειρεί να δώσει το έναυσμα για ουσιαστικές συζητήσεις και αναστοχασμούς. Κάθε ταινία εξετάζει την περίπλοκη αλληλεπίδραση μεταξύ της προσωπικής ταυτότητας και των κοινωνικών προσδοκιών. Η Όλγα Κουρέλου θα είναι παρούσα και στις τρεις προβολές, προσφέροντας τις εξειδικευμένες γνώσεις της και τις ιδιαίτερες απόψεις της για τις ταινίες. Κάθε φορά θα συζητάει με μια διαφορετική συνομιλήτρια για κάθε ταινία, παρουσιάζοντας ένα ευρύ φάσμα απόψεων και ενδιαφερουσών συζητήσεων.

Οι ταινίες

Η ταινία «Talking about the Weather», της Annika Pinske, που θα προβληθεί στις Τετάρτη 30 Απριλίου, καταπιάνεται με ερωτήματα αυτοπροσδιορισμού και ταξισμού. Η Κλάρα είναι 39 ετών και κάνει διδακτορικό στη φιλοσοφία. Οι αποφάσεις της φαίνεται να μην γίνονται κατανοητές από την οικογένειά της, η οποία ζει στην αγροτική Γερμανία. Μια ταινία για τους γυναικείους δεσμούς, την ανάγκη για ουσιαστική επικοινωνία, τα ζητήματα ζωής, την απόσταση και την εγγύτητα και τις προκλήσεις στην αναζήτηση του πραγματικού αυτοπροσδιορισμού και της ανεξαρτησίας. Την προβολή θα ακολουθήσει συζήτηση με την ερευνήτρια και ιστορικό Ιλιάνα Κουλαφέτη.

Το «Precious Ivie» της Sarah Blaßkiewitz, που θα προβληθεί στις 28 Μαΐου πραγματεύεται τον καθημερινό ρατσισμό και τον χρωματισμό. Η Αφρο-Γερμανίδα Ίβη, την οποία οι φίλοι της αποκαλούν «Μπράουνι», ζει στη Λειψία με την καλύτερη φίλη της, Άννε. Ξαφνικά, η ετεροθαλής αδελφή της από το Βερολίνο, η Ναόμι - άγνωστη μέχρι τότε για εκείνη - εμφανίζεται στο κατώφλι της και την φέρνει αντιμέτωπη με τον θάνατο του πατέρα τους και την επικείμενη κηδεία του στη Σενεγάλη. Καθώς οι αδελφές γνωρίζονται σιγά σιγά μεταξύ τους, η Ίβη αρχίζει να αμφισβητεί όχι μόνο το παρατσούκλι της αλλά και την εικόνα του εαυτού της. Μετά την προβολή θα ακολουθήσει συζήτηση με την καλλιτέχνιδα και κοινωνική σχολιάστρια Serap Kanay.

Μια σειρά προβολών και συζητήσεων του Ινστιτούτου Γκαίτε που εξετάζει την περιπλοκότητα της ταυτότητας.

Η τελευταία ταινία, «Sisi & I», Sisi & I (Sisi & Ich), της Frauke Finsterwalder, που θα προβληθεί στις 25 Ιουνίου 2025 στις 7μ.μ., εξερευνά θέματα ελευθερίας, αφοσίωσης και την πολυπλοκότητα της γυναικείας φιλίας. Η αυτοκράτειρα Ελισάβετ της Αυστρίας, γνωστή ως Σίσυ, ζει μια αντισυμβατική ζωή, απορρίπτοντας τους κοινωνικούς κανόνες και τους περιορισμούς της αυλικής ζωής. Βρίσκει την ελευθερία και δημιουργεί έναν βαθύ δεσμό με την κόμισσα Ίρμα, την κυρία επί των τιμών της, η οποία γοητεύεται από τη χαρισματική Σίσι και τις μοντέρνες ιδέες της. Όμως ο έξω κόσμος προσπαθεί συντρίψει τη Σίσυ. Όσο κι αν αντιστέκονται, στο τέλος μένει μόνο ένας μοιραίος δρόμος που θα συνδέσει τις δύο γυναίκες για πάντα. Μετά την προβολή θα ακολουθήσει συζήτηση με τη διεπιστημονική δημιουργό παραστατικών τεχνών Νάγια Τ. Καρακώστα.

Πληροφορίες

Ινστιτούτο Γκαίτε Κύπρου, Μάρκου Δράκου 21, Λευκωσία.
Προβολές με διαλόγους στην πρωτότυπη γλώσσα και αγγλικούς υπότιτλους. Συζητήσεις στα αγγλικά.
Οι προβολές ξεκινούν στις 7:00 μ.μ.
Ελεύθερη είσοδος.
Επικοινωνία: Τηλέφωνο 22674606, kulturnikosia@goethe.de, www.goethe.de/kypros

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Οι Pink Floyd στην Πομπηία

Το Πάνθεον Λευκωσίας προβάλλει την πρωτοποριακή ταινία του 1972 «Pink Floyd στην Πομπηία MCMLXXII», σε σκηνοθεσία Adrian Maben. Η ταινία, γυρισμένη τον Οκτώβριο του 1971, επιστρέφει στους κινηματογράφους ανανεωμένη ψηφιακά σε 4K από το αρχικό υλικό 35 mm με βελτιωμένο ήχο. Τοποθετημένη στα απίστευτα όμορφα ερείπια του αρχαίου ρωμαϊκού αμφιθεάτρου στην Πομπηία της Ιταλίας, η ταινία απαθανατίζει τους Pink Floyd να κάνουν μια οικεία συναυλία χωρίς κοινό. Η ταινία περιλαμβάνει σπάνιες παρασκηνιακές ματιές της μπάντας που εργάζεται στο The Dark Side of the Moon στα Abbey Road Studios.
Προβολές στις 24, 25, 26 και 30 Απριλίου, ώρα 8:30 μ.μ. Κινηματογράφος Πάνθεον, Διαγόρα 29, Λευκωσία.

«Bliss» από τις Ασώματες Δυνάμεις

Οι Ασώματες Δυνάμεις ομάδα χορού παρουσιάζουν την παράσταση «Bliss», σε σύλληψη, σκηνοθεσία, χορογραφία Ανδρομάχης Δημητριάδου Lindahl. Έξι performers έρχονται στη σκηνή και μοιράζονται την εμπειρία της ευδαιμονίας ως μίας δυναμικής συνθήκης που εμπεριέχει τις όποιες προκλήσεις και δυσκολίες, παραλλαγές και προσεγγίσεις. Συναντιούνται, διασταυρώνονται, συνυπάρχουν, εκμυστηρεύονται μέσα από την κίνηση, αναζητούν, αναιρούν. Χτίζουν και μοιράζονται με απλά υλικά ένα δικό τους κόσμο ευδαιμονίας, ενώ παραμένουν ειλικρινείς, ευάλωτοι κι ανθρώπινα ατελείς. Δραματουργία: Χρήστος Πολυμενάκος, μουσική σύνθεση: Κωνσταντίνα Πολυχρονοπούλου, σκηνικά, κοστούμια: Άνθη Κέττηρου. Χορεύουν, συν-δημιουργούν: Γεωργία Κωνσταντίνου Κλάρκ, Ελισάβετ Παναγιώτου, Ιφιγένεια Χριστοδούλου, Μαρία Χαραλάμπους, Νάπα Γαβριήλ, Σωτήρης Σωτηρίου. Παραστάσεις 26, 27 Απριλίου, Θέατρο Δέντρο, Λευκωσία, ώρα 8:30 μ.μ. και 29 Απριλίου, Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός, ώρα 8:30 μ.μ. Η γενική πρόβα της Παρασκευής 25 Απριλίου, στο Θέατρο Δέντρο στις 8:30 μ.μ. είναι ανοιχτή, δωρεάν για όσες και όσους δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να παρακολουθήσουν την παράσταση.
Κρατήσεις/ πληροφορίες τηλέφωνο 99360503 και www.asomates.com

Κατάληψη Συγγραφέων

Η ARTrat Collective παρουσιάζει την «Κατάληψη Συγγραφέων», μια διαδραστική λογοτεχνική έκθεση που προτείνει έναν διαφορετικό τρόπο συνάντησης και γνωριμίας με την ποίηση. Μέσα από μια σειρά εικαστικών και διαδραστικών εκθεμάτων, επιχειρεί να μετατρέψει τον γραπτό λόγο σε εμπειρία – κάτι που βλέπεις, ακουμπάς, νιώθεις και αλληλεπιδράς. Κάθε έργο προσεγγίζει την ποίηση με διαφορετικές οπτικές, από τα εξώφυλλα και τα ποιήματα μέχρι τη φωτογραφία , απαντώντας σε ένα ερώτημα. Κοινό στοιχείο, η προσπάθεια να φωτιστεί η ποίηση ως ζωντανός οργανισμός, που καλεί σε μια καινούργια εξερεύνηση. Η έκθεση απευθύνεται τόσο σε έμπειρους αναγνώστες όσο και σε όσους ψάχνουν ευκαιρία και αφετηρία να διαβάσουν και να γνωρίσουν την ποίηση των ποιητών της Κύπρου. Το ζητούμενο είναι από την μία η επανασύνδεση με τον γραπτό λόγο και από την άλλη, σε μια εποχή της εικόνας, η λογοτεχνία να βρίσκει νέους δρόμους να φτάνει κοντά στην κοινωνία.
Γκαράζ Art Gallery, Αμμοχώστου 16, Λευκωσία. 26 - 27 Απριλίου, 11:00 π.μ.– 7:00 μ.μ.

Η The Edit Gallery και η Synclery παρουσιάζουν την έκθεση Future in the Past, μια ομαδική έκθεση με έργα των Jule Cats, Johannes Holt Iversen και Natalya Zaloznaya.

Οι Ασώματες Δυνάμεις ομάδα χορού παρουσιάζουν την παράσταση «Bliss», σε σύλληψη, σκηνοθεσία, χορογραφία Ανδρομάχης Δημητριάδου Lindahl.

Το Θέατρο Versus παρουσιάζει: «Εκείνος και Εκείνος» του Κώστα Μουρσελά σε σκηνοθεσία Λουκά Ζήκου και στη Λευκωσία, σε σκηνοθεσία Λουκά Ζήκου.

Ομαδική Έκθεση Future in the Past

Η The Edit Gallery και η Synclery παρουσιάζουν την έκθεση Future in the Past, μια ομαδική έκθεση με έργα των Jule Cats, Johannes Holt Iversen και Natalya Zaloznaya. Η έκθεση Future in the Past συγκεντρώνει τρεις σύγχρονους καλλιτέχνες, των οποίων το έργο διερευνά τη μεταμορφωτική και ασταθή φύση της μνήμης. Μέσα από διαφορετικές αλλά αλληλένδετες πρακτικές, η έκθεση αναδεικνύει πώς η ανάμνηση μπορεί να διαμορφώσει — και να αναδιαμορφώσει — την κατανόησή μας για τον χρόνο, τον τόπο και την ταυτότητα. Η έκθεση είναι αποτέλεσμα συνεργασίας της Edit Gallery με τη Synclery, μια νομαδική επιμελητική πλατφόρμα αφιερωμένη στην πειραματική εκθεσιακή πρακτική και τον διαπολιτισμικό διάλογο. Ενώνουν τις δυνάμεις τους με κοινό όραμα: να φέρουν κοντά καλλιτέχνες και κοινά από διαφορετικά μέρη, μέσα από έναν διάλογο γύρω από τη δύναμη της μνήμης. — πώς αυτή συνδέει, διαστρεβλώνει, διαφυλάσσει και επανεφευρίσκει.
Εγκαίνια: Παρασκευή, 25 Απριλίου, ώρα 6:30 μ.μ. Διάρκεια Έκθεσης έως 24 Μαΐου. The Edit Gallery Αγίας Ζώνης 1, 23 Nicolaou Business Centre, Λεμεσός. Πληροφορίες τηλέφωνο 25251710, info@theeditgallery.com

«Εκείνος και Εκείνος»

Το Θέατρο Versus παρουσιάζει: «Εκείνος και Εκείνος» του Κώστα Μουρσελά σε σκηνοθεσία Λουκά Ζήκου και στη Λευκωσία, σε σκηνοθεσία Λουκά Ζήκου. Μια σάτιρα που ραγίζει «το αυγό» του συστήματος! Δύο φιγούρες, δύο κόσμοι, μία ανελέητη σάτιρα! Το εμβληματικό έργο του Κώστα Μουρσελά «Εκείνος και Εκείνος» ζωντανεύει στη σκηνή, μέσα από τη ματιά του Λουκά Ζήκου, σε μια ανατρεπτική παράσταση με χιούμορ, συγκίνηση και… αυγά που ραγίζουν το σύστημα. Λουκάς και Σόλων: δυο άστεγοι φιλόσοφοι, αιώνιοι περιπλανώμενοι μιας κοινωνίας που δε χαρίζεται. Με σαρδόνιο χιούμορ και ανελέητο αυτοσαρκασμό, αποδομούν τα πάντα – από τις «αλήθειες» μας μέχρι τους ίδιους τους θεούς. Μια τολμηρή κωμωδία με καρδιά και νου. Μια σύγχρονη σάτιρα που σε προκαλεί, σε ταρακουνά και σε κάνει να σκεφτείς. Ερμηνεύουν: Ελεάνα Παπαδοπούλου, Γιάννος Αντωνίου, Λουκάς Ζήκος.
Παραστάσεις 25, 26 και 27 Απριλίου, ώρα 8:30 μ.μ. Θέατρο Ένα, Αθήνας 4, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 99593970.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδοσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαριπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

agenda.cy

KATHIMERINI
PRESENTS

green agenda
CYPRUS SUMMIT

The ESG conference

19 May 2025
Hilton Nicosia

BOOK TICKET
ticketmaster.cy

PLATINUM SPONSORS

PHILIP MORRIS CYPRUS

ALPHA BANK

GOLD SPONSOR

invest Cyprus

FAMELINE HOLDING GROUP

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
Electricity Authority of Cyprus

35 years CYFIELD

SILVER SPONSOR

EY
Shape the future with confidence

ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

cyta

LLPC LAW FIRM

Photos Photiades Breweries Ltd

επιλογή

ENERGY PARTNER

EUNICE ENERGY GROUP

SUPPORTERS

NESPRESSO

Vittel

A PROJECT ENDORSED BY

REPUBLIC OF CYPRUS PRESIDENCY

Ξεκλειδώνει το κουτί των επενδύσεων

Διεθνείς κολοσσοί αξιολογούν τις προοπτικές για ανοίγματα στην Κύπρο - Τα πλάνα για φυσική παρουσία στο νησί

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Άνοιξη επενδύσεων μπορεί να θεωρείται για την Κύπρο η φετινή, καθώς η κυβέρνηση ποντάρει σε ανάπτυξη συνεργασιών με νέες αγορές όπως είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ) και η Ινδία. Ήδη άρχισαν να χτίζονται οι επενδυτικοί δεσμοί μεταξύ Κύπρου και ΗΠΑ μετά το πρόσφατο ταξίδι του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Χριστοδουλίδη και υψηλόβαθμων κρατικών αξιωματούχων σε Νέα Υόρκη, Σαν Φρανσίσκο και Τέξας. Ορισμένες από τις εταιρείες με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν επαφές στις ΗΠΑ έχουν ήδη επιστρέψει με συμπληρωματικές ερωτήσεις για το επιχειρηματικό περιβάλλον της Κύπρου, προκειμένου να διαμορφώσουν ολοκληρωμένη άποψη για την περίπτωση της χώρας προτού λάβουν τις τελικές τους αποφάσεις αναφορικά με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και φυσικής παρουσίας στο νησί. Παράλληλα, προοπτικές για ανάπτυξη επενδυτικής δραστηριότητας στην Κύπρο διαφαίνονται και από την αγορά της Ινδίας με εταιρείες κολοσσούς να ετοιμάζουν κάθοδο στη χώρα μας τον προσεχή μήνα.

Η αποτίμηση

Θετικό πρόσημο καταγράφεται από το επενδυτικό σαφάρι του Προέδρου

Ενδιαφέρον από ΗΠΑ και Ινδία σε τομείς της τεχνολογίας, του τουρισμού και της τεχνητής νοημοσύνης.

Τον Μάιο αναμένονται εξελίξεις από νέες αγορές, στις οποίες ποντάρει η κυβέρνηση.

στις Ηνωμένες Πολιτείες, με τα αποτελέσματα να διαφαίνονται από το γεγονός ότι οι επαφές της κυπριακής αποστολής στις τρεις πολιτείες επέδειξαν ήδη ενδιαφέρον για επενδύσεις και φυσική παρουσία στη χώρα μας.

Όπως πληροφορείται η «Κ», οι επισκέψεις και οι τηλεδιασκέψεις που ακολούθησαν ως συνέχεια του ταξιδιού στις ΗΠΑ καθορίζουν τα επόμενα βήματα των εταιρειών σε σχέση με την Κύπρο. Όπως μας αναφέρθηκε από αρμόδιους φορείς που χειρίζονται τη διαμόρφωση του επενδυτικού κλίματος της Κύπρου, το business case για επενδύσεις χτίζεται σταδιακά και χρειάζεται υπομονή, ειδικότερα με χώρες και αγορές οι οποίες δεν είχαν πάρε δώσε με τη χώρα προηγουμένως. Αυτό που ουσιαστικά επετεύχθη είναι η επικοινωνία της χώρας ως ελκυστικού προορισμού για επιχειρηματική δραστηριότητα και ξένες επενδύσεις σε αυτές τις αγορές. Εξάλλου, η βελτίωση του επενδυτικού κλίματος, η στρατηγική γεωγραφική θέση και τα κυβερνητικά κίνητρα ενισχύουν τη δυναμική της Κύπρου ως τεχνολογικού και επιχειρηματικού κόμβου. Την ίδια ώρα, στα θετικά της Κύπρου για αγορές όπως οι ΗΠΑ και η Ινδία εντάσσεται η γεωγραφική θέση της Κύπρου, η οποία την καθιστά ιδανική για επιχειρήσεις που επιθυμούν πρόσβαση σε ευρωπαϊκές και διεθνείς αγορές.

Το follow up

Όσον αφορά το επενδυτικό σαφάρι στις ΗΠΑ, η «Κ» επικοινώνησε με τις εταιρείες τεχνολογίας και τεχνητής νοημοσύνης που είδε ο Πρόεδρος στο Silicon Valley, με στόχο να εξετάσει κατά πόσο ενδιαφέρονται για να δραστηριοποιηθούν στην Κύπρο. Ειδικότερα, ο Νίκος Χριστοδουλίδης συνάντησε κολοσσούς όπως η OpenAI, η Amazon, η Google, η Nvidia, η Oracle, η Plug and Play και η Tenstorrent. Η πλατφόρμα Plug and Play, που λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ τοπικών startups και διεθνών αγορών προσφέροντας πρόσβαση σε εκτεταμένο δίκτυο εταιρειών, επενδυτών και εταιρικών συνεργατών, δήλωσε στην «Κ» την πρόθεσή της να δημιουργήσει φυσική παρουσία στην Κύπρο και να επενδύσει στις τοπικές start ups. Μάλιστα, όπως μας ανέφερε η πλατφόρμα καινοτομίας που ιδρύθηκε το 2006 στη Silicon Valley από τον Saeed Amidi με τον οποίο και συναντήθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, στις 5 Μαΐου προγραμματίζεται όπως εκπρόσωποι της εταιρείας βρεθούν στην Κύπρο προκειμένου να ευθυγραμμίσουν τα πλάνα τους με την κυπριακή κυβέρνηση όσον αφορά τους βασικούς τομείς στους οποίους θα μπορούσαν να αναπτυχθούν συνεργασίες. Ουσιαστικά η εν λόγω πλατφόρμα θα επιδιώξει μέσω της επίσκεψής της να ενώσει τα κομμάτια του παζλ που αφορούν τον επενδυτικό προορισμό Κύπρος, προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσο θα προχωρήσει με τη δημιουργία ενός φυτωρίου νεοφυών επιχειρήσεων στην Κύπρο για να εξυπηρετήσει την ευρύτερη περιοχή.

Την ίδια ώρα, στην Κύπρο βρέθηκαν την περασμένη εβδομάδα υψηλόβαθμα στελέχη της εταιρείας Amazon αναφορικά με την πιθανότητα δραστηριοποίησης στην Κύπρο, ίσως με κάποιο εξειδικευμένο κέντρο έρευνας και ανάπτυξης ή κάποια συνεργασία με φορείς του οικοσυστήματος, θέματα συνεργασίας για ενίσχυση ψηφιακών δεξιοτήτων, με έμφαση σε τεχνολογίες όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη, συνεργασία και βοήθεια σε θέματα επίλυσης σημαντικών προβλημάτων, όπως η έγκαιρη πρόληψη πυρκαγιών, το κυκλοφοριακό και άλλα. «Αυτές οι εταιρείες βρίσκονται σε έναν συνεχή κύκλο ανάπτυξης και καινοτομίας και μπορούν να μας παρέχουν σχετική τεχνογνωσία για τέτοια ζητήματα», ανακοίνωσε ο υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, Νικόδημος Δαμιανού. Πρόσθεσε ότι θα εξεταστεί, επίσης, η πιθανότητα ανάπτυξης κάποιας υποδομής στην Κύπρο, όπως, για παράδειγμα, Κέντρα Δεδομένων, στο πλαίσιο της πολιτικής που προωθεί το υφυπουργείο για το «Cloud First» και τη διαδικασία επιλογής στρατηγικού συνεργάτη για το «g-cloud», το κυβερνητικό cloud.

Στο μεταξύ, την πρώτη εβδομάδα του Μάη αναμένεται ομάδα εκπροσώπων της εταιρείας Tenstorrent, η οποία ανακοίνωσε την πρόθεσή της να ιδρύσει γραφείο και να δραστηριοποιηθεί στην Κύπρο. Η εταιρεία που ειδικεύεται στην ανάπτυξη προηγμένων επεξεργαστών και συστημάτων που στοχεύουν στη βελτίωση της απόδοσης τεχνητής νοημοσύνης (AI) ιδρύθηκε το 2016 και επικεντρώνεται μέσω των προϊόντων της στην ανάπτυξη πιο αποδοτικών και εξελιγμένων επεξεργαστών για εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης, που μπορούν να χειριστούν πολύπλοκους υπολογισμούς και να βελτιώσουν την εκμάθηση μηχανών. Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Oracle στην Κύπρο, Αντώνης Σκούλλος, ανέφερε στην «Κ» ότι κατά τη διάρκεια της συνάντησης του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον ανώτερο αντιπρόεδρο Εταιρικών Υποθέσεων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Oracle, Luke Kowalski, συζητήθηκε η εστίαση στη δυνατότητα φιλοξενίας υποδομών Cloud στην Κύπρο, πρωτοβουλίες Έρευνας και Ανάπτυξης (R&D), ο ψηφιακός γραμματισμός και η αναβάθμιση δεξιοτήτων των πολιτών καθώς και η ενίσχυση της ακαδημαϊκής συνεργασίας. Σημειώνεται ότι η Oracle έχει σταθερή παρουσία στην Κύπρο για περισσότερα από 30 χρόνια.

Παράλληλα, όπως έγινε γνωστό, πραγματοποιήθηκαν ήδη οι πρώτες επαφές με εταιρείες που επίσης είδε η αντιπροσωπεία στις ΗΠΑ, όπως είναι η Microsoft. Επιπλέον, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», πρόσφατα πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη μεταξύ δυο εταιρειών τεχνολογίας, με τις οποίες είχε προηγηθεί συνάντηση στο Silicon Valley, με στόχο τη δημιουργία φυσικής παρουσίας στην Κύπρο για ανάπτυξη των λογισμικών τους προγραμμάτων. Τα ονόματα των συγκεκριμένων εταιρειών δεν έχουν δει το φως της δημοσιότητας.

Στην εξίσωση και η Ινδία

Σημαντικό ενδιαφέρον καταγράφεται από ινδικές επιχειρήσεις για την Κύπρο βάζοντας στην εξίσωση των επενδυτικών αγορών και την Ινδία. Ενδεικτικό των σημαντικών προοπτικών που καταγράφονται είναι η ίδρυση του επιχειρηματικού συμβουλίου Ινδίας, Ελλάδας και Κύπρου (IGC) το οποίο εγκαινιάστηκε πρόσφατα στο Taj Mahal Palace στη Βομβάη, σηματοδοτώντας ένα σημαντικό βήμα για την ενίσχυση των οικονομικών δεσμών στις τρεις χώρες. Πιο συγκεκριμένα, δυο εταιρείες από την Ινδία, οι οποίες θεωρούνται επιφανείς ανά το παγκόσμιο στον τομέα τους, προγραμματίζουν τη δημιουργία βάσης στην Κύπρο, σύμφωνα με αρμόδιες πηγές. Όπως πληροφορούμαστε, η μια εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα του τουρισμού και επιδιώκει την επέκταση των δραστηριοτήτων της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και η άλλη στον τομέα της τεχνολογίας. Η δημιουργία φυσικής παρουσίας των δυο εταιρειών στην Κύπρο αναμένεται να ανακοινωθεί κατά τη διάρκεια των εγκαινίων του IGC στην Κύπρο στις 16 Μαΐου στην παρουσία εκπροσώπων του επιχειρηματικού κόσμου της Ινδίας, της Κύπρου και της Ελλάδας. Σε σχέση με την κάθοδο της ινδικής εταιρείας με δραστηριοποίηση στον τομέα του τουρισμού, οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν ότι θα δημιουργήσει βάση στη Λευκωσία σε πρώτο στάδιο με στόχο να εξυπηρετεί την αγορά της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής και να συμβάλει στην ενίσχυση του τουριστικού ρεύματος της Ινδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κύρια επιδίωξη των εταιρειών από την Ινδία σε σχέση με το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν για την Κύπρο είναι η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής βάσης αξιοποιώντας το νησί μας ως σημείο εισόδου τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιχειρείται επαναπατρισμός αποδήμων

Πέραν των επενδύσεων, η Κύπρος χρειάζεται και επαγγελματίες για την ενίσχυση της αγοράς εργασίας και ως εκ τούτου επιχειρείται ο επαναπατρισμός των Κύπριων αποδήμων επαγγελματιών.

Ειδικότερα, ο πρόεδρος μεταβαίνει στις 21 Μαΐου στο Λονδίνο συνοδευόμενος από Κύπριους και ξένους επιχειρηματίες με κύρια επιδίωξη να επιφέρει ένα drain gain για να ενισχύσει τις επιχειρήσεις, οι οποίες αντιμετωπίζουν μεγάλες προκλήσεις σε ό,τι αφορά την εξεύρεση ταλέντων και ειδικά στους τομείς της πληροφορικής και της τεχνολογίας. Όπως πληροφορούμαστε, το κλίμα ανάμεσα στους Κύπριους επαγγελματίες του εξωτερικού μπορεί να είναι θετικό όσον αφορά τον επαναπατρισμό τους, ωστόσο όλα θα εξαρτηθούν από το τι κίνητρα θα τους προσφέρει η κυβέρνηση.

Στον πάτο η εμπιστοσύνη σε κόμματα και θεσμούς

Έρευνα «Ktrends»: Αστυνομία και Ελεγκτική Υπηρεσία κρίνονται ως οι πιο φερέγγυοι για τον κόσμο

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Στο ναδίρ βρίσκεται η εμπιστοσύνη των πολιτών προς τα πολιτικά κόμματα, συγκεντρώνοντας κατά μέσο όρο μόλις 1,59 μονάδες από μια 5βάθμια κλίμακα αξιολόγησης. Την ίδια ώρα, λιγότερο καχύποπτοι εμφανίζονται οι πολίτες σε σχέση με την αστυνομία, με τον μέσο όρο να ξεπερνά τη βάση.

Όπως καταδεικνύεται από τα ευρήματα της έρευνας του 9ου κύματος «Ktrends», της εφημερίδας «Η Καθημερινή» που έχει διενεργήσει η εταιρεία IMR σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και αφορά την περίοδο του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2025, ανησυχητικά είναι τα δεδομένα σε σχέση με την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τους θεσμούς. Ειδικότερα, στα χαμηλά βρίσκονται τα επίπεδα εμπιστοσύνης των πολιτών προς τη Βουλή και τη Γενική Εισαγγελία, ενώ η μεγαλύτερη δυσπιστία εκφράζεται προς τα πολιτικά κόμματα. Όπως καταδεικνύεται από τα αποτελέσματα της έρευνας, η οποία διενεργήθηκε από δείγμα 800 ατόμων σε παγκύπρια βάση, σε εξίσου κακή θέση βρίσκεται η εμπιστοσύνη των πολιτών προς τη νομοθετική εξουσία η οποία συγκέντρωσε κατά μέσο όρο 2,02 μονάδες. Απογοήτευση φαίνεται να έχουν οι πολίτες και σε σχέση με τη Γενική Εισαγγελία. Όπως σημειώνει η έρευνα, ο βαθμός εμπιστοσύνης απέναντι στη Γενική Εισαγγελία, η οποία αποτελεί ανεξάρτητη αρχή σύμφωνα με το Σύνταγμα, φτάνει στο 2,08 με άριστα το 5.

Οι πολίτες φαίνεται ότι δεν εμπιστεύονται ούτε τη δικαστική εξουσία

Βουλή και Γενική Εισαγγελία απογοήτευσαν τους πολίτες – Καχύποπτοι με κυβέρνηση και δικαστικό σώμα.

η οποία έχει την αρμοδιότητα να απονέμει δικαιοσύνη, να ερμηνεύει τους νόμους και να επιλύει διαφορές μεταξύ πολιτών, ή μεταξύ πολιτών και κράτους ενεργώντας ανεξάρτητα από τις άλλες, την κυβέρνηση και τη Βουλή, ώστε να εγγυάται την αντικειμενικότητα, αμεροληψία και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών. Όπως φαίνεται από τα ευρήματα της έρευνας του 9ου κύματος «Ktrends», οι πολίτες αξιολογούν τον βαθμό εμπιστοσύνης τους προς τη δικαστική εξουσία με 2,10 κατά μέσο όρο, από τα 5. Ιδιαίτερα σημαντικό κρίνεται το γεγονός ότι οι συμμετασχόντες στην έρευνα της εφημερίδας «Η Καθημερινή», που έχει διενεργήσει η εταιρεία IMR σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2025, δεν εμπιστεύονται την κυβέρνηση. Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα της έρευνας επισημαίνουν ότι οι πολίτες εμπιστεύονται την κυβέρνηση κατά 2,12 μέσο όρο από μια 5βάθμια κλίμακα αξιολόγησης. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι οι πολίτες εμπιστεύονται σε μεγαλύτερο βαθμό τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης από ό,τι εμπιστεύονται την κυβέρνηση καθώς ο βαθμός εμπιστοσύνης στα ΜΜΕ ανέρχεται στο 2,22 κατά μέσο όρο. Στην αμέσως επόμενη θέση βρίσκουμε την Ελεγκτική Υπηρεσία, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας. Ο κόσμος που συμμετείχε στην έρευνα απάντησε ότι εμπιστεύεται τον θεσμό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατά 2,39 κατά μέσο όρο με άριστα το 5. Η αστυνομία κρίνεται από τους πολίτες ως ο πιο αξιόπιστος θεσμός, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας. Ο θεσμός της αστυνομίας συγκεντρώνει 2,53 βαθμούς κατά μέσο όρο στα μάτια των πολιτών.

Πάνω από τη βάση συγκέντρωσε μόνο ο θεσμός της Αστυνομίας.

Στόχος για το τερματικό φυσικού αερίου μέχρι Απρίλιο 2026

Τα χρονοδιαγράμματα για την ολοκλήρωση του ενεργειακού και τα βήματα που θα γίνουν το επόμενο διάστημα

Για το πλοίο «Προμηθέας» υπολείπονται εργασίες που αφορούν την τοποθέτηση δύο εξαρτημάτων, τα οποία θα επιτρέψουν την πιστοποίηση του πλοίου προκειμένου να σηκώσει άγκυρες με τελικό προορισμό το τερματικό στο Βασιλικό.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η υπογραφή των συμβολαίων πρόσληψης της εταιρείας που θα παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στην ΕΤΥΦΑ για ολοκλήρωση των εργασιών στο τερματικό του Βασιλικού θα θέσει σε κατάσταση κινητικότητας και πάλι το κορυφαίο ενεργειακό έργο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σχεδόν μισό χρόνο μετά τις ανακατατάξεις που σημειώθηκαν μετά την αποχώρηση της κινέζικης κοινοπραξίας που είχε αναλάβει το έργο η ΕΤΥΦΑ, ιδιοκτήτης του τερματικού, είναι έτοιμη να εκπληρώσει μια σημαντική προϋπόθεση η οποία είναι η αρχή προκειμένου οι εργασίες που υπολείπονται να ξεκινήσουν και να ολοκληρωθούν. Εξέλιξη που θα επιτρέψει να στηθεί η αναγκαία υποδομή για την αγορά και εισαγωγή φυσικού αερίου στην Κύπρο για παραγωγή φθηνότερης ηλεκτρικής ενέργειας, σε πρώτη φάση. Με βάση

Η προκήρυξη των έργων που υπολείπονται για το τερματικό στο Βασιλικό υπολογίζεται να γίνει εντός Απριλίου το αργότερο αρχές Μαΐου. Στη συνέχεια θα υπάρξουν εξελίξεις και για τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν για την προβλήτα.

το δεδομένα που υπάρχουν με τις προκαταρκτικές διεργασίες προετοιμασίας, οι πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν πως ο τελικός στόχος παράδοσης του τερματικού στο Βασιλικό είναι τέλος του τρέχοντος έτους, το αργότερο Απρίλιος του 2026. Για να επιτευχθεί ο στόχος ολοκλήρωσης των εργασιών που δεν υλοποίησε η κινέζικη κοινοπραξία CPP-METRON Consortium Ltd δεν θα πρέπει να σημειωθεί χρονική παρέκκλιση του οδικού χάρτη των εργασιών που θα εκτελεστούν προκειμένου να πέσει η αυλαία του έργου με την αγκυροβόληση της πλωτής μονάδας –του πλοίου ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ– ανοιχτά του τερματικού στο Βασιλικό.

Πρώτο βήμα

Με βάση πληροφορίες της «Κ», το πρώτο καθοριστικό βήμα προγραμματίζεται να γίνει το επόμενο διάστημα με την υπογραφή του συμβολαίου με την εταιρεία η οποία θα παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στην ΕΤΥΦΑ, δηλαδή θα τρέξει μέχρι τέλους την ολοκλήρωση των κατασκευαστικών εργασιών. Πρόκειται για ευρωπαϊκή εταιρεία με την οποία η ΕΤΥΦΑ έχει συμφωνήσει σε όλα και αυτό που απομένει είναι το τυπικό κομμάτι επισημοποίησης της συνεργασίας. Μέχρι να πέσουν οι υπογραφές η κυβερνητική πλευρά κρατά κλειστά τα χαρτιά της τόσο για το ποια εταιρεία θα προσληφθεί όσο και το οικονομικό σκέλος. Με βάση σημείωμα που ετοίμασε η ΕΤΥΦΑ και κατέθεσε στην κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, το ποσό που έχει καταβληθεί μέχρι σήμερα από ενάρξεως των έργων το 2020 για συμβουλευτικές υπηρεσίες ανέρχεται στα €22 εκατ. Η εταιρεία, μόλις ανακοινωθεί η συνεργασία, θα ελέγξει τα έγγραφα των προσφορών που έχουν ετοιμασθεί προκειμένου να επιλεγεί ο εργολάβος που θα αναλάβει τα έργα που υπολείπονται.

Ο χρόνος προκήρυξης των έργων εξαρτάται από τον Διαχειριστή του Έργου (Project manager) ωστόσο στην ΕΤΥΦΑ θεωρούν πως η προκήρυξη θα πρέπει να γίνει το συντομότερο, εντός Απριλίου αρχές Μαΐου.

Δεύτερο βήμα

Στην ΕΤΥΦΑ το δύσκολο κομμάτι της όλης διαδικασίας εντοπίζεται στο επόμενο βήμα που είναι τα έργα που αφορούν στην προβλήτα. Κυβερνητικές πηγές επιθυμούν να μην υπάρξει παρέκκλιση από τα χρονικά περιθώρια του πρώτου βήματος, προκειμένου αμέσως μετά την προκήρυξη των εργασιών να πέσουν οι υπογραφές και για τα έργα που αφορούν στην προβλήτα στο Βασιλικό.

Εδώ φαίνεται να υπάρχει ανησυχία για πιθανές καθυστερήσεις ένεκα εμποδίων που εμφανίζονται και αποδίδονται σε ένα σύστημα, όπως λέγεται χαρακτηριστικά, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται και κινέζικα συμφέροντα, όχι από την κοινοπραξία που είχε αναλάβει το έργο.

Ο «Προμηθέας»

Οποιοσδήποτε εκτροχιασμός του χρόνου ολοκλήρωσης των χερσαίων κατασκευαστικών εργασιών στο Βασιλικό θα έχει αλυσιδωτές επιπτώσεις και θα επιφέρει καθυστερήσεις και στην έλευση της πλωτής μονάδας επαναεριοποίησης φυσικού αερίου «Προμηθέας». Ο απόπλους του πλοίου από τη Σαγκάη αναμφίβολα ήταν μια σημαντική εξέλιξη, ωστόσο στο πλοίο θα πρέπει να πραγματοποιηθούν σημαντικές εργασίες που θα επιτρέψουν την πιστοποίησή του.

Η πλωτή μονάδα, σύμφωνα με επίσημες ανακοινώσεις, βρίσκεται στον πορθμό της Μαλάκκας στη Μαλαισία, όπου διενεργούνται τεχνικοί έλεγχοι για την αξιολόγηση του πλοίου. Οι εργασίες που θα πρέπει να γίνουν αφορούν δύο εξαρτήματα, τα οποία έχουν ήδη παραγγελθεί και αναμένεται να παραδοθούν τους επόμενους τρεις μήνες. Μόλις εγκατασταθούν θα ολοκληρωθεί η πιστοποίησή του προκειμένου να σαλπάρει για τον τελικό προορισμό του που είναι το τερματικό στο Βασιλικό. Για τον απόπλου του πλοίου από τη Σαγκάη η Δημοκρατία δαπάνησε με βάση σημείωμα της ΕΤΥΦΑ:

-Στην Wilhelmsen Ship Management Ltd: Νοέμβριος 2024 - Ιανουάριος 2025, ποσό €1.450.770 για έξοδα διαχείρισης πλοίου.

-Στην Wilhelmsen Insurance Services AS: Αύγουστος 2024 - Μάιος 2025, €298.162 για ασφάλιστρα πλοίου Prometheas

-Στην China Petroleum Pipeline Engineering Company Ltd & Island Oil: από Δεκέμβριο του 2024, €1.033.220 για υπηρεσίες σχετικές με τη μεταφορά του πλοίου στην Κύπρο.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Της* **ΡΟΜΠΙΝ ΜΑΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Τριπλό πλήγμα από τους δασμούς για τους γίγαντες των ημιαγωγών

Οι κατασκευαστές ημιαγωγών θα νιώσουν την ένταση της δασμολογικής μανίας του Ντόναλντ Τραμπ. Κι αυτό γιατί η εξαίρεσή τους από τους δασμούς που ανακοίνωσε ο πρόεδρος των ΗΠΑ μπορεί να μην έχει διάρκεια. Επιπλέον, το πλήγμα στη ζήτηση για τηλέφωνα και άλλα ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης θα είναι οδυνηρό για την Taiwan Semiconductor Manufacturing Samsung Electronics (TSMC) και άλλες εταιρείες του κλάδου. Το αυξανόμενο κόστος θα διαταράξει επίσης τα τολμηρά τους σχέδια για τη δημιουργία εργοστασίων στις ΗΠΑ.

Το γεγονός ότι οι εισαγωγές ημιαγωγών στις ΗΠΑ δεν υπόκεινται σε ανταποδοτικούς δασμούς δεν αποτελεί ανάπαυλα για τη βιομηχανία. Μιλώντας από το Air Force One την Πέμπτη, ο Τραμπ προειδοποίησε ότι έρχονται περισσότεροι δασμοί και ότι «η απόφαση για τη βιομηχανία των τσιπ θα μπορούσε να ληφθεί πολύ σύντομα». Τον Φεβρουάριο είχε πει ότι οι δασμοί στον κλάδο θα μπορούσαν να είναι 25% ή υψηλότεροι.

Σε αυτό το σενάριο, το άμεσο πλήγμα στους κατασκευαστές τσιπ όπως η TSMC αξίας 735 δισ. δολαρίων μπορεί να είναι περιορισμένο. Η εταιρεία κέρδισε περίπου 60 δισ. δολάρια, ή το 70% των πωλήσεών της, πέρυσι από πελάτες με

Το πλήγμα στη ζήτηση για τηλέφωνα και άλλα ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης θα είναι οδυνηρό.

έδρα τη Βόρεια Αμερική, όπως η Apple και η Nvidia. Αλλά οι περισσότεροι από τους επεξεργαστές που αγοράζουν, συσκευάζονται και συναρμολογούνται σε υπολογιστές, smartphones και άλλες συσκευές εκτός των συνόρων της χώρας. Οι ΗΠΑ εισήγαγαν τσιπ αξίας 82 δισ. δολαρίων το 2024, λιγότερα από τα 100 δισ. δολάρια για τους υπολογιστές.

Είτε έτσι είτε αλλιώς, οι υψηλότερες τιμές για τα τελικά προϊόντα, σε συνδυασμό με μια πιθανή ύφεση στη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, θα πλήξουν τη ζήτηση των καταναλωτών. Η Apple, για παράδειγμα, υπολογίζεται ότι κατασκευάζει το 85% των iPhone της στην Κίνα, όπου οι εξαγωγείς αντιμετωπίζουν σωρευτικούς δασμούς άνω του 100%. Δεν είναι περίεργο λοιπόν που οι μετοχές της TSMC και της Samsung μειώθηκαν κατά 15% και 10% αντίστοιχα από τότε που ο Τραμπ ανακοίνωσε τους δασμούς του. Μέχρι το κλείσιμο της Τρίτης, οι δύο εταιρείες είχαν χάσει συνολικά 117 δισ. δολ. σε χρηματιστηριακή αξία.

Ωστόσο, το τρίτο πλήγμα σε κατασκευαστές όπως η Samsung και η TSMC μπορεί να είναι και το πιο ανησυχητικό. Το κόστος της δημιουργίας εργοστασίων στις ΗΠΑ θα αυξηθεί μετά την έναρξη ισχύος των δασμών της Ουάσιγκτον. Πάρτε για παράδειγμα τα μηχανήματα λιθογραφίας που παράγονται από την ASML στην Ολλανδία, είναι ζωτικής σημασίας για την κατασκευή τσιπ αιχμής και μπορεί να κοστίσουν έως και 350 εκατ. δολάρια έκαστο.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΡΟΜΠΕΡΤ ΓΟΥ / THE NEW YORK TIMES**

Ο Τραμπ απέτυχε στον πόλεμο των δασμών με την Κίνα

Ο εμπορικός πόλεμος του Τραμπ με την Κίνα έχει ήδη αποτύχει. Ο Αμερικανός πρόεδρος και οι κόλακές του καυχιούνται για την τέχνη του στη σύναψη συμφωνιών. Επομένως είναι πιθανόν εξοικειωμένοι με τις βασικές αρχές των επιχειρηματικών διαπραγματεύσεων: Να έχει κανείς έναν σαφή και εφικτό στόχο, να γνωρίζει τα σημεία που δυσκολεύουν τον αντίπαλο και να βεβαιώνεται ότι δεν τον περιορίζει τόσο επιθετικά ώστε να μην έχει άλλη επιλογή από το να αντισταθεί και να αντιδράσει. Ο Τραμπ φαίνεται να τα έχει ξεχάσει αυτά. Ο κακοσχεδιασμένος και ερασιτεχνικά εκτελεσμένος δασμολογικός πόλεμος με την Κίνα έχει πλέον ξεφύγει από κάθε έλεγχο, απειλώντας το παγκόσμιο εμπόριο και βλάπτοντας σοβαρά την παγκόσμια εικόνα της Αμερικής.

Το κύριο πρόβλημα του Τραμπ είναι ότι ο ίδιος και η ομάδα του προφανώς υπέθεσαν λανθασμένα ότι η Κίνα ήταν τόσο απεγνωσμένη να προστατεύσει τις εξαγωγές της προς τις ΗΠΑ που θα υπέκυπτε στη θέλησή του. Η Κίνα εξήγαγε στις ΗΠΑ αγαθά αξίας 438 δισ. δολ. το 2024, περισσότερο από ό,τι σε οποιαδήποτε άλλη χώρα. Οι υπέρογκοι δασμοί που επέβαλε ο Τραμπ, και στους οποίους το Πεκίνο απάντησε με αντίμετρα, έρχονται σε μια εποχή ασθενούς καταναλωτικής ζήτησης και επενδύσεων από την Κίνα και μιας κλυδωνιζόμενης αγοράς ακινήτων. Αλλά η Κίνα

Το Πεκίνο είναι καλύτερα προετοιμασμένο σήμερα από ό,τι ήταν κατά την πρώτη θητεία του Τραμπ.

είναι καλύτερα προετοιμασμένη σήμερα να διατηρήσει τη θέση της από ό,τι ήταν κατά τη διάρκεια της πρώτης θητείας του Τραμπ. Μετά από χρόνια εμπορικών εντάσεων, δασμών και γενικής αποσύνδεσης, δεν είναι τόσο οικονομικά συνδεδεμένη με τις ΗΠΑ όσο πριν, ενώ έχει περάσει χρόνια προετοιμαζόμενη γι' αυτή την αναμενόμενη εμπορική αντιπαράθεση, δίνοντας προτεραιότητα στην τεχνολογική αυτάρκεια, στην οικονομική ασφάλεια και στον βιομηχανικό ανασχεδιασμό. Τους τελευταίους μήνες έχει λάβει πρόσθετα μέτρα για την ενίσχυση της οικονομίας και την προώθηση της εγχώριας κατανάλωσης.

Τόσο η Κίνα όσο και οι ΗΠΑ προσπαθούν να αλλάξουν τα οικονομικά τους μοντέλα. Η Κίνα παράγει πάρα πολύ και θέλει να στραφεί προς μεγαλύτερη κατανάλωση. Οι ΗΠΑ καταναλώνουν πάρα πολύ και θέλουν να παράγουν περισσότερο. Και οι δύο μεταβάσεις είναι δύσκολες. Αλλά είναι ευκολότερο για τους Κινέζους, που έχουν την τάση να υπομένουν δυσκολίες, να στραφούν προς την παραγωγή λιγότερων και την κατανάλωση περισσότερων, παρά για μια οικονομία που επικεντρώνεται στην κατανάλωση να κινηθεί προς την αντίθετη κατεύθυνση. Ο Τραμπ λέει ότι το Πεκίνο «έκανε λάθος» με τα αντίποινα, αλλά δεν του έδωσε άλλη επιλογή. Η επίδειξη αδυναμίας μόνο ενθαρρύνει έναν νταή σαν αυτόν. Μια σοβαρή πτώση της παγκόσμιας ζήτησης λόγω των δασμών αναμφίβολα θα επηρέαζε την κινεζική οικονομία. Αλλά ο Τραμπ δεν θα πρέπει να περιμένει τηλεφώνημα από το Πεκίνο που θα ικετεύει για συμφωνία.

Οι τράπεζες βάζουν το 5% των φορολογικών εσόδων του κράτους

Τι παρουσιάζουν τα επίσημα στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας για τα έτη 2017 - 2024

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Οι τράπεζες της Κύπρου συνεισέφεραν το 5,5% εκ του συνόλου των φορολογικών εσόδων του κυπριακού κράτους για το 2024, ποσοστό λίγο πάνω από το επίπεδο που συνεισφέρουν κατά την τελευταία 8ετία. Συγκεκριμένα, από τα 7,42 δισεκατομμύρια ευρώ που είναι το σύνολο των φορολογικών εσόδων του κυπριακού κράτους για το 2024, τα 407,9 εκατομμύρια ευρώ προήλθαν από τις τράπεζες, λίγο πάνω από τον μέσο όρο που προκύπτει από το 2017 μέχρι και το 2024. Αναλύοντας τα στοιχεία που συνέλεξε ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου από το Τμήμα Φορολογίας της Κύπρου και εξασφάλισε η «Κ», παρατηρείται πως ο μέσος όρος της συνεισφοράς των τραπεζών στο σύνολο των φορολογικών εσόδων του κράτους, κυμαίνεται στο 5,1% την περίοδο 2017 - 2024. Ποσοστιαία, το έτος 2024 έχει τη δεύτερη μεγαλύτερη συνεισφορά μέσα σε αυτά τα χρόνια, καθώς το 2019 η συνεισφορά του τραπεζικού τομέα ήταν στο 5,8%, σε σύγκριση με το σύνολο των φορολογικών εσόδων της χώρας. Όμως, τα ποσοστά δεν αποτυπώνουν την αλήθεια.

Το 2024 είναι «χρονιά ρεκόρ» σε επίπεδο απόλυτων αριθμών, καθώς οι τράπεζες φαίνεται πως έχουν αυξήσει κατά πολύ τη συνεισφορά τους σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Βάσει επίσημων στοιχείων του Τμήματος Φορολογίας, το 2024 οι τράπεζες έδωσαν στον φόρο 407,9 εκατ. ευρώ, το 2023 έδωσαν 357,6 εκατ. ευρώ, το 2022 έδωσαν 275,7 εκατ. ευρώ, το 2021 έδωσαν 215,8 εκατ. ευρώ, το 2020 έδωσαν 234,8 εκατ. ευρώ, το 2019 έδωσαν 264,1 εκατ. ευρώ, το 2018 έδωσαν 223 εκατ. ευρώ και το 2017 έδωσαν 192,4 εκατ. ευρώ.

Ο ειδικός φόρος

Η προσπάθεια για δημιουργία νέας έκτακτης φορολογίας των τραπεζών που οδήγησε τελικά τις τράπεζες να «βάλουν το χέρι στην τσέπη» και να δώσουν πίσω στην κοινωνία ορισμένα μέτρα, σταμάτησε στα μέσα του Δεκέμβρη του 2024. Οι τράπεζες «φώναζαν» πως βαρύνονται ήδη με ειδικό φόρο (τον λεγόμενο bank levy), όμως πόσα δίνουν; Βάσει των επίσημων στοιχείων, οι τράπεζες το 2024 έδωσαν μέσω του ειδικού φόρου 74 εκατ. ευρώ, το 2023 έδωσαν 69,4 εκατ. ευρώ, το 2022 έδωσαν 66,3 εκατ. ευρώ, το 2021 έδωσαν 54,2 εκατ. ευρώ, το 2020 έδωσαν 56,7 εκατ. ευρώ, το 2019 έδωσαν 60,6 εκατ. ευρώ, το 2018 έδωσαν 47,1 εκατ. ευρώ και το 2017 έδωσαν 40,2 εκατ. ευρώ.

Το 2024 είναι «χρονιά ρεκόρ» σε επίπεδο απόλυτων αριθμών, καθώς οι τράπεζες φαίνεται πως έχουν αυξήσει κατά πολύ τη συνεισφορά τους σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.

50,3 εκατ. στα Ταμεία

Η εργοδοτική εισφορά των τραπεζών για το 2024 στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στις εισφορές γενικής υγειονομικής περίθαλψης, στο ταμείο απολύσεων, στο Ταμείο Συνοχής και άλλα, έδωσαν 50,3 εκατ. ευρώ. Όπως δείχνουν τα στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας, το 2023 το εν λόγω ποσό ήταν στα 45,5 εκατ. ευρώ, το 2022 στα 48,4 εκατ. ευρώ, το 2021 στα 45,7 εκατ. ευρώ, το 2020 στα 44,9 εκατ. ευρώ, το 2019 στα 44,1 εκατ. ευρώ, το 2018 στα 32,3 εκατ. ευρώ και τέλος, το 2017 στα 30,2 εκατ. ευρώ.

Ο έκτακτος φόρος συμπεριλαμβάνεται στο γενικότερο σύνολο φόρων που βαρύνουν τις τράπεζες και αποτελούν μέρος του συνόλου των φόρων που εισφέρουν, εκείνων των 407,9 εκατ. ευρώ για παράδειγμα που αντιστοιχούν για το 2024. Το σύνολο των φόρων που βαρύνουν τις τράπεζες (total taxes borne) για το 2024 ανέρχεται στα 283,7 εκατ. ευρώ. Για το 2023 ήταν στα 254,7 εκατ. ευρώ, για το 2022 ήταν στα 183 εκατ. ευρώ, για το 2021 ανέρχονταν στα 128,7 εκατ. ευρώ, για το 2020 στα 141,2 εκατ. ευρώ, για το 2019 στα 135,7 εκατ. ευρώ, για το 2018 στα 99,8 εκατ. ευρώ και για το 2017 στα 86,3 εκατ. ευρώ.

Τα δεύτερο «κομμάτι» του συνόλου της εισφοράς των φόρων (τα 407,9 εκατ. ευρώ για το 2024) απαρτίζεται από το σύνολο των εισπραχθέντων φόρων που αφορούν τις τράπεζες. Για το 2024 αυτό το κομμάτι ήταν 124,2 εκατ. ευρώ, για το 2023 ήταν 102,9 εκατ. ευρώ, για το 2022 ήταν 92,7 εκατ. ευρώ, για το 2021 ήταν 87 εκατ. ευρώ, για το 2020 ήταν 93,7 εκατ. ευρώ, για το 2019 ήταν 128,3 εκατ. ευρώ, για το 2018 ήταν 123,1 εκατ. ευρώ και το 2017 ήταν στα 106,1 εκατ. ευρώ.

Η συνεισφορά των κυπριακών τραπεζών στη φορολογία

(εκατ. ευρώ)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Συνολικά έσοδα από φόρους	3.857,0	4.277,0	4.567,0	4.331,2	5.008,4	6.014,9	6.737,1	7.420,4
Συνεισφορά τραπεζικού τομέα	192,5	223,1	264,2	235,0	215,8	275,8	357,6	408,0
	5,0%	5,2%	5,8%	5,4%	4,3%	4,6%	5,3%	5,5%

Η προσπάθεια για δημιουργία νέας έκτακτης φορολογίας των τραπεζών που οδήγησε τελικά τις τράπεζες να «βάλουν το χέρι στην τσέπη» και να δώσουν πίσω στην κοινωνία ορισμένα μέτρα, σταμάτησε στα μέσα του Δεκέμβρη του 2024.

Ελαφρά αύξηση στα ΜΕΔ

Με το «αριστερό» μπήκε το 2025 για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στην Κύπρο, καθώς στο τέλος Ιανουαρίου, ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων αυξήθηκε κατά 0,1%, και έφτασε στο 6,3% από 6,2% στο τέλος Δεκεμβρίου 2024.
Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα, ο δείκτης κάλυψης των ΜΕΔ με προβλέψεις επισφάλειας παρέμεινε αμετάβλητος στο 58,3%, ή 0,9 δισ. ευρώ στο τέλος Ιανουαρίου 2025, σε σύγκριση με το τέλος Δεκεμβρίου 2024. Η ΚΤΚ αναφέρει πως η αύξηση των ΜΕΔ στο τέλος Ιανουαρίου 2025 οφείλεται κυρίως σε αρνητικές μετακινήσεις στις κατηγορίες ΜΕΔ και σε συναλλαγματικές διακυμάνσεις. Οι συνολικές χορηγήσεις των Αδειοδοτημένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων οι οποίες έτυχαν αναδιάρθρωσης μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 2025 ανέρχονταν στα 1,3 δισ. ευρώ, από τις οποίες χορηγήσεις 0,7 δισ. ευρώ εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στα ΜΕΔ.

Η σύλληψη Ιμάμογλου βάζει δύσκολα στον Ερντογάν

Μετά το φρένο επανόδου της ΕΤΕπ στην Τουρκία, ενδογερμανικοί ενδοιασμοί για την πώληση Eurofighter

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Η κατάλυση του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία, υπό το φως και της σύλληψης του δημάρχου Κωνσταντινούπολης Εκρέμ Ιμάμογλου, τείνει να βάλει «δύσκολα» στον Ταγίπ Ερντογάν. Μετά το φρένο επανόδου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στην Τουρκία, που όπως δημοσίευσε η «Κ» μόνο άσχετο δεν είναι με τη σύλληψη Ιμάμογλου, η γενικότερη εικόνα που επικρατεί στην Τουρκία ενδέχεται να σκιάσει και την προοπτική προμήθειας 40 αεροσκαφών Eurofighter Typhoon, που μέχρι προ δύο μηνών θεωρείτο εν πολλοίς δεδομένη για την κυβέρνηση Ερντογάν, αλλά πλέον τίθεται εν αμφιβόλω.

Όπως δημοσίευσε η γερμανική εφημερίδα Handelsblatt, η απερχόμενη κυβέρνηση του σοσιαλιστή Καγκελαρίου Όλαφ Σολτς, με τη συμβολή των Πρασίνων, αποφάσισε να μπλοκάρει το αίτημα της Άγκυρας για αγορά 40 Eurofighter από τη Μεγάλη Βρετανία. Αγορά, η οποία τελούσε υπό την αίρεση έγκρισης όλων των χωρών που συμμετέχουν στην κοινοπραξία, περιλαμβανομένων και της Γερμανίας, της Ιταλίας και της Ισπανίας. Σημειώνεται ότι οι αρχικές ενστάσεις της Γερμανίας είχαν καμφθεί τους τελευταίους μήνες και ο απερχόμενος Καγκελάριος Όλαφ Σολτς, μετά από συνάντηση με τον Ταγίπ Ερντογάν, φερόταν να είχε συναινέσει στην παραχώρηση των 40 Eurofighter, υποστηρίζοντας ότι «η Τουρκία, ως εταίρος του ΝΑΤΟ, είναι αυτονόητο ότι θα λάβει γερμανικά όπλα».

Ωστόσο, τα νέα δεδομένα που προκάλεσε η αναίτια σύλληψη Ιμάμογλου, ως επίσης και η γενικότερη προσπάθεια της κυβέρνησης Ερντογάν να καταστείλει κάθε έννοια αντιπολίτευσης στη χώρα, φέρονται να αποτέλεσαν ισχυρό λόγο για την απερχόμενη κυβέρνηση Σολτς, να μπλοκάρει την προώθηση της συμφωνίας για αγορά των 40 Eurofighter.

Αλλαγή πλεύσης Μερτς;

Η κυβέρνηση του Όλαφ Σολτς θα βρίσκεται όμως στο τιμόνι της Γερμανίας για λίγες ακόμη μέρες, μέχρι τις 6 Μαΐου, οπότε, όπως όλα δείχνουν, τα νηία της χώρας θα αναλάβει ο ηγέτης των Χριστιανοδημοκρατών και νικητής των πρόσφατων εκλογών, Φρίντριχ Μερτς.

Το ερώτημα πλέον για την Τουρκία, αλλά και για την Ε.Ε., που τείνει να ευθυγραμμίζεται με την πολιτική του Βερολίνου, είναι ποια στάση θα τηρήσει ο διαφαινόμενος νέος Καγκελάριος της Γερμανίας, Φρίντριχ Μερτς. Κύκλοι στο Βερολίνο, ανέφεραν στην «Κ» ότι «αυτό που ακούγεται, χωρίς να επιβεβαιώνεται επισήμως στην παρούσα φάση, είναι ότι η νέα κυβέρνηση θα επιχειρήσει να αξιοποιήσει το ζήτημα των 40 Eurofighter, ώστε να ασκήσει την επιρροή της προς την Άγκυρα και να εξασφαλίσει διαφοροποίηση δεδομένων στο ζήτημα Ιμάμογλου». Σύμφωνα με την ίδια άριστα ενημερωμένη πηγή, «εάν διαφοροποιηθεί η εικόνα με τη σύλληψη Ιμάμογλου και άλλων, όπως αποτυπώνεται και στις αντιδράσεις του κόσμου και στις διαδηλώσεις στην Τουρκία, τότε θεωρώ, ότι η νέα γερμανική κυβέρνηση δεν θα έχει κανένα λόγο να συνεχίσει την πολιτική της απερχόμενης κυβέρνησης και να μπλοκάρει τη διάθεση των αεροσκαφών Eurofighter προς την Τουρκία. Δεν πρέπει να εκφεύγει της προσοχής μας», είπε η ίδια πηγή, «ότι την ίδια στιγμή, η Ε.Ε. επιθυμεί την εμπλοκή της Τουρκίας στην ασφάλεια και άμυνα της Ευρώπης και τη συμμετοχή της στην πιθανή ανάπτυξη ειρηνευτικής αποστολής στην Ουκρανία, μετά από μια ενδεχόμενη συμφωνία ειρήνης μεταξύ Κιέβου και Μόσχας. Άρα, υπό αυτή την έννοια, γίνεται κατανοητό ότι ουδείς επιθυμεί τη διατάραξη των ευρωτουρκικών σχέσεων και την πρόκληση νέων εντάσεων», ανέφερε η ίδια πηγή.

Η νέα κυβέρνηση της Γερμανίας θα επιχειρήσει να αξιοποιήσει το ζήτημα των 40 Eurofighter, ώστε να ασκήσει την επιρροή της προς την Άγκυρα και να εξασφαλίσει διαφοροποίηση δεδομένων στο ζήτημα Ιμάμογλου.

Εάν και εφόσον υλοποιηθεί η πώληση των μαχητικών αεροσκαφών, με τους όρους που απαιτεί η Άγκυρα, εκτιμάται ότι θα μπορούσε να διαφοροποιήσει τις ισορροπίες στο Αιγαίο.

Σημειώνεται ότι κατά το 2024, η Γερμανία πώλησε στην Τουρκία οπλικά συστήματα αξίας 231 εκατομμυρίων ευρώ (σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία).

Μεσολάβηση Βρετανίας...

Όπως δημοσίευσε η «Κ», η Τουρκία έχει ήδη στα χέρια της γραπτή πρόταση της Βρετανίας για την πώληση των Eurofighter (στάλθηκε πριν από τη σύλληψη Ιμάμογλου), ενώ το Λονδίνο είχε αναλάβει και τις διαπραγματεύσεις με τις λοιπές χώρες της κοινοπραξίας, δηλαδή τη Γερμανία, την Ιταλία και την Ισπανία, προκειμένου να καταστεί πράξη η διάθεση των 40 μαχητικών αεροσκαφών στην Τουρκία.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προσλαμβάνουν πληροφορίες σε τουρκικά Μέσα Ενημέρωσης, περιλαμβανομένης της Turkish daily Milliyet, σύμφωνα με τα οποία η Βρετανία εμφανίζεται έτοιμη και τώρα, υπό τις παρούσες συνθήκες που επικρατούν μετά τη σύλληψη Ιμάμογλου, να αναλάβει ρόλο μεσολαβητή. Σύμφωνα μάλιστα με τις εν λόγω πληροφορίες, το Λονδίνο έχει φροντίσει να «διαβεβαιώσει» την Άγκυρα ότι «θα λύσει το πρόβλημα με τη νέα κυβέρνηση» του Φρίντριχ Μερτς. Με άλλα λόγια, σύμφωνα με το δημοσίευμα, το Λονδίνο κινείται για να διασφαλίσει ότι η συμφωνία για τη διάθεση των Eurofighter θα προχωρήσει, ενώ το υφιστάμενο μπλοκάρισμα από την απερχόμενη κυβέρνηση Σολτς, αποδίδεται σε κίνηση εσωτερικής κατανάλωσης προς ικανοποίηση των σοσιαλιστών ψηφοφόρων.

Παρακολουθεί η Λευκωσία

Η Λευκωσία παρακολουθεί τις εξελίξεις στο πεδίο των ευρωτουρκικών σχέσεων, υπό το φως και της κίνησης της ΕΤΕπ να φρενάρει επί του παρόντος την επάνοδό της στην Τουρκία, αλλά και της απόφασης της απερχόμενης κυβέρνησης της Γερμανίας να μπλοκάρει την εξασφάλιση από την κυβέρνηση Ερντογάν, των 40 μαχητικών αεροσκαφών Eurofighter Typhoon.

Αυτό που επίσης προκαλεί ενδιαφέρον και δεν περνάει απαρατήρητο, είναι ότι ο ηγέτης του CHP στην Τουρκία, Ozgur Ozel, διατύπωσε την αντίθεσή του στη διασύνδεση Ιμάμογλου με την αγορά των μαχητικών Eurofighter. Σύμφωνα με τη Milliyet, ο Ozgur Ozel είπε ότι ενώ αντιτίθεται σφοδρά στην προφυλάκιση Ιμάμογλου, δεν μπορεί να υποστηρίξει την κίνηση του Βερολίνου να εμποδίσει την πρόσβαση της Τουρκίας στα αεροσκάφη Eurofighter και διαμήνυσε ότι θα κάνει ό,τι είναι δυνατόν για επίλυση του ζητήματος, ώστε τα 40 αεροσκάφη να ενταχθούν στον στόλο της χώρας του. Γεγονός που καταδεικνύει ότι το όλο ζήτημα των Eurofighter, αντιμετωπίζεται με κοινό τρόπο από την κυβέρνηση και την αντιπολίτευση στην Τουρκία, στο πλαίσιο «εθνικής πολιτικής».

Σημειώνεται ότι, εάν και εφόσον υλοποιηθεί η πώληση των μαχητικών αεροσκαφών, με τους όρους που απαιτεί η Άγκυρα, δηλαδή στην πλέον σύγχρονή τους μορφή, σε συνδυασμό με πυραύλους Meteor, τότε όπως εκτιμάται, μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να διαφοροποιήσει τις ισορροπίες στο Αιγαίο.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Η Κύπρος και ο ρόλος των ημιαγωγών

Έχουμε συνηθίσει στην Κύπρο να βρισκόμαστε πίσω από τις εξελίξεις και να τις κυνηγάμε μετά. Ο τρόπος που προσπαθούμε να αναπτύξουμε την καινοτομία είναι λανθασμένος αφού δεν γίνεται απλώς να αντιγράφουμε το τι γίνεται στο εξωτερικό ή να παρακαλάμε ξένες εταιρείες να έρθουν να ανοίξουν ένα γραφείο εδώ. Τις περισσότερες φορές το κάνουν απλώς για να πουλήσουν προϊόντα και υπηρεσίες στο κράτος, αντί να επενδύσουν πραγματικά στη χώρα δημιουργώντας θέσεις εργασίας και αξία. Υπάρχει λοιπόν μια μεγάλη ευκαιρία που πραγματικά μπορεί να θέσει την Κύπρο στην καρδιά της καινοτομίας στην Ευρώπη, αν δούμε τι συμβαίνει αυτή τη στιγμή στον τομέα των ημιαγωγών. Η παγκόσμια βιομηχανία ημιαγωγών αποτελεί σήμερα κινητήριο δύναμη για την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, ενώ η Ευρώπη επενδύει στρατηγικά ώστε να αποκτήσει αυτονομία στον τομέα αυτό, λόγω των εξελίξεων στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Η Κύπρος, παρά το μικρό της μέγεθος, έχει τη δυνατότητα να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο, αξιοποιώντας τις ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες όπως είναι το European Chips Act. Η χώρα όμως βρίσκεται αντιμέτωπη με σημαντικές προκλήσεις, όπως την έλλειψη εξειδικευμένων υποδομών και παραγωγικών δυνατοτήτων, την περιορισμένη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά έργα, όπως και την υποτυπώδη διασύνδεση ακαδημαϊκής κοινότητας και βιομηχανίας, τα οποία συνθέτουν μια εικόνα που χρήζει άμεσης αντιμετώπισης. Για να ενταχθεί η Κύπρος στον τομέα των ημιαγωγών, απαιτούνται στρατηγικές δράσεις. Η δημιουργία ενός Εθνικού Κέντρου Αριστείας για Ημιαγωγούς θα μπορούσε να αποτελέσει τον βασικό πυλώνα για την έρευνα και την ανάπτυξη μικροκυκλωμάτων. Παράλληλα, η ίδρυση γραμμών παραγωγής και η ενεργή συμμετοχή στο European Chips Act θα επιτρέψουν την άντληση χρηματοδοτήσεων και τεχνογνωσίας. Η ενίσχυση της καινοτομίας και του ανθρώπινου δυναμικού είναι εξίσου κρίσιμη. Μέσα από πανεπιστημιακά προγράμματα, υποτροφίες και διασύνδεση με την ευρωπαϊκή επιστημονική κοινότητα, η Κύπρος μπορεί να καλλιεργήσει μια νέα γενιά ειδικών στον τομέα. Επιπλέον, η στήριξη νεοφυών επιχειρήσεων στον τομέα των ημιαγωγών θα συμβάλει στη δημιουργία ενός ζωντανού οικοσυστήματος τεχνολογίας. Η στρατηγική ενσωμάτωση της Κύπρου στον ευρωπαϊκό σχεδιασμό για τους ημιαγωγούς δεν αποτελεί απλώς ευκαιρία αλλά αναγκαιότητα. Μέσω συνεργασιών με ευρωπαϊκούς φορείς και την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών, η Κύπρος μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα περιφερειακής επιτυχίας στον χώρο της υψηλής τεχνολογίας. Αντί λοιπόν να ψάχνουμε αλλού την καινοτομία, καλό είναι να την αναπτύξουμε οι ίδιοι.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ALUMIL ΚΥΠΡΟΥ

Πρωτοπόρος στα αρχιτεκτονικά συστήματα αλουμινίου

Με παρουσία σε πάνω από 60 χώρες, ο Ομιλος ενισχύει τη θέση του και στην κυπριακή αγορά με ποιότητα, τεχνογνωσία και βιωσιμότητα

Συνέντευξη στην **ΑΝΝΑ ΠΟΛΥΒΙΟΥ**

Ο γενικός διευθυντής της Alumil Κύπρου, Κωνσταντίνος Παπαναστασίου, μιλάει στην «Κ» για την παρουσία και τη στρατηγική της εταιρείας στην κυπριακή αγορά, τα καινοτόμα αρχιτεκτονικά συστήματα που προσφέρει, ενώ παράλληλα αποτυπώνει τη δυναμική διεθνή παρουσία του Ομίλου, έχοντας παρουσία σε περισσότερες από 60 χώρες. Επιπρόσθετα, αναλύονται οι προκλήσεις και τα πλεονεκτήματα της διεθνούς και τοπικής δραστηριοποίησης, η σημασία της βιωσιμότητας, καθώς και το όραμα του Ομίλου στην Κύπρο τα επόμενα χρόνια.

- Ποιες είναι οι κύριες δραστηριότητες της Alumil στην Κύπρο και ποιες υπηρεσίες/προϊόντα προσφέρει στην τοπική αγορά;

- Η Alumil δραστηριοποιείται στην Κύπρο με βασικό άξονα τη διάθεση ολοκληρωμένων αρχιτεκτονικών συστημάτων αλουμινίου υψηλών προδιαγραφών. Είμαστε ένας από τους κορυφαίους παρόχους συστημάτων αλουμινίου για κτιριακές εφαρμογές, εξυπηρετώντας τόσο μικρές όσο και μεγάλες οικιστικές και εμπορικές αναπτύξεις.

Η γκάμα των προϊόντων μας περιλαμβάνει: Θερμομονωτικά και μη θερμομονωτικά συρόμενα και ανοιγόμενα κουφώματα, Υαλοπετάσματα, Συστήματα σκίασης, Συστήματα εισόδων και Περίφραξης, καθώς και Λύσεις για πόρτες ασφαλείας και συστήματα ρολών.

Παράλληλα, προσφέρουμε τεχνική υποστήριξη, μελέτη έργων, συμβουλευτικές υπηρεσίες σε αρχιτέκτονες, μηχανικούς και κατασκευαστές, διασφαλίζοντας ότι κάθε έργο υλοποιείται με τα πιο κατάλληλα συστήματα, πλήρως πιστοποιημένα και σύμφωνα με τις σύγχρονες ενεργειακές και κατασκευαστικές απαιτήσεις.

Ο στόχος μας είναι να φέρνουμε στην κυπριακή αγορά την τεχνογνωσία, την καινοτομία και την ποιότητα που χαρακτηρίζουν την Alumil διεθνώς, συμβάλλοντας έμπρακτα στην αναβάθμιση του δομημένου περιβάλλοντος.

- Σε πόσες χώρες έχετε παρουσία; Ποιες είναι οι 5 χώρες στις οποίες έχετε τη μεγαλύτερη δραστηριότητα;

- Έχουμε παρουσία σε πάνω από 60 χώρες, με 32 θυγατρικές. Τα συστήματά μας «ταξιδεύουν» παντού και επιλέγονται σε εμβληματικά κτίρια σε προηγμένες αγορές όπως αυτές του Καναδά, των Η.Π.Α., και του Ηνωμένου Βασιλείου. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι ενισχύσαμε την παρουσία μας στις Η.Π.Α. με τη δημιουργία δεύτερης θυγατρικής στο Τέξας. Αναφορικά με τις χώρες που έχουμε την πιο έντονη παρουσία, θέλω να αναφέρω ότι μπορεί αρχικά να ξεκινήσαμε τη δραστηριοποίησή μας διεθνώς από τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, όπου σήμερα αποτελούμε ηγέτιδα δύναμη, αλλά πλέον πολύ σημαντικές αγορές για εμάς, στις οποίες έχουμε ιδιαίτερα ενισχυμένη παρουσία, είναι οι αγορές της Μέσης Ανατολής με πολύ ισχυρή θυγατρική στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, της Αφρικής, με κεντρικό hub στην Αίγυπτο, αλλά και της Ινδίας, που αποτελεί μία από τις πιο δυναμικά αναπτυσσόμενες αγορές για εμάς.

- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα αλλά και οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Alumil λόγω της παρουσίας της σε τόσες διαφορετικές αγορές;

«Θέλουμε η παρουσία μας να είναι συνώνυμη με την αξιοπιστία, την υπευθυνότητα και την τεχνολογική πρωτοπορία, συμβάλλοντας ενεργά στη διαμόρφωση του δομημένου περιβάλλοντος στην Κύπρο», τονίζει ο γενικός διευθυντής της Alumil Κύπρου, Κωνσταντίνος Παπαναστασίου

> **Καταφέραμε να δούμε συστήματά μας να «ντύνουν» κορυφαία κτίρια, όπως τα γραφεία της Google στο Μανχάταν ή το Vancouver House.**

«Ο στόχος μας είναι να φέρνουμε στην κυπριακή αγορά την τεχνογνωσία, την καινοτομία και την ποιότητα που χαρακτηρίζουν την Alumil διεθνώς, συμβάλλοντας έμπρακτα στην αναβάθμιση του δομημένου περιβάλλοντος», λέει ο κ. Παπαναστασίου.

- Στα πλεονεκτήματα θα σημείωνα το γεγονός ότι όταν μια εταιρεία επεκτείνει τις δραστηριότητές της σε πολλές αγορές, ορθώνει ουσιαστικά μια «ασπίδα» προστασίας απέναντι στις κρίσεις που μπορούν να πλήξουν κάποια συγκεκριμένη περιοχή του κόσμου. Αυτό, άλλωστε, ήταν και το όραμα του προέδρου & διευθύνοντος συμβούλου μας, του κυρίου Μυλωνά, όταν αποφάσισε να επενδύσει στην ίδρυση νέων θυγατρικών και την ενίσχυση των δραστηριοτήτων της ALUMIL έξω από τα όρια της Ελλάδος. Ως πλεονέκτημα καταγράφω επίσης τη δυνατότητα που σου δίνεται να πάρεις μέρος σε σπουδαία έργα. Εμείς καταφέραμε να δούμε συστήματά μας να «ντύνουν» κορυφαία κτίρια, όπως τα γραφεία της Google στο Μανχάταν ή το Vancouver House. Βέβαια, οι προκλήσεις πάντα υπάρχουν όταν μια εταιρεία εξαπλώνεται. Οι κυριότερες είναι να ανταπεξέλθεις στις ιδιαιτερότητες της κάθε αγοράς, να διατηρήσεις σε υψηλά επίπεδα την παρουσία σου στην εκάστοτε περιοχή, να δημιουργείς νέες συνεργασίες που σε πηγαίνουν μπροστά και να αναζητάς διαρκώς νέες λύσεις μέσα από την έρευνα και την ανάπτυξη.

- Ποιο θεωρείτε ότι είναι το σημαντικότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Alumil στη διεθνή και κυπριακή αγορά;

- Δεν θα έλεγα ότι υπάρχει ένα μόνο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα – αλλά ένα σύνολο στοιχείων που, συνδυαστικά, καθιστούν την ALUMIL μια ισχυρή δύναμη τόσο στην Κύπρο όσο και διεθνώς.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, ο προϊοντικός πλουραλισμός, η δυναμική ομάδα Έρευνας & Ανάπτυξης, η ψηφιοποίηση των εσωτερικών μας διαδικασιών, η ενσωμάτωση τεχνητής νοημοσύνης στην παραγωγή και, κυρίως, οι άνθρωποί μας, αποτελούν τα θεμέλια του ανταγωνιστικού μας πλεονεκτήματος.

Στην κυπριακή αγορά συγκεκριμένα, το πλεονέκτημά μας ενισχύεται ακόμα περισσότερο από τη βαθιά τεχνική εξειδίκευση της ομάδας μας, την αδιάλειπτη τεχνική υποστήριξη σε συνεργάτες και έργα, καθώς και τη διαχρονικά υψηλή ποιότητα των προϊόντων μας. Επιπλέον, είμαστε δίπλα στον πελάτη σε κάθε στάδιο του έργου – από τη μελέτη και την επιλογή συστημάτων μέχρι την τελική τοποθέτηση.

- Πώς προσαρμόζετε τα προϊόντα σας στις εκάστοτε τοπικές ανάγκες και κανονισμούς των διαφορετικών αγορών;

- Για να εδραιώσεις την παρουσία σου σε μια αγορά χρειάζεται χρόνος, επενδύσεις και οι σωστοί συνεργάτες. Οι άνθρωποί μας σε κάθε θυγατρική φροντίζουν να είναι στην πρώτη γραμμή των εξελίξεων και να μεταφέρουν τη γνώση και την εμπειρία τους από την εκάστοτε αγορά στη μητρική εταιρεία. Με αυτό τον τρόπο υπάρχει πάντα δίαυλος επικοινωνίας, μια συνεχής ανατροφοδότηση, που έχει ως αποτέλεσμα την ορθή προσαρμογή των προϊόντων μας στις ανάγκες των τοπικών αγορών, πάντα στο πλαίσιο των κανονισμών που ισχύουν σε κάθε περιοχή του κόσμου.

- Πώς ενσωματώνετε την καινοτομία στις υπηρεσίες και τα προϊόντα σας;

- Αρχικά, όσον αφορά στα προϊόντα μας, δεν σταματάμε να ερευνούμε νέες δυνατότητες και λύσεις, να κάνουμε αυστηρούς ελέγχους και να πιστοποιούμε σε συνεργασία με τα κορυφαία διεθνή ινστιτούτα πιστοποιήσεων. Ένα πρόσφατο παράδειγμα καινοτομίας που μπορώ να δώσω είναι η πατενταρισμένη τεχνολογία μαγνητικής αιώρησης SlideAir που έχει ενσωματωθεί στο συρόμενο σύστημά μας SUPREME S500 PHOS. Με το SlideAir, η εμπειρία χρήσης των μεγάλων και υψηλού βάρους συρόμενων κουφωμάτων μεταμορφώνεται και μειώνεται δραστικά η αντίσταση κατά την κύλιση. Σε επίπεδο υπηρεσιών, καινοτομούμε τόσο σε σχέση με τον ιδιώτη όσο και με τους συνεργάτες κατασκευαστές. Για τους ιδιώτες, για παράδειγμα, έχουμε αναπτύξει την πλατφόρμα My Windows, μέσω της οποίας μπορούν να βρουν εύκολα και γρήγορα αξιόπιστους κατασκευαστές και να πάρουν προσφορά για τα νέα τους κουφώματα. Όσο για τους κατασκευαστές του δικτύου μας, τους παρέχουμε ένα προηγμένο οικοσύστημα ψηφιακών υπηρεσιών, το ALUMIL Connect, που είναι σχεδιασμένο για να διευκολύνει την καθημερινή εργασία τους, ενισχύοντας, έτσι, την παραγωγικότητα και συμβάλλοντας σε τελικό παραδοτέο υψηλής ποιότητας.

- Ποιες είναι οι βασικές πρωτοβουλίες της Alumil για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη;

- Για εμάς η προστασία του περιβάλλοντος είναι πολύ σημαντική. Για αυτό έχουμε δομήσει τη στρατηγική και την παραγωγή μας σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Γίναμε η πρώτη ελληνική εταιρεία αρχιτεκτονικών συστημάτων αλουμινίου με διεθνή πιστοποίηση Cradle to Cradle Certified® Silver, που είναι το παγκόσμιο πρότυπο για ασφαλή και βιώσιμα κυκλικά προϊόντα. Επίσης, κάναμε μια μεγάλη επένδυση, 4,6 εκ. ευρώ, για τη δημιουργία νέας μονάδας διαλογής και επεξεργασίας σκραπ αλουμινίου, ενισχύοντας την ανακύκλωση και μειώνοντας το ενεργειακό μας αποτύπωμα. Σε συνέχεια αυτών των ενεργειών καθιερώσαμε το Loop 60 και το Loop 80. Το αλουμίνιο που είναι Loop 60 παράγεται από 60% ανακυκλωμένο υλικό (80% για το Loop 80) και απαιτεί 95% λιγότερη ενέργεια για να παραχθεί, σε σχέση με το πρωτόχυτο αλουμίνιο. Τέλος, ακολουθούμε το διεθνές πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 14001:2015 από την TÜV NORD CERT. Το πιστοποιητικό εξασφαλίζει την αρμονική συνύπαρξη των δραστηριοτήτων της ALUMIL με το φυσικό περιβάλλον. Η ALUMIL έχει θεσπίσει και εφαρμόζει από το 2002 πιστοποιημένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 14001:2015, στη διέλαση αλουμινίου, την ηλεκτροστατική βαφή, την επιφανειακή κατεργασία απομίμησης ξύλου και την παραγωγή θερμομονωτικών προφίλ.

Η δέσμευσή μας στη βιώσιμη ανάπτυξη επηρεάζει συνολικά τις ενέργειές μας και καθορίζει τον τρόπο που λειτουργούμε.

- Πώς βλέπετε την εξέλιξη της αγοράς αλουμινίου στην Κύπρο τα επόμενα χρόνια;

- Η αγορά αλουμινίου στην Κύπρο βρίσκεται σε ένα μεταβατικό αλλά και ιδιαίτερα ενδιαφέρον στάδιο. Τα επόμενα χρόνια αναμένουμε να δούμε μια σημαντική εξέλιξη και αναβάθμιση, καθώς η οικοδομική δραστηριότητα συνεχίζει να κινείται με σταθερό ρυθμό.

Παράγοντες όπως η αυξανόμενη έμφαση στην ενεργειακή απόδοση, η πράσινη μετάβαση, αλλά και η ανάγκη για αρχιτεκτονικές λύσεις υψηλής αισθητικής και λειτουργικότητας δημιουργούν νέες απαιτήσεις, τις οποίες το αλουμίνιο ως υλικό καλύπτει ιδανικά. Παράλληλα, βλέπουμε αυξανόμενο ενδιαφέρον για έξυπνα και αυτοματοποιημένα συστήματα, που ενσωματώνονται σε σύγχρονα έργα με στόχο τη βιωσιμότητα και την άνεση. Στην ALUMIL είμαστε απόλυτα προετοιμασμένοι να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις αυτής της νέας εποχής.

- Ποιο είναι το όραμα της Alumil για την ανάπτυξη της εταιρείας στην κυπριακή αγορά;

- Το όραμά μας στην Alumil Cyprus είναι να καθιερωθούμε ως η ηγετική δύναμη στην αγορά αλουμινίου της Κύπρου, προσφέροντας κορυφαία αρχιτεκτονικά συστήματα που συνδυάζουν καινοτομία, ποιότητα και βιωσιμότητα.

Φιλοδοξούμε να είμαστε ο πρώτος συνεργάτης επιλογής για αρχιτέκτονες, κατασκευαστές και τελικούς χρήστες, παρέχοντας λύσεις που ανταποκρίνονται στις αυξανόμενες απαιτήσεις της σύγχρονης δόμησης, τόσο σε τεχνικό όσο και σε αισθητικό επίπεδο. Η ανάπτυξή μας βασίζεται στη συνεχή επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό, τεχνογνωσία και τεχνική υποστήριξη, αλλά και στη δημιουργία ισχυρών και διαχρονικών σχέσεων με την τοπική αγορά.

Θέλουμε η παρουσία μας να είναι συνώνυμη με την αξιοπιστία, την υπευθυνότητα και την τεχνολογική πρωτοπορία, συμβάλλοντας ενεργά στη διαμόρφωση του δομημένου περιβάλλοντος στην Κύπρο, με τρόπο που σέβεται το περιβάλλον και αναβαθμίζει την ποιότητα ζωής.

ΑΡΘΡΟ *Των* **ΝΙΚΗΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ** *και* **ΣΤΕΛΛΑΣ ΚΑΜΜΙΤΣΗ**

Πρωτοποριακό νομοθετικό πλαίσιο για προστασία των διανοητικά ανίκανων προσώπων

Αποτελεί μεγάλη και σημαντική ευθύνη η φροντίδα και επιμέλεια των διανοητικά ή ηλικιακά ανίκανων ανθρώπων, η οποία απαιτεί συμπόνια και δυνατότητα κατανόησης των ιδιαίτερων αναγκών τους. Αυτή η φροντίδα επιφορτίζει κατά κανόνα το οικογενειακό ή φιλικό τους περιβάλλον, ενώ σε κάθε περίπτωση, οι τελευταίοι θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα και μέσα για την προστασία και διαχείριση των συμφερόντων των ανίκανων προσώπων.

Οι υφιστάμενες νομοθεσίες στην Κύπρο δεν διαθέτουν το απαιτούμενο πλαίσιο που να επιτρέπει αποτελεσματικό σχεδιασμό για την εκ των προτέρων προστασία των ανίκανων αυτών προσώπων. Στο υφιστάμενο πλαίσιο του τεκμηρίου εχεφροσύνης, σε περίπτωση διανοητικής ανικανότητας προσώπου απαιτείται ο διορισμός διαχειριστή από το δικαστήριο, διαδικασία η οποία απαιτεί συλλογή και παρουσίαση στοιχείων, τον διορισμό δικηγόρου και η όλη διαδικασία επιφορτίζεται με έξοδα αλλά και σημαντικό χρόνο. Απαιτείται δε πιο περίπλοκη διαδικασία στις περιπτώσεις διορισμού διαχειριστή ανίκανου προσώπου, που διαμένει μεν στο εξωτερικό αλλά διαθέτει περιουσιακά στοιχεία στην Κύπρο.

Η καθορισμένη αυτή πρακτική απαιτεί χρονοβόρες διαδικασίες, οι οποίες διακυβεύουν την ιατρική φροντίδα και οικονομική αρωγή των ανίκανων προσώπων σε σχέση με τις καθημερινές τους ανάγκες. Επιπρόσθετα, η επιλογή του διαχειριστή της περιουσίας του ανίκανου προσώπου δυνατό να μην είναι και η επιλογή σύμφωνα με τις επιθυμίες του ιδίου, αφού στο στάδιο που γίνεται δεν μπορεί να εξασφαλιστεί η πραγματική επιθυμία του ανίκανου προσώπου.

Ως σώμα εξειδικευμένων συμβούλων στον σχεδιασμό και στη διαδοχή περιουσιακών στοιχείων και προσώπων, αλλά και στην απουσία ειδικού νομικού πλαισίου που να προσφέρει λύσεις, προτείνουμε την ενσωμάτωση στη νομοθεσία μας της Διάρκειας Πληρεξουσίου (Lasting Power of Attorney - LPA) το οποίο θα επιτρέπει σε οποιοδήποτε πρόσωπο να διορίζει έναν ή περισσότερους αντιπροσώπους για να λαμβάνουν εκείνες τις αποφάσεις εκ μέρους και για λογαριασμό του στη δυσάρεστη περίπτωση που το εν λόγω πρόσωπο στο μέλλον χάνει τη νοητική του ικανότητα ή καθίσταται ολικά διανοητικά ανίκανο.

Σ' αυτό το πλαίσιο, το STEP Κύπρου επεξεργάζεται και ετοιμάζει πρόταση νόμου με σκοπό να υποβληθεί για συζήτηση και να ψηφιστεί σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Προτίθεται να προγραμματίσει συναντήσεις με όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα για να παρουσιάσει και να αιτιολογήσει τη σκέψη και την ανάγκη να ενσωματωθεί στην κυπριακή έννομη τάξη πληρεξούσιο έγγραφο μεγαλύτερης διάρκειας για την επίλυση των πιο πάνω αδιεξόδων και ευαίσθητων ζητημάτων.

Ο Παγκόσμιος Επαγγελματικός Οργανισμός STEP έχει αναπτύξει Οικουμενικό Πληρεξούσιο Έγγραφο (STEP GRP), υπόδειγμα πληρεξουσίου εγγράφου με διάρκεια που να ενεργοποιείται στην περίπτωση που ο διορίζων θα απολέσει το τεκμήριο εχεφροσύνης.

> **Σε αντικατάσταση της χρονοβόρας δικαστικής διαδικασίας, το LPA προσφέρει τη δυνατότητα μιας πιο αποτελεσματικής και λιγότερο δαπανηρής διαδικασίας.**

Ο νομικός αντιπρόσωπος είναι ένα ζωτικής σημασίας εργαλείο που επιτρέπει στον αντιπρόσωπο να αποφασίζει και να μεριμνά για λογαριασμό ενήλικου προσώπου, στην περίπτωση που θα απολέσει το τεκμήριο εχεφροσύνης λόγω διανοητικής ανικανότητας, και που κατά τεκμήριο δεν έχει την ικανότητα να αποφασίζει. Αυτή η εξουσία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αποφάσεις για την ιατρική του φροντίδα ή αποφάσεις για τη διαχείριση των περιουσιακών του ζητημάτων (Conservatorship) που στο παρόν στάδιο χορηγείται μόνο με διάταγμα δικαστηρίου.

Σε αντικατάσταση της χρονοβόρας δικαστικής διαδικασίας, το LPA προσφέρει τη δυνατότητα μιας πιο αποτελεσματικής και λιγότερο δαπανηρής διαδικασίας. Επιτρέπει στο ίδιο το πρόσωπο να επιλέξει τον αντιπρόσωπό του και να καθορίσει τις εξουσίες του υπό τη βασική προϋπόθεση ότι θα ενεργοποιείται μόνο σε περίπτωση απώλειας της εχεφροσύνης.

Υπάρχουν δύο τύποι προτεινόμενων LPA: ένα για τη λήψη αποφάσεων σε σχέση με τη διαχείριση των περιουσιακών και οικονομικών δεδομένων και άλλο ένα για τα θέματα υγείας και την ευημερία του προσώπου που το χορηγεί. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως παρέχεται η δυνατότητα διορισμού δύο (2) ξεχωριστών προσώπων για τις αποφάσεις που πρέπει να λαμβάνονται.

Πρόσωπα που διαχειρίζονται τις επιχειρήσεις τους θα έχουν τη δυνατότητα να καταρτίσουν ή να χορηγήσουν προληπτικά εξουσίες στον αντιπρόσωπό τους για να διαχειριστεί ζητήματα που συνδέονται αποκλειστικά με τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες σε περίπτωση διανοητικής ανικανότητας. Σε αυτές τις περιπτώσεις το εμπιστευμένο πρόσωπο ή ο αντιπρόσωπος υποχρεούται να λειτουργεί και ενεργεί προς διασφάλιση του καλώς νοούμενου συμφέροντος του αντιπροσωπευόμενου, αποφεύγοντας ενδεχόμενες καταχρηστικές ή ζημιογόνες ενέργειες.

LPA's είναι έγγραφα ιδιαίτερης νομικής σημασίας και ισχύος με τα οποία παρέχεται ευρεία εξουσία στον αντιπρόσωπο να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για τη διασφάλιση των συμφερόντων του αντιπροσωπευόμενου.

Οι εξουσίες που χορηγούνται στον αντιπρόσωπο θα ισχύουν μέχρι το θάνατο του αντιπροσωπευόμενου, ότε και τερματίζεται η ισχύς του διά νόμου ή μέχρι ανακλήσεώς του από τον ίδιο τον αντιπροσωπευόμενο, έχοντας κατά τον ουσιώδη χρόνο το τεκμήριο της εχεφροσύνης.

Σημειώνεται ότι το LPA είναι έγγραφο που δεν μπορεί να τροποποιηθεί μετά την υπογραφή και ενεργοποίησή του παρά μόνο δυνατό να ανακαλείται.

Η εισαγωγή και η ενσωμάτωση αυτού του πρωτοποριακού εγγράφου στην κυπριακή έννομη τάξη θα επιτρέψει ξεκάθαρα κοινωνικά οφέλη στους κατοίκους Κύπρου, οι οποίοι εκτός του προτεινόμενου νομοθετικού πλαισίου θα προστατεύονται και από ενδεχόμενες καταχρηστικές ενέργειες. Αποτελεί δηλαδή ένα σημαντικό εργαλείο για τους ηλικιωμένους κατοίκους, αλλά και για όσους αντιμετωπίσουν ζητήματα απώλειας της πνευματικής τους ικανότητας.

Με την ψήφιση της πρότασης αυτής και την εισαγωγή του νομοθετικού εργαλείου στην κυπριακή έννομη τάξη αναμένεται να προκαλέσει αναβαθμισμένη εμπιστοσύνη και ενδιαφέρον στη δικαιοδοσία της Κύπρου.

Οι προτάσεις αυτές αξιολογούνται από το STEP Κύπρου και αναμένεται να ενσωματωθούν σε ολοκληρωμένο πλαίσιο πρότασης Νόμου. Στόχος και επιδίωξη είναι να παρουσιαστεί στο Κοινοβούλιο πριν το καλοκαίρι του 2025.

Η Νίκη Ξενοφώντος είναι δικηγόρος, TEP, πρόεδρος STEP Κύπρου.

Η Στέλλα Καμμίτση, δικηγόρος, TEP, μέλος Διοικητικού Συμβουλίου STEP Κύπρου, αναπληρώτρια πρόεδρος STEP Europe.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Υγεία & Wellbeing

- Η τέλεια πρωινή ρουτίνα σε 8 βήματα
- Πόσο απαραίτητο είναι τελικά το μαγνήσιο;
- Μπορείτε να μειώσετε τη χοληστερόλη χωρίς φάρμακο;

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

HealthAid®

Συμπληρώνει την καλή ζωή.

Την Κυριακή 27 Απριλίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ο Ντ. Τραμπ Τζούνιορ εντάχθηκε πρόσφατα στο διοικητικό συμβούλιο της Unusual Machines, μιας εταιρείας κατασκευής drones και στο Δ.Σ. της Dominari Holdings, ενός ομίλου κινητών αξιών και fintech με έδρα τον Πύργο Τραμπ της Νέας Υόρκης.

Καταγγελίες για εμπλοκή της οικογένειας Τραμπ σε σκάνδαλο εσωτερικής πληροφόρησης

Αυξάνονται οι ενδείξεις ότι η προεδρική οικογένεια των ΗΠΑ αξιοποιεί την επιρροή και την εξουσία της και για προσωπικό, οικονομικό όφελος. Μετά τις καταγγελίες από Δημοκρατικούς του Κογκρέσου, παράγοντες της αγοράς και αναλυτές, ότι ο Ντόναλντ Τραμπ διέπραξε το αδίκημα του «insider trading», της αθέμιτης δηλαδή χρηματιστηριακής εκμετάλλευσης εμπιστευτικών πληροφοριών –μετά τη θεαματική μεταστροφή του στους δασμούς–, δημοσίευμα των Financial Times αναφέρει «ασυνήθιστα» υψηλή κίνηση στις μετοχές δύο εταιρειών πριν διοριστούν στα διοικητικά τους συμβούλια μέλη της οικογένειας Τραμπ.

Οι μετοχές της Unusual Machines, μιας εταιρείας κατασκευής drones που εισήχθη στον Nasdaq πέρυσι, σχεδόν τριπλασιάστηκαν τις τέσσερις εβδομάδες πριν από την αποκάλυψη στις 27 Νοεμβρίου για την πρόσληψη του Ντόναλντ Τραμπ Τζούνιορ. Στο ίδιο μήκος κύματος, οι μετοχές της Dominari Holdings, ενός ομίλου κινητών αξιών και fintech με έδρα τον Πύργο Τραμπ της Νέας Υόρκης, αυξήθηκαν κατά 580% στις έξι εβδομάδες πριν από την κατάθεση στις 11 Φεβρουαρίου που αποκάλυπτε ότι τόσο ο Ντόναλντ Τζούνιορ όσο και ο Ερικ Τραμπ εντάχθηκαν στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας.

«Ασυνήθιστα» υψηλή κίνηση στις μετοχές δύο εταιρειών πριν διοριστούν στα διοικητικά τους συμβούλια δύο γιοι του Αμερικανού προέδρου.

Ειδικοί σε θέματα ρυθμιστικών αρχών δήλωσαν ότι ο χρόνος και η κλίμακα των κινήσεων ήταν «σαφώς ασυνήθιστα». «Η δραματική κίνηση πριν από την εξίσου δραματική ανακοίνωση υποδηλώνει ότι δεν επρόκειτο για ερμητικά σφραγισμένο γεγονός», δήλωσε ο νομικός Μπιλ Σίνγκερ, πρώην δικηγόρος στο αμερικανικό χρηματιστήριο.

Η Unusual Machines, με κεφαλαιοποίηση γύρω στα 90 εκατ. δολάρια, παρουσίασε αύξηση του μέσου ημερήσιου όγκου συναλλαγών στις 290.000 μετοχές κατά το κρίσιμο τετράμηνο πριν από την ανακοίνωση, έναντι μόλις 93.000 από τον Μάρτιο έως τον Οκτώβριο του 2024. Ακόμη πιο μεγάλη ήταν η αύξηση για την Dominari, της οποίας η κεφαλαιοποίηση ανέρχεται στα 60 εκατ. δολάρια: από 11.700 μετοχές σε πάνω από 1,2 εκατ., το ίδιο σχεδόν διάστημα, από τον Μάρτιο έως τον Δεκέμβριο του 2024.

Σύμφωνα με τα έγγραφα που κατατέθηκαν, οι αδελφοί Τραμπ έλαβαν από 966.000 μετοχές ο καθένας στην Dominari –το 6,7% της εταιρείας– πριν από την επίσημη ανακοίνωση της τοποθέτησής τους. Στην περίπτωση της Unusual Machines, ο Τραμπ Τζούνιορ φέρεται να κατείχε 200.000 μετοχές μέσω συμφωνίας RSU (restricted stock units) και άλλες 131.000 που απέκτησε ιδιωτικά.

Στην ίδια κατάθεση, η εταιρεία δήλωνε ότι «εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις κινεζικές εισαγωγές» και ανέφερε ότι «οι πολιτικές αναταραχές που επηρεάζουν τη σχέση της με την Κίνα και τους μελλοντικούς δασμούς» αποτελούν κίνδυνο για τις μελλοντικές της δραστηριότητες.

Η Unusual Machines δήλωσε ότι η γνώση της σχεδιαζόμενης εμπλοκής του Τραμπ Τζούνιορ περιοριζόταν σε τρία ανώτερα στελέχη, καθώς και στο διοικητικό συμβούλιο και τους συμβούλους της. Ανέφερε ότι «δεν έχει κανένα λόγο να πιστεύει ότι κάποιο από αυτά τα άτομα παραβίασε οποιοδήποτε καθήκον, είτε νομικό είτε εμπιστευτικό».

Ο Ανταμ Πρίτσαρντ, καθηγητής Νομικής στο Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν, χαρακτήρισε τις κινήσεις των μετοχών «σαφώς ασυνήθιστες», πρόσθεσε όμως ότι «δεν συνεπάγεται ότι πρόκειται για insider trading. Ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου, ο Ντόναλντ Τραμπ Τζούνιορ δεν έχει απαραίτητα την υποχρέωση να μην ανταλλάσσει πληροφορίες – όπως συνήθως κάνει ένας πρόεδρος διοικητικού συμβουλίου».

Η είδηση βλέπει το φως εν μέσω ελέγχου πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων που αφορούν μέλη της οικογένειας του προέδρου, τα οποία διατηρούν εδώ και καιρό επιχειρηματικούς δεσμούς ενώ ασχολούνται με την πολιτική. Τον Οκτώβριο του 2021, η ανακοίνωση μιας σχεδιαζόμενης συγχώνευσης μεταξύ της Trump Media & Technology Group, η οποία ανήκει κατά πλειοψηφία στον Τραμπ Τζούνιορ και διαχειρίζεται τον ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης Truth Social, και της εταιρείας Digital World Acquisition Corp, προσείλκυσε το ενδιαφέρον των ρυθμιστικών αρχών, όταν ο όγκος συναλλαγών αυξήθηκε το βράδυ πριν από την ανακοίνωση της συμφωνίας.

Ζημίες 5,5 δισ. δολ. στην Nvidia λόγω φρένου στις εξαγωγές τσιπ

Οι ΗΠΑ βάζουν νέους περιορισμούς για την πώληση ημιαγωγών στην Κίνα

Πλήγμα 5,5 δισ. δολαρίων περιμένει η εταιρεία ημιαγωγών Nvidia από την απόφαση της αμερικανικής κυβέρνησης για αυστηροποίηση των κανόνων εξαγωγών προς την Κίνα.

Πλέον, ο τεχνολογικός γίγαντας θα χρειάζεται άδειες για να εξάγει το τσιπ τεχνητής νοημοσύνης H20 –ένα από τα πιο δημοφιλή του– στην Κίνα.

Οι νέοι κανόνες έρχονται καθώς κλιμακώνεται ο εμπορικός πόλεμος μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών και Κίνας, με τις δύο χώρες να επιβάλλουν υψηλούς δασμούς η μία στην άλλη. Οπως εξήγησε η Nvidia, το σκεπτικό της απόφασης της Ουάσιγκτον είναι ότι τα συγκεκριμένα προϊόντα θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε έναν υπερυπολογιστή στην Κίνα. Ο Marc Einstein, της εταιρείας συμβούλων Counterpoint Research, σημείωσε ότι το πλήγμα των 5,5 δισ. δολαρίων που περιμένει η Nvidia ευθυγραμμίζεται με τις δικές του εκτιμήσεις. «Ενώ σίγουρα είναι πολλά χρήματα, είναι κάτι που η Nvidia μπορεί να αντέξει», είπε. «Ομως, όπως έχουμε δει τις τελευταίες ημέρες και εβδομάδες, αυτό μπορεί να είναι σε μεγάλο βαθμό μια διαπραγματευτική τακτική. Δεν θα με εξέπλητε αν δω κάποιες εξαιρέσεις ή αλλαγές στη δασμολογική πολιτική στο κοντινό μέλλον, δεδομένου ότι αυτό δεν επηρεάζει μόνο την Nvidia, αλλά ολόκληρο το οικοσύστημα ημιαγωγών των ΗΠΑ», πρόσθεσε ο Einstein, σύμφωνα με το BBC.

Η αξία της εταιρείας δέχτηκε πλήγμα τον Ιανουάριο, μετά την εμφάνιση της κινεζικής εταιρείας τεχνητής νοημοσύνης DeepSeek.

Η Nvidia θα χρειάζεται πλέον άδειες για να εξάγει το τσιπ τεχνητής νοημοσύνης H20 -ένα από τα πιο δημοφιλή του- στην Κίνα.

Οι ημιαγωγοί παραμένουν πεδίο μάχης στην κούρσα ΗΠΑ - Κίνας για την τεχνολογική υπεροχή. Τα τσιπ τεχνητής νοημοσύνης της Nvidia αποτελούν βασικό επίκεντρο των περιορισμών των εξαγωγών των ΗΠΑ. Η εταιρεία, που ιδρύθηκε το 1993, ήταν αρχικά γνωστή για την κατασκευή τσιπ υπολογιστών που επεξεργάζονται γραφικά, ιδιαίτερα για video games.

Πολύ πριν από την επανάσταση της τεχνητής νοημοσύνης, άρχισε να προσθέτει χαρακτηριστικά στα τσιπ της που, όπως λέει, βοηθούν στη μηχανική μάθηση. Αυτό την έφερε σε πρωταγωνιστικό ρόλο στην τελευταία αλματώδη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης. Η αξία της εταιρείας δέχτηκε πλήγμα τον Ιανουάριο, όταν ανακοινώθηκε ότι μια κινεζική εταιρεία τεχνητής νοημοσύνης, η DeepSeek, είχε κατασκευάσει το δικό της μοντέλο AI με ένα κλάσμα του κόστους σε σύγκριση με άλλα chatbots.

Η ιταλική Bialetti στα χέρια των Κινέζων

Η Bialetti, η εταιρεία πίσω από την οκταγωνική καφετιέρα του εσπρέσο που θεωρείται σύμβολο του ιταλικού βιομηχανικού σχεδιασμού, κατέληξε σε συμφωνία με τη NUO Capital η οποία θα οδηγήσει στην πώληση της επιχείρησης και στη διαγραφή της από το χρηματιστήριο. Η NUO Capital, με έδρα το Λουξεμβούργο, είναι ένα επενδυτικό όχημα που ελέγχεται από τους Πάο Τσενγκς, μια από τις πλουσιότερες οικογένειες του Χονγκ Κονγκ.

Η καφετιέρα της Bialetti παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1933 και εκτίθεται στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης (MoMA) της Νέας Υόρκης. Ομως, έχει βρεθεί αντιμέτωπη τα τελευταία χρόνια με κακές επενδύσεις και τον ανταγωνισμό από τις καφετιέρες κάψουλας.

Η NUO Capital εξαγοράζει την εταιρεία που δημιούργησε την καφετιέρα Moka - σύμβολο του ιταλικού design.

Η Bialetti το 2024 εμφάνισε ζημίες 1,1 εκατ. ευρώ και έκλεισε το έτος με προσαρμοσμένα καθαρά χρηματοοικονομικά χρέη 81,9 εκατ. ευρώ.

Η εταιρεία ξεκίνησε μια στρατηγική επέκτασης που περιλάμβανε το άνοιγμα καταστημάτων σε εμπορικά κέντρα και κέντρα πόλεων, πριν «σκοντάψει» στην πανδημία του κορωνοϊού. Επιπλέον, επεκτάθηκε ανεπιτυχώς στα σκεύη κουζίνας. Το 2024 εμφάνισε ζημίες 1,1 εκατ. ευρώ και έκλεισε το έτος με προσαρμοσμένα καθαρά χρηματοοικονομικά χρέη ύψους 81,9 εκατ. ευρώ.

Στο πλαίσιο της συμφωνίας, η NUO Capital θα αγοράσει το 78,6% των μετοχών της Bialetti από τους σημερινούς κύριους επενδυτές της έναντι 53 εκατ. ευρώ, ενώ η ολοκλήρωση της εξαγοράς αναμένεται μέχρι το τέλος Ιουνίου. Στη συνέχεια θα γίνει προσφορά για τις υπόλοιπες μετοχές σε τιμή όχι μικρότερη από 0,467 ευρώ η μία, δηλαδή σε σημαντικό premium σε σχέση με την αγοραία αξία της Bialetti. Τη Μ. Τρίτη η μετοχή της έκλεισε στο Μιλάνο στα 0,279 ευρώ.

Η εξαγορά υπόκειται σε κανονιστικές εγκρίσεις, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου βάσει των κανονισμών «χρυσών εξουσιών» που επιτρέπουν στην ιταλική κυβέρνηση να εμποδίζει ή να θέτει όρους για εταιρικές εξαγορές.

Η συμφωνία περιλαμβάνει την αναχρηματοδότηση των χρεών της Bialetti, μέσω ενός δανείου χαμηλότερης εξασφάλισης ύψους έως 30 εκατ. ευρώ από τις Illimity και AMCO και ενός δανείου υψηλότερης εξασφάλισης ύψους έως 45 εκατ. ευρώ από τις Banco BPM, BPER Banca και Banca Ifis. Η NUO Capital σχεδιάζει επίσης συνεισφορά μετοχικού κεφαλαίου ύψους τουλάχιστον 49,5 εκατ. ευρώ, ενώ ο διευθύνων σύμβουλος Εγκίντιο Κότσι θα παραμείνει επικεφαλής της Bialetti μετά την αλλαγή ιδιοκτησίας.

Η αποκαλούμενη και καφετιέρα Moka της Bialetti πήρε το όνομά της από τη Mokha της Υεμένης, μια σημαντική πόλη για το εμπόριο καφέ μεταξύ του 16ου και του 19ου αιώνα.

Η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της Τουρκίας αναμένει ότι ο δομικός πληθωρισμός αγαθών θα αυξηθεί ελαφρώς τον Απρίλιο.

Αιφνιδιαστική αύξηση επιτοκίων από την Τουρκία

Σε μια αιφνιδιαστική κίνηση προχώρησε η κεντρική τράπεζα της Τουρκίας την Πέμπτη στην προσπάθειά της να καθησυχάσει τους επενδυτές μετά την εγχώρια αναταραχή λόγω της σύλληψης του Ιμάμογλου και τα σχέδια των ΗΠΑ για δασμούς, που οδήγησαν τη λίρα σε sell off. nΗ Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής με επικεφαλής τον διοικητή Φατίχ Καραχάν αύξησε το επιτόκιο repos μιας εβδομάδας στο 46% από 42,5%. Μόνο τρεις από τους 23 αναλυτές που συμμετείχαν στην έρευνα του Bloomberg είχαν προβλέψει αύξηση – συμπεριλαμβανομένων των HSBC Asset Management και Goldman Sachs Group Inc. Η τράπεζα αύξησε επίσης το επιτόκιο δανεισμού μιας ημέρας στο 49% από 46%. Η λίρα ενισχύθηκε έναντι του αμερικανικού δολαρίου μετά την απόφαση, ενώ οι τουρκικές μετοχές περιόρισαν τα κέρδη. Τον περασμένο μήνα, η νομισματική αρχή πραγματοποίησε έκτακτη συνεδρίαση για τον καθορισμό των επιτοκίων λόγω της πτώσης της λίρας που προκλήθηκε από τη φυλάκιση του ισχυρότερου αντιπάλου του προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, του δημάρχου της Κωνσταντινούπολης Εκρέμ Ιμάμογλου. Σε εκείνη τη συνεδρίαση, η τράπεζα είχε αυξήσει το επιτόκιο δανεισμού μιας ημέρας και δήλωσε ότι ανέστειλε τη χρηματοδότηση μέσω του επιτοκίου αναφοράς της. Την Πέμπτη, δεν ήταν άμεσα σαφές εάν η κεντρική τράπεζα θα συνέχιζε να χρηματοδοτεί μέσω του ανώτατου ορίου από το εύρος επιτοκίων της ή μέσω του επιτοκίου repo μιας εβδομάδας. Οι έντονες πωλήσεις της λίρας ανάγκασαν την τράπεζα να δαπανήσει περίπου 50 δισ. δολάρια για τη σταθεροποίηση του νομίσματος, αφού οι ξένοι επενδυτές φοβήθηκαν από την κορύφωση της εγχώριας πολιτικής έντασης και, αργότερα, από τους τριγμούς που προκάλεσαν οι δασμοί των ΗΠΑ παγκοσμίως.

«Ο δομικός πληθωρισμός αγαθών αναμένεται να αυξηθεί ελαφρώς τον Απρίλιο λόγω των πρόσφατων εξελίξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές, ενώ ο πληθωρισμός υπηρεσιών είναι πιθανό να παραμείνει σχετικά στάσιμος», επισήμανε η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής στην ανακοίνωσή της που συνοδεύει την απόφαση. Η τράπεζα παρακολουθεί επίσης «τις πιθανές επιπτώσεις του αυξανόμενου προστατευτισμού στο παγκόσμιο εμπόριο στη διαδικασία αποπληθωρισμού», ανέφερε. Σύμφωνα με την ανακοίνωση, όλες οι περαιτέρω αποφάσεις νομισματικής πολιτικής θα αποσκοπούν στην ανακοπή της ανοδικής τάσης του πληθωρισμού και στην επαναφορά του στο επίπεδο-στόχο του 5%. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, ο ετήσιος πληθωρισμός μειώθηκε στο 38,1% τον Μάρτιο.

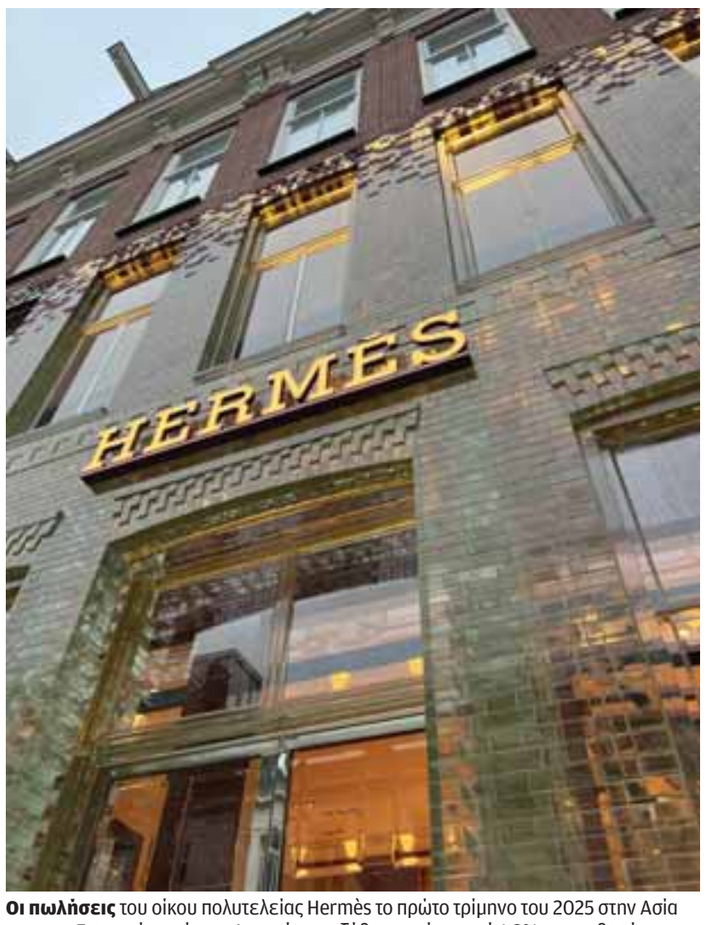

Οι πωλήσεις του οίκου πολυτελείας Hermès το πρώτο τρίμηνο του 2025 στην Ασία και στον Ειρηνικό, εκτός της Ιαπωνίας, αυξήθηκαν μόνο κατά 1,2% σε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες, ενώ οι αναλυτές ανέμεναν αύξηση 4%.

Η πτώση της ζήτησης στην Κίνα έπληξε τις πωλήσεις της Hermès

Ακόμη και ο πιο ανθεκτικός προμηθευτής προϊόντων ειδών πολυτελείας δέχτηκε πλήγμα από την επιβράδυνση της ζήτησης στην Κίνα. Οι πωλήσεις του οίκου πολυτελείας Hermès το πρώτο τρίμηνο του 2025 στην Ασία και στον Ειρηνικό, εκτός της Ιαπωνίας, αυξήθηκαν μόνο κατά 1,2% σε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες, ενώ οι αναλυτές ανέμεναν αύξηση 4%. Οι συνολικές πωλήσεις της περιόδου ανήλθαν σε 4,1 δισ. ευρώ (4,7 δισ. δολάρια), με την αύξηση κατά 7,2% να υπολείπεται ελαφρώς των εκτιμήσεων των αναλυτών. Οι μετοχές διολισθαίνουν άνω του 1% στο Παρίσι.

Η απογοήτευση από την Hermès International SCA –την κατασκευάστρια εταιρεία της πολυπόθητης τσάντας Birkin– έρχεται την ώρα που η αγορά luxury αγωνίζεται να βγει από μια περίοδο υποτονικής ανάπτυξης

Η εταιρεία θα αυξήσει τις τιμές στις ΗΠΑ από την 1η Μαΐου σε όλες τις κατηγορίες προϊόντων.

που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη συγκράτηση των Κινέζων αγοραστών που στήριζαν τα τελευταία χρόνια τον κλάδο πολυτελών ειδών. Οι προοπτικές του κλάδου έχουν γίνει ακόμη πιο δυσοίωνες από τότε που ο πρόεδρος των ΗΠΑ επέβαλε αυτόν τον μήνα δασμούς 10% στις εισαγωγές από την Ευρωπαϊκή Ενωση, ενώ ανέστειλε τα σχέδια για επιβολή εισφοράς 20% για 90 ημέρες.

Η Hermès θα αυξήσει τις τιμές στις ΗΠΑ από την 1η Μαΐου, δήλωσε ο οικονομικός διευθυντής Ερικ ντε Χάλγκουετ σε τηλεφωνική επικοινωνία με δημοσιογράφους. «Θα αντισταθμίσουμε πλήρως τον αντίκτυπο αυτών των νέων δασμών» σε όλες τις κατηγορίες προϊόντων, είπε, προσθέτοντας ότι οι τελικές αποφάσεις για την τιμολόγηση είναι ακόμη υπό διαμόρφωση. Η εταιρεία δεν παρατήρησε αισθητή αλλαγή στις τάσεις της ζήτησης στις ΗΠΑ τον Απρίλιο, δήλωσε ο Ντε Χάλγκουετ.

Οι επιδόσεις στην Κίνα επλήγησαν από τη χαμηλότερη κίνηση στα καταστήματα εν μέσω της ύφεσης στην αγορά ακινήτων και επίσης λόγω της υψηλότερης βάσης σύγκρισης με ένα χρόνο πριν, είπε. Η Hermès δεν ήταν η μόνη που υπέφερε από την αδύναμη ζήτηση στην Κίνα. Η υποτονική ζήτηση στη χώρα έπληξε επίσης τις πωλήσεις της εταιρείας παραγωγής κονιάκ Pernod Richard SA.

Η Hermès εξακολουθεί να έχει καλύτερες επιδόσεις από τους ανταγωνιστές της εν μέρει επειδή απευθύνεται στους πλουσιότερους πελάτες του κόσμου, των οποίων οι καταναλωτικές συνήθειες τείνουν να επηρεάζονται λιγότερο από τις οικονομικές υφέσεις. Η εταιρεία διαθέτει επίσης ισχυρή τιμολογιακή δύναμη και λίστες αναμονής για τις κορυφαίες τσάντες της, χάρη σε ένα μοντέλο παραγωγής με βάση τη διαχείριση της σπανιότητας που ενισχύει την αποκλειστικότητά τους. Οι πωλήσεις της το πρώτο τρίμηνο αυξήθηκαν σε όλες τις περιοχές, με την Αμερική να σημειώνει άλμα 11%.

Νωρίτερα αυτή την εβδομάδα η LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton SE ανακοίνωσε χαμηλότερες από τις αναμενόμενες τριμηνιαίες πωλήσεις στη βασική μονάδα μόδας και δερμάτινων ειδών. Η μητρική του Christian Dior επλήγη ιδιαίτερα από την αδύναμη ζήτηση στην περιοχή που περιλαμβάνει την Κίνα, με τα έσοδα εκεί να υποχωρούν κατά 11%. Η εν λόγω περιοχή αντιπροσωπεύει το 30% των συνολικών πωλήσεων της LVMH έναντι 48% της Hermès.

Το επιχειρηματικό μοντέλο της Hermès με περιορισμένη προσφορά εξασφάλισε ότι η ζήτηση για τις τσάντες της, όπως η Birkin, που πήρε το όνομά της από την αείμνηστη Βρετανίδα τραγουδίστρια και ηθοποιό Τζέιν Μπίρκιν, και η Kelly, εμπνευσμένη από την πριγκίπισσα Γκρέις Κέλι, ξεπερνάει την προσφορά. Οι τσάντες αυτές μπορούν να πωληθούν για περίπου 10.000 ευρώ στο Παρίσι και να πιάσουν πολύ υψηλότερες τιμές στην αγορά μεταπώλησης. Τον Φεβρουάριο η αποτίμηση της Hermès ξεπέρασε για λίγο το συμβολικό όριο των 300 δισ. ευρώ, αλλά οι ανησυχίες σχετικά με έναν κλιμακούμενο παγκόσμιο εμπορικό πόλεμο έχουν έκτοτε πλήξει τον ευρύτερο τομέα της πολυτέλειας.

Η Κίνα μεταφέρει τον εμπορικό πόλεμο στην πλατφόρμα TikTok

Παροτρύνει τους Αμερικανούς να αγοράζουν απευθείας από κινεζικά εργοστάσια

Στον εμπορικό πόλεμο που κήρυξε ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, η Κίνα παίζει... βρώμικα. Κινέζοι προμηθευτές μεταφέρουν τη μάχη στο TikTok, κατακλύζοντας τα feeds Αμερικανών χρηστών με βίντεο. Σε αυτά, τους αποκαλύπτουν πού πραγματικά φτιάχνονται τα προϊόντα των πολυτελών και δημοφιλών δυτικών brands και τους καλούν να παρακάμψουν τους δασμούς του 145% του Τραμπ, αγοράζοντας απευθείας από τα εργοστάσιά τους. Εκεί, τα προϊόντα αυτά κοστίζουν ένα κλάσμα της κανονικής τιμής λιανικής τους, ισχυρίζονται.

Ενας χρήστης του TikTok, που χρησιμοποιεί το όνομα Wang Sen, ισχυρίζεται ότι είναι ο κατασκευαστής του αρχικού εξοπλισμού για τις περισσότερες μάρκες πολυτελείας, καθώς στέκεται μπροστά σε έναν τοίχο με τσάντες που μοιάζουν με την Birkin της Hermes. «Γιατί δεν επικοινωνείτε απλώς μαζί μας και δεν αγοράζετε από εμάς; Δεν θα πιστεύετε τις τιμές που θα σας δώσουμε», λέει. Οπως φαίνεται, πολλοί Αμερικανοί ακολουθούν τις συμβουλές αυτές. Το DHgate, ένα ηλεκτρονικό κατάστημα χονδρικής πώλησης γνωστό για τα αντίγραφα ειδών πολυτελείας, έχει εκτοξευθεί στη δεύτερη θέση του αμερικανικού app store της Apple. Μια άλλη εφαρμογή ηλεκτρονικού εμπορίου της Κίνας, το Taobao, βρίσκεται στην 7η θέση.

Ειδικοί που μίλησαν στο CNN χαρακτήρισαν εξαιρετικά απίθανο να είναι αυτοί πραγματικοί προμηθευτές για μάρκες όπως η Lululemon και η Chanel, όπως ισχυρίζονται. Οι νόμιμοι κατασκευαστές συνήθως υπογράφουν συμφωνίες εμπιστευτικότητας με τα brands, επομένως είναι απίθανο αυτοί οι δημιουργοί να πωλούν το πραγματικό προϊόν.Ωστόσο τα βίντεο δείχνουν μια άλλη πλευρά του εμπορικού πολέμου. Οι δασμοί του Τραμπ δεν προκαλούν άγχος μόνο στα κινεζικά εργοστάσια, αλλά και στους Αμερικανούς καταναλωτές, οι οποίοι τώρα συνειδητοποιούν πόσο εξαρτώνται από την Κίνα.

Σε ένα βίντεο, influencer διαφημίζει δύο κινεζικά εργοστάσια από τα οποία ισχυρίζεται ότι η μάρκα αθλητικών ειδών Lululemon προμηθεύεται τα κολάν που πουλάει στις ΗΠΑ αντί 98 δολαρίων για 5-6 δολάρια, όπως ισχυρίζεται. «Δεν συνεργαζόμαστε με τους κατασκευαστές που αναφέρονται στα διαδικτυακά βίντεο και προτρέπουμε τους καταναλωτές να είναι προσεκτικοί για πιθανώς παραποιημένα προϊόντα και παραπληροφόρηση», ανακοίνωσε η εταιρεία.

Σε διαδικτυακά βίντεο εμφανίζονται Κινέζοι που ισχυρίζονται ότι είναι οι κατασκευαστές για δυτικές μάρκες πολυτελείας, όπως η Birkin και η Chanel.

Σε ένα βίντεο, μια influencer που ονομάζεται LunaSourcingChina διαφημίζει δύο εργοστάσια από τα οποία ισχυρίζεται ότι η μάρκα αθλητικών ειδών Lululemon προμηθεύεται τα κολάν που πουλάει στις ΗΠΑ αντί 98 δολαρίων. Εκεί, κανείς μπορεί να τα αγοράσει αντί 5-6 δολαρίων, λέει. «Ετσι πολεμάς σε έναν εμπορικό πόλεμο», έγραφε ένα σχόλιο κάτω από ένα βίντεο, αν και η Lululemon έσπευσε να διαψεύσει αυτούς τους ισχυρισμούς. «Δεν συνεργαζόμαστε με τους κατασκευαστές που αναφέρονται στα διαδικτυακά βίντεο και προτρέπουμε τους καταναλωτές να είναι προσεκτικοί για πιθανά παραποιημένα προϊόντα και παραπληροφόρηση», ανακοίνωσε η εταιρεία. Είναι λοιπόν αλήθεια ότι οι ακριβές τσάντες και τα ρολόγια με την ταμπέλα «Made in Italy» ή «Swiss Made» παράγονται στην πραγματικότητα στην Κίνα; Η απάντηση είναι «ούτε ένα σαφές ναι, ούτε ένα σαφές όχι», όπως δήλωσε στο CNN η Regina Frei, καθηγήτρια βιώσιμων και κυκλικών συστημάτων στο University of the Arts London.

Πολλά brands πολυτελείας προσυναρμολογούν ορισμένα είδη ή υλικά στην Κίνα πριν συναρμολογήσουν το τελικό προϊόν στη Γαλλία και στην Ιταλία. Αλλά δεν υπάρχει τρόπος να γνωρίζει κανείς την πλήρη εικόνα, λόγω της αλυσίδας εφοδιασμού που χρησιμοποιεί η βιομηχανία της πολυτελείας, η οποία είναι εξαιρετικά αδιαφανής, σημειώνει η Frei. Ακόμη και εργοστάσια που βρίσκονται στην Ιταλία ή σε άλλες χώρες μπορεί να έχουν δεσμούς με την Κίνα, όπως ξένη ιδιοκτησία ή διοίκηση. «Αν μιλάμε για πολύ ακριβές τσάντες που απαιτούν πολλή χειρωνακτική εργασία, πιθανότατα θα έχουν προσυναρμολογηθεί κάπου και στη συνέχεια θα ολοκληρωθούν, ας πούμε, στη Γαλλία», εξηγεί.

Temu και Shein αυξάνουν τις τιμές στις ΗΠΑ

Δύο από τις μεγαλύτερες εταιρείες λιανικής πώλησης μόδας της Κίνας γνωστές για το χαμηλό κόστος των προϊόντων τους, η Temu και η Shein, προειδοποίησαν τους πελάτες στις ΗΠΑ ότι θα αντιμετωπίσουν αυξήσεις τιμών από την επόμενη εβδομάδα, καθώς τίθενται σε ισχύ οι βαρείς δασμοί του Ντόναλντ Τραμπ στις κινεζικές εισαγωγές.

Τις δύο εταιρείες επηρεάζουν οι νέες εισαγωγικές εισφορές ύψους έως και 145% στα κινεζικά προϊόντα, αλλά και η κατάργηση από τον Αμερικανό πρόεδρο της απαλλαγής του de minimis αφορολόγητου, με ισχύ από τις 2 Μαΐου, βάσει της οποίας αποστολές αξίας μικρότερης των 800 δολαρίων θα μπορούσαν να εισαχθούν χωρίς δασμούς. Η απαλλαγή αυτή ήταν ζωτικής σημασίας για τους λιανοπωλητές χαμηλού κόστους, προκειμένου να εισχωρήσουν στην αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών.

«Λόγω των πρόσφατων αλλαγών στους παγκόσμιους εμπορικούς κανόνες και τους δασμούς, τα λειτουργικά μας έξοδα έχουν αυξηθεί», αναφέρεται στην ανακοίνωση πελατών της Shein. «Για να συνεχίσουμε να προσφέρουμε τα προϊόντα που αγαπάτε χωρίς συμβιβασμούς στην ποιότητα, θα προβούμε σε αναπροσαρμογή των τιμών από τις 25 Απριλίου 2025. Κάνουμε ό,τι μπορούμε για να διατηρήσουμε τις τιμές σε χαμηλά επίπεδα και να ελαχιστοποιήσουμε τον αντίκτυπο σε εσάς», τονίζεται.

Σύμφωνα με τα αρχικά σχέδια του Τραμπ, τα πακέτα που είχαν προηγουμένως εξαιρεθεί επρόκειτο να πληγούν με δασμολογικό συντελεστή 30% ή 25

Τις δύο εταιρείες επηρεάζουν οι νέες εισαγωγικές εισφορές ύψους έως και 145% στα κινεζικά προϊόντα, αλλά και η κατάργηση από τον Αμερικανό πρόεδρο της απαλλαγής του de minimis αφορολογήτου, με ισχύ από τις 2 Μαΐου.

Οι δύο κινεζικές εταιρείες ανακοίνωσαν ανατιμήσεις στα προϊόντα τους από την επόμενη εβδομάδα, λόγω των δασμών.

δολάρια ανά τεμάχιο, ο οποίος θα αυξανόταν σε 50 δολάρια ανά τεμάχιο έως την 1η Ιουνίου. Ωστόσο, αφού η Κίνα απάντησε με ανταποδοτικούς δασμούς την περασμένη εβδομάδα, ο πρόεδρος των ΗΠΑ αντεπιτέθηκε τριπλασιάζοντας τους συντελεστές για τα προηγουμένως εξαιρούμενα πακέτα σε 90% ή 75 δολάρια ανά τεμάχιο, οι οποίοι αυξάνονται σε 150 δολάρια την 1η Ιουνίου.

Πάντως, θεωρείται απίθανο η αύξηση να αποτρέψει όλους τους πελάτες, δεδομένου ότι τα είδη από την Temu και τη Shein θα μπορούσαν να καταλήξουν φθηνότερα από ανταγωνιστικά καταστήματα λιανικής πώλησης.

Εν τω μεταξύ, η επιβολή των αμερικανικών δασμών ώθησε τους εμπόρους να μειώσουν τις δαπάνες για διαφήμιση στα αμερικανικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η οποία ενίσχυσε επίσης το προφίλ τους μεταξύ των νέων και πιο λιτών αγοραστών. Η μέση ημερήσια διαφημιστική δαπάνη της Temu στις ΗΠΑ στο Facebook, το Instagram, το TikTok, το Snap, το X και το YouTube μειώθηκε κατά 31% κατά μέσον όρο τις δύο εβδομάδες από τις 31 Μαρτίου έως τις 13 Απριλίου σε σύγκριση με τις προηγούμενες 30 ημέρες, σύμφωνα με την εταιρεία ψηφιακού μάρκετινγκ Sensor Tower. Την ίδια περίοδο, η μέση ημερήσια διαφημιστική δαπάνη της Shein στις ΗΠΑ στο Facebook, το Instagram, το TikTok, το YouTube και το Pinterest μειώθηκε κατά μέσον όρο κατά 19%. Ο Mark Ballard, διευθυντής έρευνας ψηφιακού μάρκετινγκ της Tinuiti, δήλωσε ότι η Temu είχε μειώσει κατακόρυφα τις διαφημίσεις στο Google Shopping από τις 12 Απριλίου.

pwc

Μαζί χτίζουμε σχέσεις εμπιστοσύνης

Μάθετε περισσότερα: www.pwc.com.cy

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι, απειλή για τις αγορές

Των **ΣΑΛΙΧ ΦΕΝΤΟΓΛΟΥ, ΜΑΧΒΑΣ ΚΟΥΡΕΣΙ** και **ΦΕΛΙΞ ΣΑΝΤΑΙΜ***

Οι παγκόσμιοι γεωπολιτικοί κίνδυνοι παραμένουν αυξημένοι, εγείροντας ανησυχίες για τον πιθανό αντίκτυπό τους στην οικονομική σταθερότητα. Σοκ όπως οι πόλεμοι, οι διπλωματικές εντάσεις ή η τρομοκρατία μπορούν να διαταράξουν το διασυνοριακό εμπόριο και τις επενδύσεις. Αυτό μπορεί να βλάψει τις τιμές των περιουσιακών στοιχείων, να επηρεάσει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και να περιορίσει τον δανεισμό προς τον ιδιωτικό τομέα, επιβαρύνοντας την οικονομική δραστηριότητα και θέτοντας σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Οπως προκύπτει από την τελευταία έκθεση για την παγκόσμια χρηματοπιστωτική σταθερότητα, οι τιμές των μετοχών τείνουν να μειώνονται σημαντικά κατά τη διάρκεια επικίνδυνων γεωπολιτικών γεγονότων. Η μέση μηνιαία πτώση είναι περίπου 1 ποσοστιαία μονάδα σε όλες τις χώρες, αν και είναι πολύ μεγαλύτερη, 2,5 ποσοστιαίες μονάδες, στις αναδυόμενες οικονομίες. Οι διεθνείς στρατιωτικές συγκρούσεις πλήττουν περισσότερο τις μετοχές των αναδυόμενων αγορών, πιθανώς λόγω σοβαρότερων οικονομικών διαταραχών σε σύγκριση με άλλα γεγονότα. Σε αυτές τις περιπτώσεις η μέση μηνιαία πτώση των αποδόσεων των μετοχών είναι 5 ποσοστιαίες μονάδες, δηλαδή διπλάσια από ό,τι για όλα τα άλλα είδη γεγονότων.

Οι αυξημένοι γεωπολιτικοί κίνδυνοι μπορεί επίσης να επηρεάσουν τον δημόσιο τομέα, καθώς η οικονομική ανάπτυξη επιβραδύνεται και οι κυβερνήσεις δαπανούν περισσότερα. Κατά συνέπεια τα ασφάλιστρα κινδύνου των κρατών συχνά αυξάνονται μετά από γεωπολιτικά γεγονότα κατά μέσον όρο περίπου 30 μονάδες βάσης για τις προηγμένες οικονομίες και 45 μονάδες βάσης για τις αναδυόμενες οικονομίες.

Τα επικίνδυνα γεωπολιτικά γεγονότα μπορούν επίσης να επεκταθούν σε άλλες οικονομίες μέσω εμπορικών και χρηματοοικονομικών δεσμών, αυξάνοντας τον κίνδυνο μετάδοσης. Οι αποτιμήσεις των μετοχών μειώνονται κατά μέσον όρο περίπου 2,5% μετά την εμπλοκή μιας κύριας χώρας εμπορικού εταίρου σε μια διεθνή στρατιωτική σύγκρουση. Ομοίως, τα ασφάλιστρα κινδύνου των κρατών αυξάνονται όταν οι εμπορικοί εταίροι εμπλέκονται σε επικίνδυνα γεγονότα. Τα γεωπολιτικά σοκ τείνουν να αυξάνουν τη μακροοικονομική αβεβαιότητα για αρκετούς μήνες. Οι επενδυτές, ωστόσο, αναγνωρίζουν τους κινδύνους και απαιτούν αποζημίωση για την κατοχή μετοχών που μπορεί να έχουν χειρότερη απόδοση όταν πληγούν από ένα σοκ. Τελικά, μια ξαφνική πτώση των τιμών των περιουσιακών στοιχείων μπορεί να επηρεάσει τα τραπεζικά και μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με πιθανές επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία. Για παράδειγμα, οι τράπεζες τείνουν να περιορίζουν τον δανεισμό και τα επενδυτικά κεφάλαια αντιμετωπίζουν χαμηλότερες αποδόσεις και αυξημένο κίνδυνο εξαγοράς όταν εκτίθενται σε επικίνδυνα γεωπολιτικά γεγονότα. Ενώ μπορεί να φαίνεται ότι η παγκόσμια οικονομία και οι χρηματοπιστωτικές αγορές ανατρέπονται τακτικά από απρόβλεπτα γεγονότα, υπάρχουν ακόμη πολλά που μπορούν να κάνουν ο χρηματοπιστωτικός τομέας και όσοι είναι επιφορτισμένοι με τη διαφύλαξή του για να προστατεύσουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι ρυθμιστικές αρχές τους θα πρέπει να διαθέσουν επαρκείς πόρους για τον εντοπισμό, την ποσοτικοποίηση και τη διαχείριση των γεωπολιτικών κινδύνων. Για παράδειγμα, μέσω stress tests και άλλων αναλύσεων που ενσωματώνουν τον τρόπο με τον οποίο είναι πιθανό να αλληλεπιδράσουν αυτοί οι κίνδυνοι με τις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Επιπλέον, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν επαρκές κεφάλαιο και ρευστότητα για να αντέξουν τις πιθανές απώλειες. Οι αναδυόμενες αγορές και οι αναπτυσσόμενες οικονομίες θα πρέπει να αναπτύξουν περαιτέρω και να εμβαθύνουν τις χρηματοπιστωτικές αγορές για να βοηθήσουν τους επενδυτές να διαχειριστούν τους κινδύνους. Τέλος, δεδομένου ότι οι χώρες με ασθενέστερα αποθέματα ασφαλείας είναι ιδιαίτερα ευάλωτες σε γεωπολιτικούς κραδασμούς, ο επαρκής χώρος δημοσιονομικής πολιτικής και τα επαρκή διεθνή αποθέματα θα μπορούσαν να τις βοηθήσουν να αμυνθούν καλύτερα έναντι τέτοιων διαταραχών.

* Από το ιστολόγιο του ΔΝΤ.

Ο Τραμπ πλήττει την αξιοπιστία των αμερικανικών ομολόγων

Οι πολιτικές του ευθύνονται εν μέρει για την πρόσφατη «βουτιά» της αγοράς

Στον κόσμο των χρημάτων δεν υπάρχουν πολλές σταθερές, αλλά ανέκαθεν μπορούσε κανείς να βασιστεί στο εξής: όταν η αγορά γινόταν τρομακτική, ο κόσμος κατέφευγε στα αμερικανικά κρατικά ομόλογα. Οι επενδυτές αγόραζαν αμερικανικούς τίτλους, θεωρώντας πως οτιδήποτε κι αν συμβεί –οικονομικός πανικός, πόλεμος, φυσική καταστροφή– η ομοσπονδιακή κυβέρνηση θα αντέξει και θα «σηκώσει» τα χρέη της. Ως αποτέλεσμα, τα ομόλογα των ΗΠΑ θεωρούνταν παραδοσιακά επενδυτικό καταφύγιο.

Κι όμως, η «τρικυμία» της περασμένης εβδομάδας στις αγορές ομολόγων αποκάλυψε πόσο πολύ έπληξε ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ την εμπιστοσύνη σε αυτή τη βασική παραδοχή, δοκιμάζοντας την προηγουμένως αψεγάδιαστη σταθερότητα του αμερικανικού χρέους. Ο εμπορικός πόλεμος δημιούργησε ανησυχίες για μια παγκόσμια οικονομική ύφεση, πλήττοντας ταυτόχρονα την αξιοπιστία των ΗΠΑ ως υπεύθυνου ηγέτη για την ειρήνη και την ευημερία.

«Ολος ο κόσμος αποφάσισε ότι η αμερικανική κυβέρνηση δεν έχει ιδέα τι κάνει», δήλωσε ο Μαρκ Μπλάιθ, συγγραφέας και πολιτικός οικονομολόγος στο Brown University. Η διάβρωση της εμπιστοσύνης στη διακυβέρνηση της μεγαλύτερης οικονομίας διεθνώς ευθύνεται τουλάχιστον εν μέρει για την πρόσφατη βουτιά της αγοράς ομολόγων. Οταν μεγάλος αριθμός επενδυτών ξεπουλάει ομόλογα μαζικά, η κυβέρνηση προσφέρει υψηλότερο επιτόκιο για να προσελκύσει άλλους να αγοράσουν το χρέος της. Αυτό τείνει να ανεβάζει τα επιτόκια σε ολόκληρη την οικονομία, αυξάνοντας τις πληρωμές για στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια.

Την περασμένη εβδομάδα η απόδοση του αμερικανικού δεκαετούς, που αποτελεί σημείο αναφοράς για τον επενδυτικό κόσμο, εκτινάχθηκε περίπου στο 4,5% από λιγότερο από 4%, κάνοντας το μεγαλύτερο άλμα εδώ και σχεδόν 25 χρόνια. Στο μεταξύ, το δολάριο πέφτει, παρότι θεωρητικά οι δασμοί θα το ενισχύσουν.

Υπάρχουν κι άλλοι λόγοι για το ξεπούλημα στις αγορές. Τα hedge funds και άλλοι οικονομικοί «παίκτες» πούλησαν θέσεις, καθώς βγαίνουν από ένα σύνθετο συναλλακτικό παιχνίδι, το οποίο επιδιώκει να εκμεταλλευθεί το χάσμα μεταξύ των υφιστάμενων τιμών των ομολόγων και των στοιχημάτων για τις μελλοντικές τιμές τους. Οι κερδοσκόποι ξεφορτώνονται ομόλογα λόγω της βουτιάς στις μετοχές, καθώς προσπαθούν να συγκεντρώσουν χρήματα και να αποφύγουν τη χρεοκοπία. Μάλιστα, ορισμένοι φοβούνται ότι η κεντρική τράπεζα της Κίνας, η οποία έχει μεταξύ άλλων 761 δισ. δολάρια σε ομόλογα των ΗΠΑ, πουλάει τίτλους ως αντίποινα για τους αμερικανικούς δασμούς.

Την περασμένη εβδομάδα η απόδοση του αμερικανικού δεκαετούς εκτινάχθηκε περίπου στο 4,5% από λιγότερο από 4%, κάνοντας το μεγαλύτερο άλμα εδώ και σχεδόν 25 χρόνια.

Ο εμπορικός πόλεμος δημιούργησε ανησυχίες για μια παγκόσμια οικονομική ύφεση, πλήττοντας ταυτόχρονα την αξιοπιστία των ΗΠΑ ως υπεύθυνου ηγέτη για την ειρήνη και την ευημερία.

Σε κάθε περίπτωση, οι οικονομολόγοι προειδοποιούν επί χρόνια για μια ξαφνική πτώση στη διάθεση των ξένων να αγοράζουν και να διακρατούν αμερικανικό χρέος, που θα οδηγούσε σε μια απότομη και αποσταθεροποιητική αύξηση στα αμερικανικά επιτόκια δανεισμού. Τώρα ίσως έφθασε αυτή η στιγμή. Για τους Αμερικανούς, αυτή η επαναξιολόγηση απειλεί ένα μοναδικό πλεονέκτημα της χώρας. Επειδή οι ΗΠΑ ήταν επί μακρόν το ασφαλές καταφύγιο της παγκόσμιας οικονομίας, η κυβέρνηση έβρισκε αξιόπιστους ενδιαφερόμενους για το χρέος της σε χαμηλά επιτόκια. Αυτό μείωσε το κόστος των στεγαστικών, των πιστωτικών καρτών και των καταναλωτικών δανείων, και έτσι οι Αμερικανοί καταναλωτές ξόδευαν χωρίς ιδιαίτερο μέτρο.

Ταυτόχρονα, οι ξένοι που αγόραζαν περιουσιακά στοιχεία σε δολάρια ανέβασαν την αξία του αμερικανικού νομίσματος, με αποτέλεσμα τα προϊόντα που εισάγονται στις ΗΠΑ να γίνονται φθηνότερα σε όρους δολαρίου.

Πολλοί υποστήριζαν ότι αυτό το μοντέλο είναι μη βιώσιμο και καταστροφικό. Η εισροή των ξένων χρημάτων σε περιουσιακά στοιχεία σε δολάρια επέτρεψε στους Αμερικανούς να βασιστούν σε μεγάλο βαθμό στις εισαγωγές, θυσιάζοντας θέσεις εργασίας στη βιομηχανία. Οι κινεζικές επιχειρήσεις απέκτησαν κυριαρχία σε βασικούς κλάδους, με αποτέλεσμα οι Αμερικανοί να εξαρτώνται για βασικά αγαθά από έναν απομακρυσμένο αντίπαλο.

Ωστόσο, οι οικονομολόγοι που το πίστευαν αυτό πρότειναν μια σταδιακή διαδικασία προσαρμογής, με την κυβέρνηση να υιοθετεί μια βιομηχανική πολιτική ενθάρρυνσης για την ανάπτυξη νέων κλάδων. Αυτό απαιτεί επενδύσεις και κατά συνέπεια προβλεψιμότητα. Ο Τραμπ από την πλευρά του προειδοποίησε τις επιχειρήσεις ότι ο μόνος τρόπος να αποφύγουν τους δασμούς είναι να στήσουν εργοστάσια στις ΗΠΑ, ενώ ταυτόχρονα αύξησε τον εμπορικό προστατευτισμό στα υψηλότερα επίπεδα εδώ και τουλάχιστον έναν αιώνα.

Ακόμη και η ξαφνική απόφαση του Λευκού Οίκου για παύση στους περισσότερους δασμούς σε όλους τους εμπορικούς εταίρους πλην της Κίνας δεν κατάφερε να απομακρύνει την αίσθηση ότι ξεκινάει μια νέα εποχή για την παγκόσμια οικονομία, μια εποχή στην οποία οι ΗΠΑ θα θεωρούνται πιθανόν απρόβλεπτος παράγοντας.

Ο θυμός για την ανεργία στις βιομηχανικές κοινότητες βοήθησε στην ανάδειξη του Τραμπ, αλλοιώνοντας τις πολιτικές του εμπορίου. Ωστόσο, πολλοί οικονομολόγοι λένε ότι ο εμπορικός πόλεμος ενδέχεται να επιδεινώσει περαιτέρω τις προοπτικές της αμερικανικής βιομηχανίας. Οι δασμοί απειλούν υφιστάμενες θέσεις εργασίας σε εργοστάσια που εξαρτώνται από εισαγόμενα εξαρτήματα για να κατασκευάσουν τα προϊόντα τους. Επίσης, οι δασμοί τέθηκαν σε –από όσο φαίνεται– τυχαία επίπεδα, σύμφωνα με οικονομολόγους. «Αυτό που πραγματικά δεν άρεσε στην αγορά ήταν τα τυχαία, τρελά μαθηματικά των δασμών», δήλωσε ο Σάιμον Τζόνσον, νομπελίστας οικονομολόγος του MIT. «Φάνηκε σαν να μην ξέρουν τι κάνουν και σαν να μην τους ενδιαφέρει. Είναι ένα εντελώς νέο επίπεδο τρέλας».

«Καμπανάκι» Ντάλιο για τον εμπορικό πόλεμο

«Κάτι χειρότερο από μια ύφεση» φοβάται ο δισεκατομμυριούχος διαχειριστής hedge fund Ρέι Ντάλιο ότι θα προκαλέσουν οι εμπορικές πολιτικές του Ντόναλντ Τραμπ. Μιλώντας στο NBC την Κυριακή, ο 75χρονος ιδρυτής της Bridgewater δήλωσε: «Νομίζω ότι αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε σε ένα σημείο λήψης αποφάσεων και πολύ κοντά σε μια ύφεση. Και ανησυχώ για κάτι χειρότερο από μια ύφεση, αν αυτό δεν αντιμετωπιστεί σωστά».

Ο διαχειριστής hedge fund Ρέι Ντάλιο φοβάται κατάρρευση της παγκόσμιας νομισματικής τάξης.

«Μια ύφεση είναι δύο αρνητικά τρίμηνα του ΑΕΠ. Πάντα έχουμε τέτοια πράγματα», σημείωσε ο Ντάλιο, ο οποίος είχε προβλέψει την παγκόσμια κρίση του 2008. Αλλά εκτίμησε ότι αυτό που συμβαίνει τώρα είναι πολύ πιο βαθύ. «Εχουμε μια κατάρρευση της παγκόσμιας νομισματικής τάξης».

«Περνάμε από την πολυμέρεια, η οποία είναι σε μεγάλο βαθμό κάτι που βασίζεται στην αμερικανική παγκόσμια τάξη πραγμάτων, σε μια μονομερή παγκόσμια τάξη στην οποία υπάρχει μεγάλη σύγκρουση», υπογράμμισε, συγκρίνοντας τη σημερινή εποχή με τη δεκαετία του 1930.

«Εχω μελετήσει την Ιστορία και αυτό επαναλαμβάνεται ξανά και ξανά. Ετσι, αν πάρουμε τους δασμούς, αν πάρουμε το χρέος, αν πάρουμε την ανερχόμενη δύναμη που αμφισβητεί την υπάρχουσα δύναμη, αν πάρουμε αυτούς τους παράγοντες και τους εξετάσουμε, αυτές οι αλλαγές στην τάξη πραγμάτων, στα συστήματα, είναι πολύ πολύ ανατρεπτικές. Ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζεται αυτό θα μπορούσε να φέρει κάτι πολύ χειρότερο από μια ύφεση. Ή θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί καλά», πρόσθεσε.

Απαντώντας στο ερώτημα εάν πιστεύει ότι οι δασμοί του Τραμπ επιδεινώνουν το «περίπλοκο μείγμα προκλήσεων» που αντιμετωπίζει ο κόσμος, ο Ντάλιο τάχθηκε υπέρ της ενίσχυσης της μεταποίησης και της αύξησης των θέσεων εργασίας σε όλες τις ΗΠΑ. Ωστόσο, συμπλήρωσε ότι ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αυτό, κάνει τη διαφορά. Οπως εξήγησε, μπορεί να γίνει με πρακτικό και σταθερό τρόπο, μέσα από ποιοτικές διαπραγματεύσεις, είτε με έναν χαοτικό και ανατρεπτικό τρόπο.

Παράλληλα, ο διαχειριστής κάλεσε το Κογκρέσο να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα των ΗΠΑ στο 3% του ΑΕΠ. Οπως είπε, διακυβεύεται η ίδια η αξία του χρήματος. Μια κατάρρευση στην αγορά ομολόγων, σε συνδυασμό με γεγονότα όπως οι εσωτερικές και διεθνείς συγκρούσεις, θα μπορούσε να αποτελέσει ακόμη πιο σοβαρό σοκ για το νομισματικό σύστημα από την ακύρωση του κανόνα του χρυσού από τον Ρίτσαρντ Νίξον το 1971 και την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση το 2008.

Η ακραία ζέστη στέλνει τουρίστες σε χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά

Αλμα κρατήσεων για καλοκαιρινές διακοπές σε Ισλανδία, Εσθονία, Σκανδιναβία

Τον ευρωπαϊκό Βορρά έναντι της Μεσογείου επιλέγουν για τις καλοκαιρινές διακοπές τους όλο και περισσότεροι τουρίστες, ιδίως μεγαλύτερης ηλικίας ή όσοι κάνουν πρώτη φορά ένα μεγάλο ταξίδι στο εξωτερικό. Σύμφωνα με το αμερικανικό δίκτυο CNBC, οι τουρίστες «αγκαλιάζουν» την τάση του «coolcation», των αποδράσεων δηλαδή σε ψυχρότερα κλίματα, καθώς οι υψηλότατες θερμοκρασίες σε συνδυασμό με τις ανησυχίες για την ακρίβεια και τα μεγάλα πλήθη άρχισαν να πλήττουν τη φήμη των μεσογειακών προορισμών.

«Αν ανατρέξει κανείς στην περίοδο μετά την πανδημία, το 2022 ή ακόμη και το καλοκαίρι του 2023, είδαμε τη δημοφιλία της Νότιας Ευρώπης να εκτοξεύεται. Φαινόταν σαν όλοι να πρέπει να επιστρέψουν στη Μεσόγειο, στην Ιταλία, στην Ελλάδα, στην Ισπανία, διότι δεν είχαν την ευκαιρία να το κάνουν για μερικά χρόνια. Αυτό που συνέβη ήταν ότι γέμισαν από κόσμο, συχνά ήταν ακριβά και βλέπαμε διάφορες προκλήσεις της φύσης, συνήθως ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής», σχολίασε χαρακτηριστικά στο CNBC ο Τζέιμς Θόρντον, διευθύνων σύμβουλος της ταξιδιωτικής εταιρείας Intrepid Travel. Ετσι, προκειμένου να αποφύγουν την ακραία ζέστη, οι τουρίστες φαίνεται σταδιακά να στρέφονται προς προορισμούς της Βόρειας Ευρώπης στην κορύφωση του καλοκαιριού, με αποτέλεσμα η «λάμψη» των μεσογειακών προορισμών να θαμπώνει τον Ιούλιο και τον Αύγουστο.

Οι υψηλές θερμοκρασίες, σε συνδυασμό με τις ανησυχίες για την ακρίβεια και τα μεγάλα πλήθη, άρχισαν να πλήττουν τη φήμη μεσογειακών προορισμών.

Οι κρατήσεις των Βρετανών σε Ισλανδία, Εσθονία και Σκανδιναβία αυξήθηκαν κατά 50% την περίοδο Ιουλίου - Αυγούστου φέτος. Αντιθέτως, οι κρατήσεις στη Νότια Ευρώπη μετατοπίστηκαν προς μήνες εκτός καλοκαιριού.

Σύμφωνα με τον Θόρντον, οι κρατήσεις των Βρετανών σε Ισλανδία, Εσθονία και Σκανδιναβία αυξήθηκαν κατά 50% την περίοδο Ιουλίου - Αυγούστου φέτος. Αντιθέτως, οι κρατήσεις στη Νότια Ευρώπη μετατοπίστηκαν προς μήνες εκτός καλοκαιριού. Ενδεικτικά, οι κρατήσεις της Intrepid Travel προς την Ιταλία τις περιόδους Απριλίου - Ιουνίου και Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου εκτινάχθηκαν κατά 16%, ενώ προς Ελλάδα κατά 37% το ίδιο διάστημα. Αντιθέτως, οι κρατήσεις στη Νότια Ευρώπη τον Ιούλιο και τον Αύγουστο υποχώρησαν 15%, σύμφωνα με τον Θόρντον, ο οποίος είπε ότι αναμένει αυτή η τάση να παραμείνει τα επόμενα χρόνια. «Οι μέρες των καλοκαιρινών διακοπών στη Νότια Ευρώπη φαίνεται να είναι μετρημένες», σημείωσε.

Σύμφωνα με τον ίδιο, την τάση αυτή υιοθετούν ιδίως οι baby boomers, όσοι δηλαδή έχουν γεννηθεί μεταξύ 1946 και 1964, καθώς και όσοι ταξιδεύουν πρώτη φορά στο εξωτερικό, μεταξύ 18 και 35 ετών. Βέβαια, όσο οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής επιδεινώνονται και γίνονται πιο απρόβλεπτες, τόσο αναμένεται να κλιμακωθεί η τάση του «coolcation». «Αντί να αποφύγουν τελείως τους τουριστικούς προορισμούς στη Μεσόγειο... ταξιδεύουν την άνοιξη ή το φθινόπωρο, ενώ τον Ιούλιο και τον Αύγουστο επιλέγουν μέρη όπως η Νορβηγία και η Φινλανδία, οι οποίες έχουν πιο ήπιο κλίμα», τόνισε η Τζένι Σάουθαν, διευθύνουσα σύμβουλος της εταιρείας ταξιδιωτικών προβλέψεων Globetrender.

Από την τάση αυτή, προς το παρόν, φαίνεται να ευνοούνται οι χώρες στη Βόρεια Ευρώπη, όπως η Σουηδία και η Εσθονία, αν και είναι ακόμη πολύ νωρίς για να εκτιμήσει κάποιος αν πρόκειται για μακροπρόθεσμη κατάσταση. Αν όμως συνεχιστεί θα μπορούσε να αποτελέσει ευκαιρία και για τις χώρες της Μεσογείου: «Θα είναι ευκαιρία για αναπροσαρμογή και για τις οικονομίες να φέρουν ισορροπία μέσα στο έτος, ώστε να μην εργάζονται ασταμάτητα επί τέσσερις μήνες (όπως κάνουν στην Ιμπιζα και σε πολλά ελληνικά νησιά για παράδειγμα). Αντιθέτως, θα βρουν τρόπους να προσελκύουν τουρίστες κατά τη διάρκεια του χρόνου, παρέχοντας μια πιο βιώσιμη πηγή εισοδήματος και ασκώντας λιγότερη πίεση στις υποδομές», υποστήριξε η Σάουθαν.

«Καμπανάκι» Γέλεν

Η τέως υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ Τζάνετ Γέλεν προειδοποίησε ότι η ταυτόχρονη πώληση δολαρίων και αμερικανικών κρατικών ομολόγων που κυριάρχησε το τελευταίο διάστημα μπορεί να σηματοδοτεί την κατάρρευση της εμπιστοσύνης στην οικονομική πολιτική των ΗΠΑ και στη σταθερότητα των αμερικανικών περιουσιακών στοιχείων.

9%

φτάνει η βουτιά του δολαρίου έναντι των βασικότερων νομισμάτων φέτος, το χειρότερο ξεκίνημα έτους εδώ και πάνω από 50 χρόνια.

Αποδολαριοποίηση

«Η ζημιά έχει γίνει», υποστήριξε ο Γιώργος Σαραβέλος, επικεφαλής της έρευνας συναλλάγματος στην Deutsche Bank, παρά την παύση στους δασμούς. «Η αγορά επαναξιολογεί την ελκυστικότητα του δολαρίου ως παγκόσμιου αποθεματικού νομίσματος και βρίσκεται σε μια διαδικασία ταχείας αποδολαριοποίησης».

58%

των παγκόσμιων συναλλαγματικών αποθεμάτων σήμερα είναι σε δολάριο, από πάνω από 70% μόλις πριν από δύο δεκαετίες.

Ηρθαν τα πάνω κάτω

«Στις αρχές του έτους, η αισιόδοξη στάση απέναντι στο δολάριο ήταν από τα πιο δημοφιλή trades», σημειώνει η Morgan Stanley. Πλέον έχουν έρθει τα πάνω κάτω. «Αυτό που συμβαίνει τώρα με τη βουτιά του δολαρίου αντανακλά την απώλεια εμπιστοσύνης στις προοπτικές της οικονομίας και της πολιτικής των ΗΠΑ».

Εξ αμελείας ή εκ προμελέτης;

Μεγάλες οι παράπλευρες απώλειες για το δολάριο εξαιτίας των κινήσεων του Τραμπ

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Οι ευχές του Ντόναλντ Τραμπ για ένα πιο αδύναμο δολάριο έχουν εκπληρωθεί – αν και με πολλές και σοβαρές παράπλευρες απώλειες στην παγκόσμια οικονομία και στις αγορές. Η σκέψη του ήταν πως η αποδυνάμωση του αμερικανικού νομίσματος θα βοηθούσε τα αμερικανικά προϊόντα να γίνουν φθηνότερα για τους αγοραστές του εξωτερικού, υποστηρίζοντας την εγχώρια παραγωγή και συμβάλλοντας στη μείωση των εμπορικών ελλειμμάτων της χώρας. Ωστόσο, σε λιγότερες από 100 ημέρες προεδρίας ο Τραμπ κατάφερε να καταστρέψει την αξιοπιστία των ΗΠΑ, δημιουργώντας κρίση εμπιστοσύνης προς τα αμερικανικά assets, και να θέσει υπό αμφισβήτηση την ηγεμονία του δολαρίου στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Το αμερικανικό νόμισμα θεωρείται «παραδοσιακά» πηγή ασφάλειας, αλλά ο Τραμπ το έχει μετατρέψει πλέον σε αιτία φόβου. Από την κορύφωσή του στα μέσα Ιανουαρίου και πριν από την ημέρα της ορκωμοσίας, το δολάριο έχει υποχωρήσει κατά 9% έναντι του καλαθιού των βασικότερων νομισμάτων, το χειρότερο ξεκίνημα έτους εδώ και πάνω από 50 χρόνια. Τα δύο πέμπτα αυτής της πτώσης έχουν συμβεί αυτόν τον μήνα, και μολονότι σταθεροποιήθηκε στα τέλη της εβδομάδας μετά την ισχυρή βουτιά των προηγούμενων ημερών, παραμένει σε χαμηλό τριών ετών έναντι του ευρώ, σε χαμηλό σχεδόν δέκα ετών έναντι του ελβετικού φράγκου και ο δείκτης δολαρίου κινείται στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Ιανουάριο του 2022.

Εδώ και δεκαετίες, οι επενδυτές βασίζονται στη σταθερότητα των αμερικανικών περιουσιακών στοιχείων, καθιστώντας τα ακρογωνιαίους λίθους του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το βάθος μιας αγοράς περίπου 30 τρισ. δολαρίων συμβάλλει στο να καταστούν τα αμερικανικά ομόλογα επενδυτικό καταφύγιο. Το δολάριο έχει κυριαρχήσει ως το νόμισμα επιλογής στο παγκόσμιο εμπόριο και στα χρηματοοικονομικά τουλάχιστον από τη δεκαετία του 1950, με την κυρίαρχη θέση του σπάνια να αντιμετωπίζει σοβαρή πρόκληση. Μέχρι σήμερα.

Τις τελευταίες εβδομάδες, η εμπιστοσύνη στο παγκόσμιο νόμισμα αποθεμάτων κλονίστηκε σοβαρά μετά την αναταραχή στις αγορές μετοχών και ομολόγων των ΗΠΑ, η οποία συνοδεύτηκε με την απότομη πτώση του, εγείροντας ένα κρίσιμο ερώτημα και μια πιθανότητα που κάποτε ήταν αδιανόητη: Μήπως οι ημέρες του δολαρίου ως βασιλιά του νομισματικού σύμπαντος πλησιάζουν στο τέλος τους;

«Το δολάριο εξακολουθεί να κυριαρχεί στα παγκόσμια αποθέματα – αλλά αυτή η κυριαρχία αρχίζει να μοιάζει με εφησυχασμό. Το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα εξελίσσεται γρήγορα. Και ενώ οι ΗΠΑ προσκολλώνται στο παρελθόν, άλλες χώρες προετοιμάζονται για ένα διαφορετικό μέλλον», όπως επισημαίνει ο Νάιτζελ Γκριν, διευθύνων σύμβουλος του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού συμβουλευτικού κολοσσού deVere Group. Το δολάριο αντιπροσωπεύει σήμερα περίπου το 58% των παγκόσμιων συναλλαγματικών αποθεμάτων – μειωμένο σε σχέση με το άνω του 70% μόλις πριν από δύο δεκαετίες. Το ευρώ έρχεται δεύτερο με περίπου 20%, ακολουθούμενο από το ιαπωνικό γιεν με σχεδόν 6%. Η στερλίνα –το παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα πριν από την άνοδο της κυριαρχίας των ΗΠΑ μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο– αντιπροσωπεύει περίπου το 5%.

Οπως παρατηρεί ο Γκριν, το 2022 πάνω από το ήμισυ της μείωσης των αποθεματικών σε δολάρια ήταν αποτέλεσμα ενεργητικών πωλήσεων από τις κεντρικές τράπεζες, όχι διακυμάνσεων της αγοράς. Δεν πρόκειται για παθητική αναδιάρθρωση χαρτοφυλακίου. Είναι μια συνειδητή στροφή. «Το μήνυμα από τον υπόλοιπο κόσμο είναι σαφές», προσθέτει. «Δεν εμπιστεύονται πλέον ότι οι ΗΠΑ θα είναι πάντα το "σταθερό χέρι" και αναλαμβάνουν δράση αναλόγως».

Και οι λόγοι για την κρίση εμπιστοσύνης είναι πολλοί: τα αυξανόμενα επίπεδα χρέους των ΗΠΑ, η ολοένα και πιο ασταθής πολιτική, η επίμονη δημοσιονομική απειθαρχία και η οπλοποίηση του δολαρίου μέσω οικονομικών κυρώσεων, έχουν διαβρώσει την αντίληψη για το δολάριο ως ουδέτερο μέσο αποθήκευσης αξίας.

Ταυτόχρονα, οι παγκόσμιες δυνάμεις δημιουργούν εναλλακτικές λύσεις. «Η Κίνα και η Ρωσία διευθετούν το εμπόριο σε τοπικά νομίσματα. Τα ψηφιακά νομίσματα και τα αποθέματα χρυσού συσσωρεύονται από τις κεντρικές τράπεζες στη Μέση Ανατολή και την Ασία», σημειώνει ο Γκριν.

«Οι εμπορικές απόψεις του Τραμπ είναι ανοησίες και τρέλα. Θα βλάψει την οικονομία των ΗΠΑ και έχει δημιουργήσει μια άσκοπη κρίση», όπως αναφέρει Μαρκ Σόμπελ, πρώην κορυφαίος αξιωματούχος του υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ, ο οποίος είναι τώρα πρόεδρος του Φόρουμ Νομισματικών και Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (OMFIF), ενός think tank για την πολιτική των κεντρικών τραπεζών. «Η βασική μου θέση είναι ότι το δολάριο θα παραμείνει το κυρίαρχο παγκόσμιο νόμισμα για το άμεσο μέλλον, καθώς δεν υπάρχουν βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις. Αλλά πιστεύω ότι ο Τραμπ, αποδυναμώνοντας τα οικονομικά και θεσμικά θεμέλια της Αμερικής μη όντας αξιόπιστος εταίρος, υπονομεύει την κυριαρχία του δολαρίου».

Σε υψηλά τριών ετών το ευρώ έναντι του δολαρίου

Το ευρώ έχει υπεραποδώσει έναντι του αμερικάνικου νομίσματος από την «Ημέρα Απελευθέρωσης» των ΗΠΑ

ΠΗΓΗ: LSEG, Reuters

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αυξήθηκαν οι φόβοι για εφαρμογή της «Συμφωνίας του Μαρ-α-Λάγκο»

Οι επενδυτές πιστεύουν πλέον ότι όλα είναι δυνατά υπό την προεδρία Τραμπ. Το τελευταίο διάστημα, έπειτα από τις ανακοινώσεις των δασμών, και παρά την 90ήμερη παύση, έχουν αυξηθεί οι φόβοι ότι μπορεί να τεθεί σε εφαρμογή η λεγόμενη «Συμφωνία του Μαρ-α-Λάγκο», την οποία και έχει προτείνει ο Στίβεν Μίραν, ο επικεφαλής του Συμβουλίου Οικονομικών Συμβούλων του Τραμπ. Η «Συμφωνία του Μαρ-α-Λάγκο» θα επιδιώξει να αντιμετωπίσει αυτό που ο Μίραν θεωρεί το μεγαλύτερο πρόβλημα για την αμερικανική οικονομία – την υπερτίμηση του δολαρίου που βλάπτει την αμερικανική μεταποίηση και, ως εκ τούτου, διευρύνει το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ.

Ενα μεγάλο μέρος αυτού του σχεδίου αφορά πρώτα την επιβολή δασμών στους εμπορικούς εταίρους και στη συνέχεια την προσφορά κινήτρων για χαμηλότερους δασμολογικούς συντελεστές εάν οι εταίροι συμμετάσχουν σε μια συμφωνία για την αποδυνάμωση του δολαρίου. Πρόκειται, ουσιαστικά, για κάτι που μοιάζει στη «Συμφωνία της Πλάζα» του 1985, όπου η Γαλλία, η Ιαπωνία, η Δυτική Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο συμφώνησαν με τις ΗΠΑ να αποδυναμώσουν από κοινού το δολάριο για να μειωθεί το αυξανόμενο εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ. Για τη «Συμφωνία του Μαρ-α-Λάγκο», η Ευρωζώνη, η Κίνα και η Ιαπωνία προσδιορίζονται ως οι βασικές χώρες που θα πρέπει να υπογράψουν, αλλά θεωρείται δύσκολο να πειστούν. Ετσι υπάρχουν σκέψεις ότι άλλα κράτη (όπου οι ΗΠΑ έχουν μεγαλύτερη επιρροή) μπορεί να είναι πιο δεκτικά – αυτά περιλαμβάνουν την Ιαπωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τον Καναδά και το Μεξικό.

Η λύση που προτείνει ο Μίραν δεν είναι τίποτα λιγότερο από μια αναδιάρθρωση του κρατικού χρέους των ΗΠΑ με την ανταλλαγή βραχυπρόθεσμων αμερικανικών ομολόγων που κατέχουν ξένοι επενδυτές με πολύ μακροπρόθεσμα (ακόμη και αέναα – perpetual) μη εμπορεύσιμα ομόλογα μηδενικού τοκομεριδίου με πολύ χαμηλότερη έμμεση απόδοση. Το αποτέλεσμα δεν θα ήταν μόνο η μείωση του κόστους χρηματοδότησης για την κυβέρνηση των ΗΠΑ, αλλά και η αποδυνάμωση του δολαρίου.

Η σοβαρότητα του sell-off μετά την «Ημέρα της Απελευθέρωσης» και η ταχεία απόφαση του Τραμπ να αναστείλει τους περισσότερους δασμούς για να σταματήσει την κατάρρευση των αμερικανικών αγορών, υποδεικνύουν σαφώς ένα σημαντικό κάλεσμα αφύπνισης για την κυβέρνηση των ΗΠΑ. Αυτό θα πρέπει να μειώσει ακόμη περισσότερο την πιθανότητα εφαρμογής της «Συμφωνίας του Μαρ-α-Λάγκο». Αλλά η απρόβλεπτη φύση του Τραμπ είναι τέτοια που καμία επιλογή δεν μπορεί να αποκλειστεί. Αλλωστε, ούτε οι δραματικά υψηλοί αμοιβαίοι δασμοί ήταν αναμενόμενοι. «Το να φλερτάρεις με τον ρόλο του δολαρίου ως παγκόσμιου αποθεματικού νομίσματος θα ήταν ακόμη πιο επικίνδυνο από την επιβολή πολύ υψηλών δασμών στους εμπορικούς εταίρους», προειδοποιεί το Bruegel.

ΑΡΘΡΟ *Του* **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΕΛΑΓΙΔΗ**

Αγορά εναντίον δασμών

Η δασμολογική εκεχειρία 90 ημερών που κήρυξε ο πρόεδρος των ΗΠΑ έχει μια εξήγηση, όμως ίσως να δείχνει και τα όρια αυτής της γρήγορης, απότομης και διασπαστικής δράσης του. Οι αγορές διά των επιφανών στελεχών της Wall Street Τζέιμς Ντάιμον, Μπιλ Ακμαν κ.ά. διεμήνυσαν μέσω του φιλικού τους Τύπου ότι η οικονομία μπαίνει στα αχαρτογράφητα νερά της αβεβαιότητας και της απώλειας της αξιοπιστίας και ότι κανείς δεν κατέχει την ιερή αλήθεια για το τι πρέπει να γίνει για να διορθωθούν οι ανισορροπίες και τα όποια διαρθρωτικά ζητήματά της. Αυτό έγινε ύστερα από μια πτώση των μετοχών περίπου 20%. Το σοβαρότερο μήνυμα στη διοίκηση Τραμπ ήρθε όμως από την αγορά ομολόγων, μια παρ' ολίγον στιγμή «Λιζ Τρας». Οι μαζικές πωλήσεις κρατικών ομολόγων και η απότομη άνοδος των αποδόσεών τους συνοδεύθηκε και από ένα κλείσιμο των αγορών εταιρικών ομολόγων υψηλού κινδύνου. Οι επενδυτές, αποζητώντας επειγόντως ρευστότητα για να καλύψουν τις θέσεις τους λόγω της δραστικής υποχώρησης των μετοχών, πουλούσαν ομόλογα καθώς οι τιμές των μετοχών συνέχιζαν να υποχωρούν. Το πρόβλημα αυτό της «σωλήνωσης» (piping problem) μεταξύ ομολόγων και μετοχών δεν είναι απομονωμένο από την πραγματική οικονομία. Η υποχώρηση του δολαρίου και η ενίσχυση, για παράδειγμα, του ευρώ ερμηνεύονται από την πτήση διεθνών κεφαλαίων μακριά από το δολάριο. Κατά παράδοξο βέβαια τρόπο, αυτό θα μπορούσε να περιορίσει το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο, για το οποίο ο πρόεδρος Τραμπ δείχνει να ενδιαφέρεται τόσο. Αλλο παράδοξο επίσης, που καταδεικνύει τις κάπως βιαστικές κινήσεις που έχουν γίνει από την πλευρά της αμερικανικής διοίκησης, είναι πως σε μια κατάσταση επιβολής δασμών το αμερικανικό νόμισμα υπό κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να ανατιμηθεί, δυσκολεύοντας μάλιστα τον περιορισμό του εμπορικού ελλείμματος. Εν τω μεταξύ, τα πράγματα περιπλέκονται και όσον αφορά την άσκηση της νομισματικής πολιτικής από τη Fed. Ο διοικητής Τζερόμ Πάουελ επισήμανε το σοκ της προσφοράς από τις εφοδιαστικές αλυσίδες αλλά και την επαναφορά του διλήμματος ανάμεσα στη χρησιμοποίηση των εργαλείων της νομισματικής πολιτικής για την καταπολέμηση του πληθωρισμού από τη μια και μιας σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας από την άλλη. Ιδιαιτέρως για τον πληθωρισμό αβεβαιότητα προκαλούν, σύμφωνα με τον διοικητή, το μέγεθος της επίδρασης των δασμών στις τιμές, η διάρκεια αλλά και κυρίως η διαμόρφωση των «πληθωριστικών προσδοκιών», οι οποίες θα διαμορφωθούν τελικώς από τις αντιδράσεις των αγορών.

Αυτό το διάλειμμα στον δασμολογικό πόλεμο κάνει ίσως φανερότερη την επιδίωξη των ΗΠΑ να απομονώσουν την Κίνα, πιθανώς ζητώντας από χώρες με τις οποίες οι ΗΠΑ θα πρέπει να συζητήσουν. Ομως το βασικότερο πρόβλημα που αυτή τη στιγμή έχουν οι ΗΠΑ δεν βρίσκεται ακριβώς στο εμπορικό τους έλλειμμα. Βρίσκεται σε αυτό που κυρίως το τροφοδοτεί και είναι το δημοσιονομικό έλλειμμα, 6,4% του ΑΕΠ, 2 τρισ. δολ. περίπου. Ελλειμμα που δεν μπορεί να κλείσει φυσικά με τις βιαστικές απολύσεις και περικοπές του DOGE, που ίσως εξοικονομούν προσώρας 50 δισ. δολ. Μια δραστική περιστολή του θα απαιτούσε αύξηση φόρων και μεγάλη περιστολή δαπανών κυρίως σε προγράμματα υγείας που στηρίζουν τη μεσαία τάξη και θα προκαλούσαν οικονομική στασιμότητα και πολιτικό κόστος. Είναι μάλλον πιο βολικό το δάκτυλο της ευθύνης να κατευθύνεται εις την αλλοδαπή. Και με αποδέκτρια την Κίνα – και τη Δύση. Μ' ένα σμπάρο δύο τρυγόνια;

Ο κ. Θεόδωρος Πελαγίδης είναι καθηγητής Οικονομικών στο Παν. Πειραιώς, υποδιοικητής στην ΤτΕ, πρώην υπηρ. υπουργός Οικονομικών.

Πού χάνει το δίκιο του ο Ντ. Τραμπ

Οι πρακτικές της Κίνας και γιατί οι δασμοί δημιουργούν περισσότερα προβλήματα

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Οι επιφυλάξεις σε σχέση με τον ρόλο της κινεζικής παραγωγής στο διεθνές εμπόριο και στην παγκόσμια οικονομία δεν είναι κάτι καινούργιο. Υπάρχουν όμως συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους ο πρόεδρος των ΗΠΑ χάνει τελικά το δίκιο του. Ποια είναι τα βασικά σημεία που οδηγούν την αντιπαράθεση της Ουάσιγκτον με το Πεκίνο και γιατί οι δασμοί Τραμπ δημιουργούν περισσότερα προβλήματα απ' όσα λύνουν;

Επιδοτήσεις

Ένα βασικό ζήτημα με την εμπορική πολιτική της Κίνας είναι το γεγονός ότι έχει υποστηρίξει σε μεγάλο βαθμό τις βιομηχανίες της με κρατικές επιδοτήσεις, χαμηλού κόστους πιστώσεις και ευνοϊκές πολιτικές που ωφελούν –κατά μία άποψη, αθέμιτα– την εξαγωγική άνθηση σε τομείς όπως τα ηλεκτρικά οχήματα αλλά και ο χάλυβας ή οι ηλιακοί συλλέκτες. Οι ενστάσεις αφορούν το γεγονός ότι πρόκειται για ενέργειες ικανές να οδηγούν σε υπερπαραγωγή και τεχνητά χαμηλές τιμές που λειτουργούν εις βάρος των ξένων ανταγωνιστών της παγκόσμιας αγοράς.

Χωρίς κανόνες

Μία άλλη παράμετρος έγκειται στη διαπίστωση ότι οι δυτικές εταιρείες στην Κίνα δεν αντιμετωπίζουν τις ίδιες συνθήκες πρόσβασης που απολαμβάνουν οι κινεζικές εταιρείες στις δυτικές αγορές, καθώς είναι αντιμέτωπες με κανονισμούς, απαιτήσεις αδειοδότησης και ρυθμίσεις –βλ. για τη λειτουργία των κοινοπραξιών– που λειτουργούν ως εμπόδια εισόδου στην κινεζική αγορά. Οι επικριτές της Κίνας θεωρούν ότι επωφελείται από το παγκόσμιο εμπορικό σύστημα χωρίς να «παίζει» πάντα με τους κανόνες του. Με άλλα λόγια, κατηγορούν το Πεκίνο ότι εξακολουθεί να διατηρεί μια ημίκλειστη, κατευθυνόμενη από το κράτος οικονομία, παρότι απολαμβάνει τα οφέλη της κατά τα άλλα ανοιχτής παγκόσμιας αγοράς.

Κλοπή μυστικών

Η Κίνα παράλληλα έχει έρθει αντιμέτωπη με την κατηγορία ότι μεθοδεύει αναγκαστικές μεταφορές τεχνολογίας, όταν για παράδειγμα μια ξένη εταιρεία πρέπει να μοιράζεται τεχνολογία με κινεζικό εταίρο για να εισέλθει στην κινεζική αγορά. Στο ίδιο πλαίσιο, δεν έχουν λείψει ισχυρισμοί περί κλοπής εμπορικών μυστικών μέσω κατασκοπείας στον κυβερνοχώρο. Επιπλέον, τουλάχιστον στο παρελθόν, η Δύση έχει προσάψει επίσης στην Κίνα ότι διατηρούσε το κινεζικό γουάν τεχνητά αδύναμο με απώτερο σκοπό να ενισχύσει τις εξαγωγές της. Στην πραγματικότητα, τόσο οι ΗΠΑ όσο και η Ευρωπαϊκή Ενωση έχουν φτάσει στο σημείο να συμπεράνουν ότι η Κίνα δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως οικονομία της αγοράς, καθώς η παραγωγή και οι τιμές της δεν καθορίζονται από τις δυνάμεις της ελεύθερης αγοράς αλλά από τον κυβερνητικό σχεδιασμό. Στο ιστορικό της κριτικής προς το Πεκίνο έρχονται να προστεθούν αιτιάσεις που εκτείνονται από ντάμπινγκ στους μισθούς μέχρι αμφιλεγόμενες εργασιακές συνθήκες και επιβάρυνση στο περιβάλλον.

Χαλιναγώγηση αγοράς

Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, η κινεζική βιομηχανία έχει σήμερα μεγάλη πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και μάλιστα η κινεζική κυβέρνηση επενδύει περαιτέρω προς αυτήν την κατεύθυνση. Ασκεί έτσι πιέσεις στις τιμές μιας μεγάλης γκάμας βιομηχανικών προϊόντων, περιορίζοντας σημαντικά τα περιθώρια των ξένων βιομηχανιών –όσων δεν παράγουν στην Κίνα– να αποκομίσουν κέρδη. Η Κίνα κυριαρχεί στην παγκόσμια μεταποίηση και υπολογίζεται ότι αντιπροσωπεύει το 35% της παγκόσμιας βιομηχανικής παραγωγής, που είναι σχεδόν έξι φορές υψηλότερο από το μερίδιο του δεύτερου μεγαλύτερου παραγωγού, δηλαδή των ΗΠΑ. Εκτιμήσεις θέλουν την Κίνα να δαπανά συνολικά έως και το 5% του ΑΕΠ της, με άμεσες και έμμεσες ενέργειες, για τη στήριξη της βιομηχανικής πολιτικής της.

«Η Κίνα είναι πλέον ο μοναδικός κατασκευαστικός γίγαντας στον κόσμο. Οπως αποδεικνύει η πρόσφατη επιτυχία της στα ηλεκτρικά οχήματα, η ευρεία και βαθιά βιομηχανική της βάση μπορεί να τη βοηθήσει να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε όλα σχεδόν τα πεδία. Εξαιρούνται οι πιο προηγμένοι τομείς, όπου εξακολουθούν να κυριαρχούν οι χώρες του G7», έγραφε σε ανάλυση για το VoxEU ο Ρίτσαρντ Μπάλντγουιν, καθηγητής Διεθνών Οικονομικών στο IMD Business School της Λωζάννης. «Οι πολιτικοί που επιδίδονται με ευκολία σε συζητήσεις για αποσύνδεση από την Κίνα έχουν ανάγκη από μια πιο καθαρή ματιά στα γεγονότα. Η αποσύνδεση θα είναι τουλάχιστον δύσκολη», έλεγε χαρακτηριστικά πριν ακόμη ξεσπάσει ο εμπορικός πόλεμος, με δεδομένο ότι όλοι οι μεγάλοι κατασκευαστές ανά τον κόσμο προμηθεύονται από την Κίνα ένα μικρό ή μεγάλο ποσοστό των βιομηχανικών εισροών τους.

Τα εμπόδια

Κάπου εδώ, όμως, αρχίζει το πρόβλημα με την εμπορική πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ. Ο Αμερικανός πρόεδρος θεωρεί ότι οι ΗΠΑ έχουν το πλεονέκτημα στον πόλεμο των δασμών, πολύ απλά, λόγω του εμπορικού ελλείμματος με την Κίνα. Το Πεκίνο ωστόσο είναι αυτό που έχει το αληθινό πλεονέκτημα, μια και οι ΗΠΑ εισάγουν από την Κίνα ζωτικά αγαθά τα οποία δεν μπορούν εύκολα –ή τουλάχιστον σύντομα– να αντικαταστήσουν με κόστη που δεν θα είναι απαγορευτικά για την αποτελεσματικότητα της οικονομίας τους.

Το Πεκίνο είναι αυτό που έχει το αληθινό πλεονέκτημα, καθώς οι ΗΠΑ εισάγουν από την Κίνα ζωτικά αγαθά τα οποία δεν μπορούν εύκολα –ή σύντομα– να αντικαταστήσουν.

Η μείωση της εξάρτησης από την Κίνα είναι μια συζήτηση. Το να σαμποτάρεις όμως τις εισαγωγές που χρειάζεσαι για να αναπτυχθείς χωρίς να έχεις φροντίσει για το plan B, είναι μια άλλη συζήτηση χωρίς αίσιο τέλος για τις ΗΠΑ. Σε τελική ανάλυση, αν δεν χρειαζόταν αυτά τα αγαθά σε αυτές τις τιμές, η αμερικανική αγορά δεν θα έκανε τις αντίστοιχες εισαγωγές. Ούτως ή άλλως, το να εισάγεις φθηνά προϊόντα για την οικονομία σου είναι ένα όφελος το οποίο θα πρέπει τουλάχιστον να ζυγίσεις προσεκτικά πριν το ανατρέψεις. Αν η Ουάσιγκτον προχωρήσει με το σενάριο των δυσβάσταχτων δασμών, η αμερικανική οικονομία θα στερηθεί από βασικά συστατικά φαρμακευτικών προϊόντων μέχρι φθηνούς ημιαγωγούς που χρησιμοποιούνται σε αυτοκίνητα και οικιακές συσκευές ή κρίσιμα ορυκτά για βιομηχανικές διεργασίες που φτάνουν μέχρι και την παραγωγή οπλικών συστημάτων. Το σοκ προσφοράς από τη δραστική μείωση, αν όχι τον μηδενισμό, των εισαγωγών από την Κίνα, θα σήμαινε τουλάχιστον στασιμότητα για την αμερικανική οικονομία, μια προοπτική την οποία σαφώς τιμολογούν με κάθε ευκαιρία οι αγορές. Και, ασφαλώς, στο σενάριο της ύφεσης θα ακολουθήσει μείωση αντί για αύξηση των θέσεων εργασίας, όπως αυτή υποτίθεται ότι επιδιώκεται με την επιστροφή μονάδων παραγωγής στις ΗΠΑ.

Αβεβαιότητα

Η αβεβαιότητα που προκαλεί η αμερικανική κυβέρνηση με τους χειρισμούς της είναι κατά γενική ομολογία η χειρότερη επίδραση της πολιτικής της, καθώς διαταράσσει βίαια την παγκόσμια οικονομία και, επιπλέον, υπονομεύει την ελκυστικότητα των ΗΠΑ ως διεθνούς επενδυτικού και επιχειρηματικού προορισμού. Τα εμπόδια στις εφοδιαστικές αλυσίδες που καταλήγουν στην αμερικανική οικονομία δεν μπορεί παρά να επιδράσουν αρνητικά στις επενδύσεις και, φυσικά, να αυξήσουν τα επιτόκια που συνοδεύουν το αμερικανικό χρέος. Σημειωτέον, σε ό,τι αφορά το επιχείρημα ότι η Κίνα αποταμιεύει εις βάρος των ΗΠΑ, διατυπώνονται ενστάσεις που πηγάζουν από το στοιχείο ότι το εμπορικό πλεόνασμα της Κίνας αντιστοιχεί μόλις στο 34% του εμπορικού ελλείμματος των ΗΠΑ. Στο μεταξύ, θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι η εμμονή της Κίνας με τη μεταποίηση έχει προκαλέσει ανισορροπία στην ίδια την οικονομία της, η οποία είναι υπερβολικά εξαρτημένη από τις επενδύσεις, εις βάρος της κατανάλωσης. Πρόκειται για μία από τις βασικές αιτίες πίσω από την επιβράδυνση της ανάπτυξης στην κινεζική οικονομία, η οποία έχει αρχίσει πλέον να αντιμετωπίζει αυξανόμενη ανεργία αλλά και χρέη – βλ. τομείς όπως το real estate. Και αυτό παρότι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής στην Κίνα αρνούνται ότι η χώρα πάσχει από πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα. Αποδίδουν μάλιστα τις αντίστοιχες αναλύσεις σε μια απόπειρα της Δύσης να εμποδίσει την άνοδο της κινεζικής οικονομίας θέτοντας όρια στην παραγωγή και στις εξαγωγές της. Συμπερασματικά, οι αιτιάσεις απέναντι στις εμπορικές πρακτικές της Κίνας είχαν και έχουν βάση. Ωστόσο, είναι άλλο να θέλεις με αξιοπιστία να διεκδικήσεις αλλαγή των όρων που διέπουν τη σχέση σου με την Κίνα και άλλο μέσα σε μία ημέρα να φέρνεις τα πάνω κάτω στο διεθνές σύστημα με συνέπειες και για την οικονομία σου. Και αν ο αληθινός σκοπός είναι η διαπραγμάτευση, η ζημία είναι ήδη αξιοσημείωτη και μετουσιώνεται αφενός στην καταστροφή κεφαλαίων στις χρηματαγορές, αφετέρου στον κλονισμό της εμπιστοσύνης των επενδυτών, οι οποίοι για την ώρα έχουν «παγώσει» τις αποφάσεις για την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών σχεδίων.

ΠΗΓΗ: IMD με στοιχεία από ΟΟΣΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η κινεζική βιομηχανία έχει μεγάλη πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και ασκεί έτσι πιέσεις στις τιμές πολλών βιομηχανικών προϊόντων, περιορίζοντας σημαντικά τα περιθώρια των ξένων βιομηχανιών να αποκομίσουν κέρδη.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΧΙΟΥΓΚΟ ΝΤΙΞΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Ώρα να συσπειρωθεί η υπόλοιπη Δύση

Η υπόλοιπη Δύση δεν μπορεί πλέον να βασίζεται στις ΗΠΑ. Η Ε.Ε., η Ιαπωνία, η Βρετανία, ο Καναδάς και άλλες χώρες πρέπει να μειώσουν την εξάρτησή τους από την Ουάσιγκτον, χωρίς να εξαρτώνται από την Κίνα. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να απογαλακτιστούν από το δολάριο, να ενισχύσουν τη συνεργασία τους στο εμπόριο και στην άμυνα και να προσεγγίσουν αναδυόμενες οικονομίες, όπως η Ινδία.

Καθώς ο Ντόναλντ Τραμπ πετάει την μπάλα κατεδάφισης στο παγκόσμιο εμπορικό σύστημα και εκφοβίζει πρώην συμμάχους, οι άλλες ανεπτυγμένες χώρες θα πρέπει να σχηματίσουν μια νέα ομάδα, χωρίς τις ΗΠΑ. Ο Τραμπ δεν διαλύει απλώς το παγκόσμιο εμπορικό σύστημα, υπονομεύει παράλληλα την πίστη στο δολάριο, το οποίο αντιπροσωπεύει το 58% των επίσημων αποθεματικών.

Η Ε.Ε. συνεπώς έχει την ευκαιρία να προωθήσει το ευρώ, το οποίο αντιπροσωπεύει το 20% των επίσημων συναλλαγματικών αποθεμάτων, αποκτώντας έτσι ορισμένα προνόμια του δολαρίου.

Αυτό θα μείωνε το κόστος δανεισμού της, μειώνοντας παράλληλα την ικανότητα της Ουάσιγκτον να χρησιμοποιεί οικονομικό εκβιασμό.

Ευρωπαϊκή Ενωση, Ιαπωνία, Βρετανία, Καναδάς και άλλες χώρες πρέπει να μειώσουν την εξάρτησή τους από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Ε.Ε. θα μπορούσε να ενισχύσει το κύρος του ευρώ εκδίδοντας περισσότερα δικά της ομόλογα. Προηγου-μένως, όμως, θα έπρεπε πρώτα να ξεπεράσει την αλλεργία ορισμένων κρατών-μελών, όπως η Γερμανία, στον κοινό δανεισμό.

Η Ε.Ε., η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο μετά τις ΗΠΑ, πρέπει να βρεθεί στο επίκεντρο της «λέσχης» της υπόλοιπης Δύσης. Μια τολμηρή νέα σχέση με τη Βρετανία θα μπορούσε να είναι το πρώτο βήμα. Επειτα από αυτό, η προτεραιότητα θα ήταν η σύνδεση με άλλες μεγάλες «δυτικές» οικονομίες: την Αυστραλία, τον Καναδά, την Ιαπωνία και τη Νότια Κορέα, με τις οποίες μοιράζεται παρόμοια συμφέροντα και αξίες. Αυτή η διευρυμένη λέσχη θα μπορούσε στη συνέχεια να οικοδομήσει δεσμούς με μεγάλες αναδυόμενες οικονομίες, ιδίως τη Βραζιλία, την Ινδία, το Μεξικό, την Τουρκία και την ομάδα ASEAN.

Θα ήταν συνετό, ωστόσο, να είναι κανείς επιλεκτικός. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να έχει νόημα να αγοράσει μεγάλες ποσότητες κινεζικών σπάνιων γαιών τώρα που το Πεκίνο έχει περιορίσει σημαντικά τις εξαγωγές προς τις ΗΠΑ.

Οι ανεπτυγμένες χώρες μπορεί να είναι σε θέση να συνεργαστούν με την Κίνα σε θέματα όπως η κλιματική αλλαγή, την οποία ο Τραμπ χαρακτήρισε απάτη. Αλλά θα πρέπει να διατηρήσουν αποστάσεις σε άλλα θέματα.

Η μείωση της εξάρτησης τόσο από την Ουάσιγκτον όσο και από το Πεκίνο, ταυτόχρονα, θα απαιτήσει χρόνο και θα είναι δαπανηρή. Αλλά η υπόλοιπη Δύση πιθανότατα θα μετανιώσει αν δεν το κάνει.

ALPHA BANK
www.alphabank.com.cy
Οι νέες κάρτες Mastercard της Alpha Bank είναι εδώ!

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αδύναμη κυβέρνηση

Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Διάχυτη είναι η πεποίθηση ότι τα πράγματα δεν πάνε καλά. Οι δημοσκοπήσεις σταθερά δείχνουν ότι μόνο 13 στους 100 κρίνουν θετικά την κυβερνητική πολιτική στην οικονομία, μόνο 17 στους 100 το κυβερνητικό έργο στην προστασία των θεσμών, τη διαφάνεια, τη διαφθορά. Ανάλογη είναι η κατάσταση σε όλους σχεδόν τους τομείς. Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι τέτοια αρνητικά ποσοστά συναντώνται μόνο σε περιπτώσεις κυβερνήσεων που βρίσκονται σε αποδρομή. Καθ' ημάς, αυτά τροφοδοτούνται και από ένα υποκείμενο μείζον πρόβλημα: την έλλειψη εμπιστοσύνης. Κορωνίδα, οι απόπειρες συγκάλυψης των πολιτικών ευθυνών για την τραγωδία των Τεμπών, που σχεδόν 8 στους 10 καταλογίζουν στην κυβέρνηση.

Τίποτα καλό δεν μπορεί να ευδοκιμήσει σε τόσο πετρώδες έδαφος – που, πλέον, δεν φαίνεται εφικτό να αλλάξει. Γιατί δεν διαμορφώθηκε από τη μια μέρα στην άλλη, από ένα μεμονωμένο γεγονός, αλλά είναι αποτέλεσμα συνειδητών πολιτικών, πάγιων κυβερνητικών συμπεριφορών, επαναλαμβανόμενων κυβερνητικών πρακτικών. Δεν πρόκειται για στιγμιαία λάθη, αλλά για λάθος πολιτικές. Κι εδώ που έφτασαν τα πράγματα, μία είναι η υπόθεση που, στα σοβαρά πια, διεκδικεί την επιβεβαίωσή της: ότι η κυβερνητική πορεία απαξίωσης δεν είναι αναστρέψιμη, ότι ξεπεράστηκε το tipping point, το σημείο μετά το οποίο δεν είναι εφικτή η αναστροφή πορείας, η ανάταξη.

Αυτό θα έχει κόστος. Δαπανήθηκαν πάνω από 60 δισ. με αφορμή την πανδημία και την ενεργειακή κρίση, χωρίς να αφήσουν το έντονο αναπτυξιακό αποτύπωμα που εύλογα θα αναμενόταν – ίσως το μοναδικό αποτύπωμά τους ήταν το «41%» στις εκλογές του 2023. Στη συνέχεια, δαπανώνται σε αμφισβητούμενους στόχους και συχνά με αμφιλεγόμενες διαδικασίες τα 36 δισ. του Ταμείου Ανάκαμψης – πολλά εκ των οποίων πηγαίνουν σε κοινωνικές πολιτικές, που θα έπρεπε να είναι αντικείμενο του τακτικού προϋπολογισμού. Με ροές κεφαλαίων πρωτοφανούς ύψους και με μια δημοσιονομική ισορροπία που στηρίζεται βασικά σε πληθωριστικά έσοδα αφενός και αφετέρου στην υποχρηματοδότηση της Υγείας και της Παιδείας, φτάσαμε ώς εδώ.

Πού; Το ΑΕΠ είναι στα επίπεδα που ήταν πριν από 15 χρόνια. Το δημόσιο χρέος, απόλυτα όσο και ως ποσοστό του ΑΕΠ, είναι πολλαπλάσιο από εκείνο πριν από 15 χρόνια – όταν συναντηθήκαμε με την κρίση. Διπλα του διογκώνεται άλλο ένα χρέος, το ιδιωτικό – μαθαίνουμε συγκριτικά με εκείνο στο πρόσφατο παρελθόν. Το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών διατηρείται υψηλό. Οι ιδιωτικές επενδύσεις παραμένουν χαμηλές και, εξ αυτών, εκείνες που αυξάνουν το παραγωγικό δυναμικό της χώρας, ακόμη χαμηλότερες. Και η οικονομία μας παράγει μαζικά νεόπτωχους – φτωχούς όχι επειδή είναι άνεργοι, αλλά επειδή εργάζονται με μισθούς πείνας, σε κακοπληρωμένες θέσεις εργασίας. Αυτή η κατάσταση δεν είναι βιώσιμη. Ούτε κοινωνικά αντέχεται ούτε οικονομικά αντέχει.

Σε ένα περιβάλλον κοσμογονικών μεταβολών, η κοινή λογική θα επέβαλλε να τρέξουμε για να την αλλάξουμε – αν μη τι άλλο, να προλάβουμε μια απότομη επιδείνωση, οικονομικά ή/και πολιτικά. Αλλά, ίσως λόγω ανυπαρξίας μιας κρίσιμης κοινωνικής μάζας και της εμφανούς αδυναμίας του πολιτικού συστήματος, η χώρα αρκείται να καίει χρόνο.

KALLITSISKOSTAS@YAHOO.COM

Τα ξενοδοχεία κλείνουν απευθείας κρατήσεις με τους πελάτες τους

Με δικές τους ιστοσελίδες κόβουν τις προμήθειες από online πλατφόρμες

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Η απελευθέρωση των ξενοδοχείων από την υποχρέωση να προσφέρουν τιμές όχι χαμηλότερες από αυτές που έχουν δώσει σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες κρατήσεων οδηγεί σε μεγάλη αύξηση των απευθείας κρατήσεων, καθώς ολοένα και περισσότεροι Ελληνες ξενοδόχοι προχωρούν πλέον σε σημαντικές προσφορές μέσα από τις δικές τους σύγχρονες ιστοσελίδες.

Η σταδιακή απελευθέρωση των ξενοδοχείων από την υποχρέωση να προσφέρουν τιμές όχι χαμηλότερες από αυτές που έχουν δώσει σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες κρατήσεων όπως η Booking.com και, κυρίως, η ανάπτυξη από τα ξενοδοχεία αναβαθμισμένων, δικών τους ιστοσελίδων online κρατήσεων, οδηγούν σε μεγάλη αύξηση των απευθείας κρατήσεων.

Οι απευθείας ξενοδοχειακές κρατήσεις στους σημαντικότερους προορισμούς της Ελλάδας για το Πάσχα του 2025, σε σχέση με τα επίπεδα της πασχαλινής περιόδου του 2024, καταγράφουν άνοδο της τάξης του 18,3%, σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε και δημοσιοποίησε η εταιρεία Nelios. Παράλληλα, η χρονική σύμπτωση του Καθολικού με το Ορθόδοξο Πάσχα έχει οδηγήσει ψηλότερα τις πληρότητες συνολικά. Μέχρι και πριν από ένα έτος περίπου, εταιρείες όπως η Booking.com στις συμβάσεις με τους ξενοδόχους περιελάμβαναν ρήτρες που απαγόρευαν στους τελευταίους να προσφέρουν χαμηλότερες τιμές από αυτές που είχαν δώσει σε αυτές. Σύμφωνα με πηγές της αγοράς, το ποσοστό προμήθειας στις ψηφιακές πλατφόρμες κυμαίνεται, τουλάχιστον μέχρι πρότινος, μεταξύ 10% και 25%, ανάλογα με τη συμφωνία του κάθε ξενοδόχου ή εκμισθωτή καταλυμάτων για βραχυχρόνια μίσθωση. Η Ευρωπαϊκή Ενωση έπειτα από πολλές καταγγελίες από πολλούς κλάδους για ανάλογα θέματα, αλλά και ξενοδοχειακών και τουριστικών ενώσεων για αθέμιτες πρακτικές από τις online πλατφόρμες κρατήσεων, εξέδωσε ήδη από το 2022 την οδηγία για τις ψηφιακές αγορές της Ε.Ε. και έκτοτε καλεί όλους τους παρεκκλίνοντες από αυτήν να συμμορφωθούν.

Ολοένα και περισσότεροι Ελληνες ξενοδόχοι προχωρούν πλέον σε σημαντικές προσφορές μέσα από τις δικές τους σύγχρονες ιστοσελίδες. Ετσι εξηγούν κύκλοι της αγοράς τα ιδιαίτερα αυξημένα ποσοστά απευθείας κρατήσεων που ανακοίνωσε η εταιρεία digital marketing Nelios.

Σύμφωνα με αυτά, «η συντριπτική πλειονότητα των ελληνικών προορισμών βρίσκεται σε θετικό έδαφος και δύο στους τρεις σημειώνουν ακόμα και διψήφιο ποσοστό ανόδου, με την Κρήτη να αναδύεται ως το απόλυτο αστέρι της δυναμικής των κρατήσεων». Ωστόσο δύο από τους πιο δημοφιλείς και αναγνωρίσιμους διεθνώς προορισμούς, Μύκονος και Σαντορίνη, εμφανίζουν σημάδια κόπωσης. Η ανάλυση της Nelios βασίστηκε αποκλειστικά σε δεδομένα κρατήσεων που περιλαμβάνουν διανυκτέρευση το Μ. Σάββατο, ανεξαρτήτως διάρκειας διαμονής.

Για την πασχαλινή περίοδο οι απευθείας κρατήσεις εμφανίζουν αύξηση 18% – Αυξημένη κίνηση σε Κρήτη, απώλειες για Μύκονο και Σαντορίνη.

«Η εικόνα των κρατήσεων είναι ιδιαίτερα θετική σε όλες σχεδόν τις περιοχές της χώρας, με τους ταξιδιώτες να δείχνουν σαφή προτίμηση σε προορισμούς με αυθεντικές εμπειρίες. Απόλυτη πρωταγωνίστρια είναι η Κρήτη, η οποία σημειώνει θεαματική άνοδο 82,4% σε σύγκριση με την πασχαλινή περίοδο του 2024», αναφέρει η εταιρεία.

Ισχυρή δυναμική στις απευθείας κρατήσεις παρουσιάζουν τα Δωδεκάνησα (+37,6%), η Πελοπόννησος (+23,6%), η Αττική (+22,9%) και η Ηπειρωτική Ελλάδα (+19,3%), ενώ και τα Ιόνια Νησιά κινούνται ανοδικά κατά 4,6%. Αντίθετα, οι Κυκλάδες σημειώνουν μείωση 11,4%, με τις κρατήσεις για Σαντορίνη να είναι μειωμένες κατά 20,2%, για Μύκονο κατά -12,1% και για Νάξο κατά -6,3%. Με εξαίρεση τα τρία αυτά νησιά και την Κεφαλονιά (-4,4%), όλοι οι υπόλοιποι επιμέρους προορισμοί κινούνται ανοδικά, με ιδιαίτερα κερδισμένους εκείνους που επενδύουν στην αυθεντικότητα και στον πασχαλινό χαρακτήρα των εμπειριών που προσφέρουν, σημειώνει η Nelios.

Τη μεγαλύτερη δυναμική παρουσιάζει η Πάτρα, με την άνοδο των απευθείας ξενοδοχειακών κρατήσεων να αγγίζει το 80,2%, αποδεικνύοντας ότι η πόλη επανατοποθετείται στον τουριστικό χάρτη της Ελλάδας. Κως και Ρόδος σημειώνουν άνοδο 38,3% και 37,6% αντίστοιχα, ενώ η Κέρκυρα, με αύξηση 32,8%, παραμένει σταθερά στους κορυφαίους προορισμούς πασχαλινών διακοπών. Στις Κυκλάδες, παρά την πτωτική πορεία της ζήτησης, όπως αυτή αποτυπώνεται στις απευθείας κρατήσεις, η Πάρος σημειώνει άνοδο 28,1%.

Αντίστοιχα, ανοδική πορεία εμφανίζουν και ηπειρωτικοί προορισμοί, όπως το Πήλιο (+31,43%), η Πάργα (+30,7%), το Λιτόχωρο (26,67%) και η Μονεμβασιά (+23,1%). Διψήφιες αυξήσεις καταγράφονται επίσης, πάντοτε από τη Nelios και πάντοτε όσον αφορά τις απευθείας κρατήσεις, στο Ρέθυμνο (+19,66%) και στη Θάσο (+19,1%), αλλά και στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας: Η αύξηση των απευθείας κρατήσεων στα ξενοδοχεία της Αθήνας ανέρχεται σε 12,9% και της Θεσσαλονίκης σε 19,3%.

Πιο ήπιες αυξήσεις στη ζήτηση καταγράφονται για το Πόρτο Χέλι (+9,8%), τις Σπέτσες (+8,1%), την Ιο (+7,25%), την Αράχωβα (+6,6%) και το Μέτσοβο (+6,2%).

2,5 δισ. τον Φεβρουάριο το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

Μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών έφεραν οι καλές επιδόσεις των ελληνικών εξαγωγών τον Φεβρουάριο σε συνδυασμό με την υποχώρηση των τιμών στα καύσιμα, καθώς προκάλεσε τη μείωση της αξίας των εισαγωγών. Περαιτέρω μείωση του ελλείμματος ανακόπηκε από την επιδείνωση των ισοζυγίων υπηρεσιών και δευτερογενών εισοδημάτων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, τον Φεβρουάριο του 2025 το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε κατά 573,2 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2024 και διαμορφώθηκε σε 2,5 δισ. ευρώ από 3,06 δισ. ευρώ πέρυσι. Το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών συρικνώθηκε, καθώς καταγράφηκε μείωση των εισαγωγών, με παράλληλη μικρή αύξηση των εξαγωγών. Σε τρέχουσες τιμές, οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 0,9% (3,4% σε σταθερές τιμές) και οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 7,6% (-7,9% σε σταθερές τιμές). Ειδικότερα, σε τρέχουσες τιμές οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα παρουσίασαν αύξηση κατά 1,1% (2,4% σε σταθερές τιμές), ενώ οι εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα μειώθηκαν κατά 3% (-4,1% σε σταθερές τιμές).

Οι καλές επιδόσεις των ελληνικών εξαγωγών βοήθησαν στη μείωση του εμπορικού ελλείμματος.

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών περιορίστηκε, με μείωση του πλεονάσματος σε όλα τα επιμέρους ισοζύγια. Σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2024 οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών κατέγραψαν μικρή μείωση κατά 0,8%, όμως οι σχετικές εισπράξεις μικρή αύξηση 0,5%.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων μειώθηκε σχεδόν κατά το ήμισυ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2024, αντανακλώντας αφενός τη μείωση των καθαρών πληρωμών για τόκους, μερίσματα και κέρδη και αφετέρου την αύξηση των καθαρών εισπράξεων από λοιπά πρωτογενή εισοδήματα. Το έλλειμμα του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων διευρύνθηκε λόγω της αύξησης των καθαρών πληρωμών στους λοιπούς, εκτός της γενικής κυβέρνησης, τομείς της οικονομίας.

Σε επίπεδο διμήνου το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε κατά 211,1 εκατ. ευρώ σε σχέση με το πρώτο δίμηνο του 2024 και διαμορφώθηκε σε 1,5 δισ. ευρώ. Ο περιορισμός του ελλείμματος στο δίμηνο σε σύγκριση με τον ένα μήνα οφείλεται στο γεγονός ότι στο δίμηνο υπάρχει πλεόνασμα στο ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών περιορίστηκε λόγω της ταυτόχρονης μείωσης των εισαγωγών –κυρίως καυσίμων– και της αύξησης των εξαγωγών. Σε τρέχουσες τιμές οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 1,3% (3% σε σταθερές τιμές) και οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 1,6% (2,1% σε σταθερές τιμές). Ειδικότερα, σε τρέχουσες τιμές οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα παρουσίασαν άνοδο κατά 3,6%, ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές αύξηση κατά 2,8% (4,6% και 1,8% σε σταθερές τιμές αντίστοιχα).

Σε σχέση με το πρώτο δίμηνο του 2024 οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 5,4% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 3,9%.

Σε επίπεδο διμήνου καταγράφηκε πλεόνασμα στο ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων 288 εκατ. ευρώ έναντι 232,8 εκατ. ευρώ της περιόδου Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2024, κυρίως λόγω της μείωσης των καθαρών πληρωμών για τόκους, μερίσματα και κέρδη. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων διαμορφώθηκε σε 3,087 δισ. ευρώ έναντι 3,38 δισ. ευρώ το δίμηνο του 2024, λόγω της αύξησης των καθαρών πληρωμών στον τομέα της γενικής κυβέρνησης, καθώς και της μείωσης των καθαρών εισπράξεων στους λοιπούς, εκτός της γενικής κυβέρνησης, τομείς της οικονομίας.

Στο τέλος Φεβρουαρίου του 2025 τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας διαμορφώθηκαν σε 15,7 δισ. ευρώ, έναντι 12,4 δισ. ευρώ στο τέλος Φεβρουαρίου του 2024.

Θετικό ισοζύγιο, αλλά λιγότερες οι προσλήψεις

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Ανάσχεση του ρυθμού αύξησης των προσλήψεων σε τομείς που παραδοσιακά δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας την άνοιξη, λόγω της έναρξης της τουριστικής περιόδου, παρουσιάζουν τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη» για τον μήνα Μάρτιο. Αν και οι προσλήψεις υπερίσχυσαν των απολύσεων, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν 44.661 νέες θέσεις εργασίας, αυτές αφενός είναι λιγότερες σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές, αφετέρου υπήρξαν κλάδοι όπως κυρίως αυτός της εστίασης που «έχασε» σχεδόν 2.000 θέσεις εργασίας σε σχέση με τον προηγούμενο Μάρτιο.

Αναλυτικά, σύμφωνα με το σύστημα «Εργάνη» για τον Μάρτιο του 2025, το ισοζύγιο απασχόλησης ήταν θετικό. Οι αναγγελίες πρόσληψης στον ιδιωτικό τομέα ανήλθαν σε 245.253, έναντι 252.606 τον Μάρτιο του 2024, ενώ οι αποχωρήσεις έφθασαν στις 200.592, όταν ένα χρόνο πριν ήταν 188.917. Ετσι, το ισοζύγιο προσλήψεων - αποχωρήσεων ήταν θετικό μεν κατά 44.661 θέσεις εργασίας έναντι θετικού ισοζυγίου 63.689 θέσεων εργασίας τον Μάρτιο του 2024, μειωμένο δε κατά 19.028 θέσεις εργασίας σε σχέση με ένα χρόνο πριν.

Οι ειδικοί στην αγορά εργασίας συνδέουν τη μικρή ανάσχεση στον ρυθμό αύξησης των θέσεων εργασίας με την εφαρμογή του μέτρου της ψηφιακής κάρτας σε τουρισμό και επισιτισμό, αλλά και την εφαρμογή του μέτρου μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών, στην περίπτωση δήλωσης υπερωριών, υπερεργασίας κ.λπ. Ετσι εκτιμούν πως δεν είναι λίγοι οι εργοδότες που έκαναν χρήση του μέτρου των υπερωριών, έναντι των προσλήψεων. Κάτι που θα φανεί πιο καθαρά τους επόμενους μήνες.

ΠΗΓΗ: ΕΡΓΑΝΗ

Ισοζύγιο ροών νέων θέσεων εργασίας

	ΜΑΡΤΙΟΥ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - ΜΑΡΤΙΟΥ
2019	43.373	48.880
2020	-41.903	-34.354
2021	19.161	48.732
2022	34.373	23.758
2023	61.912	57.487
2024	63.689	56.235
2025	44.661	53.156

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι προσλήψεις υπερίσχυσαν των απολύσεων, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν 44.661 νέες θέσεις εργασίας τον περασμένο μήνα.

Σε όλους όμως τους κλάδους που εφαρμόστηκε η ψηφιακή κάρτα εργασίας είναι ξεκάθαρη η τάση για αύξηση των δηλωμένων υπερωριών. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη» δείχνουν ότι το μέτρο συμβάλλει στην αύξηση των δηλωμένων υπερωριών, αποτυπώνοντας με μεγαλύτερη ακρίβεια το πραγματικό εργασιακό καθεστώς στους κλάδους όπου εφαρμόζεται. Ετσι, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, οι συνολικές καταγεγραμμένες υπερωρίες αυξήθηκαν κατά 815.509 ώρες σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (60% στα σούπερ μάρκετ, 38,3% στις τράπεζες, 27,8% στις εταιρείες security, 34,3% στη βιομηχανία και 28,1% στο λιανεμπόριο).

Ετσι εξηγείται άλλωστε και το γεγονός ότι στην εστίαση χάθηκαν 1.914 θέσεις εργασίας σε σχέση με τον Μάρτιο του 2024. Συγκεκριμένα έγιναν 62.750 προσλήψεις εργαζομένων έναντι 64.664 αποχωρήσεων, έναντι 75.386 προσλήψεων και 62.470 αποχωρήσεων το 2024, όταν το ισοζύγιο απασχόλησης ήταν θετικό κατά 12.916 θέσεις εργασίας.

Το μέτρο της μείωσης του κόστους των ασφαλιστικών εισφορών για την απασχόληση πέραν του θεσμοθετημένου 8ώρου, με κέρδος τόσο για τους εργοδότες όσο και για τους εργαζομένους, υπό την προϋπόθεση ότι θα αφορά πλήρως απασχολουμένους, φαίνεται πως αύξησε τις προσλήψεις με συμβάσεις πλήρους απασχόλησης. Ετσι, σχεδόν 6 στις 10 προσλήψεις, ή για την ακρίβεια το 57,8% των νέων προσλήψεων, ήταν με καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, στο τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2025 οι αναγγελίες προσλήψεων ανήλθαν στις 658.454 θέσεις εργασίας και οι αποχωρήσεις έφθασαν στις 605.298. Ετσι, το ισοζύγιο των ροών μισθωτής απασχόλησης κατά το α΄ τρίμηνο του τρέχοντος έτους είναι θετικό, με 53.156 νέες θέσεις εργασίας. Να σημειωθεί ότι το αντίστοιχο διάστημα του 2024 το ισοζύγιο απασχόλησης ήταν θετικό κατά 56.235 θέσεις εργασίας.

Τον Μάρτιο του 2025 οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας, 22.172, δημιουργήθηκαν στις επιχειρήσεις που έχουν ως κύρια δραστηριότητα τα καταλύματα και ακολούθησαν το χονδρικό εμπόριο με 2.411 νέες θέσεις εργασίας, το λιανικό εμπόριο με 2.188 θέσεις, οι δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων (1.664 θέσεις εργασίας) και οι δραστηριότητες αποθήκευσης καθώς και οι υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες με 1.621 νέες θέσεις εργασίας.

Στον αντίποδα, οι περισσότερες θέσεις εργασίας χάθηκαν στις δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης και συγκεκριμένα -1.914 θέσεις, καθώς και οι ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες (-140) και οι αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας (-123).

«Δεν μετανιώνω για τίποτα στη ζωή μου,
εκτός από εκείνα που δεν έκανα»

— Κοκό Σανέλ

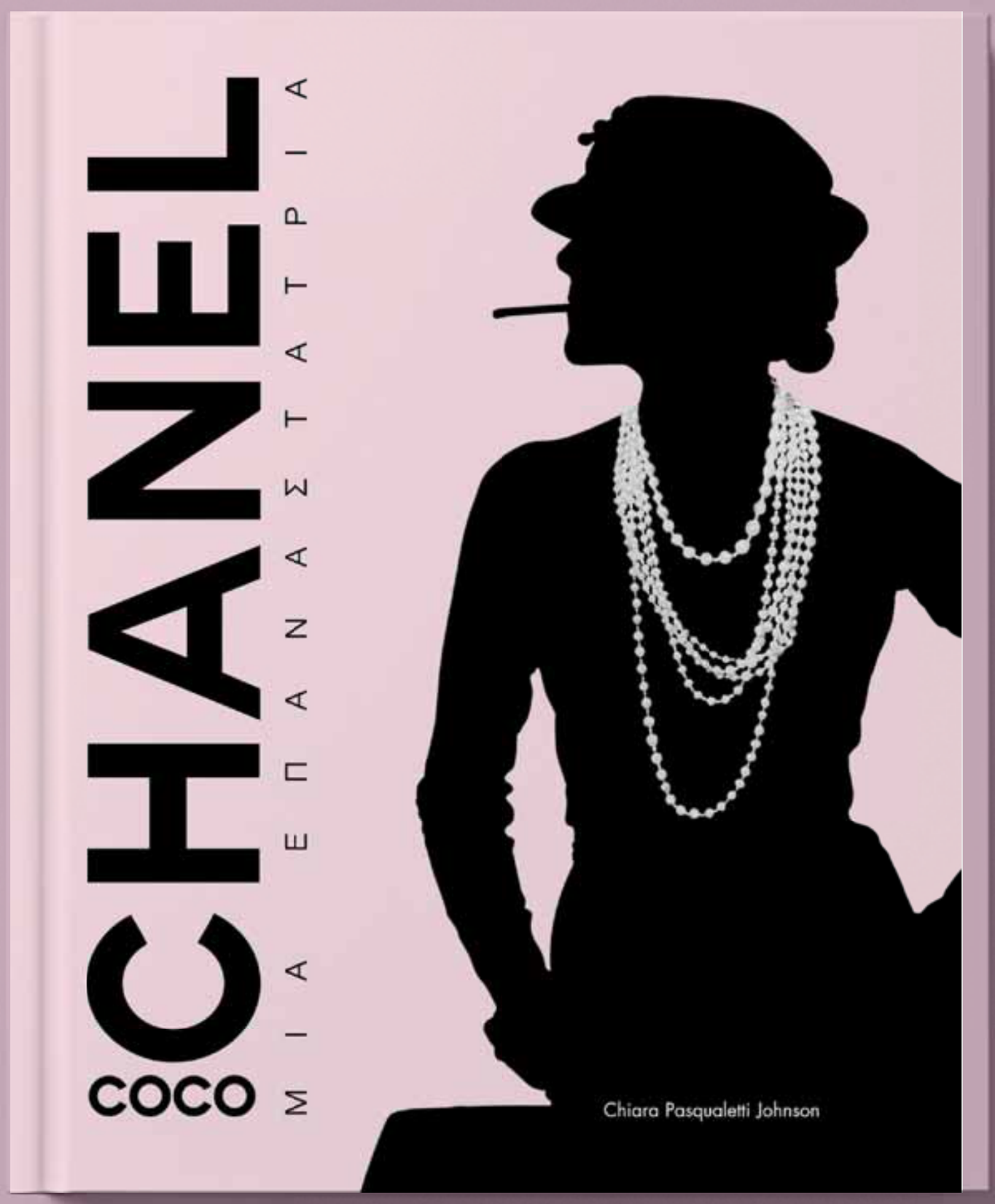

Η ζωή, το στιλ και ο μύθος μιας θρυλικής μορφής του 20ού αιώνα
σε ένα απολαυστικό βιβλίο με εκατοντάδες φωτογραφίες,
που κυκλοφορεί για πρώτη φορά στα ελληνικά

ΚΥΡΙΑΚΗ
27/4

Το 60% των στελεχών της αγοράς προϊόντων ταχείας κατανάλωσης προβλέπει για φέτος ανάπτυξη 2%-5% στον κλάδο.

Πιεσμένοι οι καταναλωτές

Του **ΜΑΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ**

Πάνω από 6 στα 10 στελέχη της αγοράς προϊόντων ταχείας κατανάλωσης προβλέπουν για φέτος ανάπτυξη 2%-5% στον κλάδο, παρότι η πλειοψηφία των retailers και των προμηθευτών (56%) αναμένει σταθερότητα στην κατανάλωση. Το 35% περιμένει υψηλότερους όγκους, με ένα 9%, μάλιστα, να κάνει πρόβλεψη για ανάπτυξη άνω του 6%.

Αυτό ανέφερε μεταξύ άλλων, σε παρουσίαση σχετικής έρευνας, ο διευθύνων σύμβουλος της NielsenIQ στην Ελλάδα, Βάιος Δημοράγκας. Υπογράμμισε, πάντως, ότι ο Έλληνας καταναλωτής βρίσκεται υπό πίεση, ενώ είναι συγκριτικά περισσότερο απαισιόδοξος σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο. Οι λόγοι είναι η οικονομική ανασφάλεια και το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, που τον οδηγούν να περιορίζει σημαντικά τις αγορές του.

Το 52% εμφανίζει επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, σύμφωνα με έρευνα της NielsenIQ.

Σύμφωνα με στοιχεία της NielsenIQ, το 52% των εγχώριων καταναλωτών εμφανίζει επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης και μόλις το 14% βελτίωση. Παράλληλα, ποσοστό μόλις 37% αισθάνεται «σχετικά άνετα» με τις αγορές του, σε αντίθεση με τον παγκόσμιο μέσο όρο του 59%. Αναφορικά με τις προοπτικές, μόλις 20% των καταναλωτών βλέπει θετική εξέλιξη της αγοραστικής του δύναμης το 2025, ενώ το υπόλοιπο 80% προβλέπει σταθερότητα ή ελαφριά επιδείνωση. Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας, από τις αρχές του έτους μέχρι τα μέσα Μαρτίου, η συνολική αγορά FMCGs στα σούπερ μάρκετ κατέγραφε αύξηση εσόδων κατά 6% και αύξηση όγκου πωλήσεων κατά 4,1%, με τον πληθωρισμό να κυμαίνεται γύρω στο 1,5%.

Σημειώθηκε ότι οι πρώτες εβδομάδες του έτους ενισχύθηκαν λόγω της υψηλής κατανάλωσης το διήμερο 30-31/12/2024, ενώ ακολούθησε απώλεια μιας εργάσιμης ημέρας λόγω των Θεοφανίων. Η τελευταία εβδομάδα έως τις 16/3 συγκρίνεται με υψηλή περυσινή βάση (πριν από την Καθαρά Δευτέρα), ωστόσο ακόμα και σε like-for-like βάση, η αγορά παραμένει θετική με ανάπτυξη 5% σε πωλήσεις και 4% σε όγκους.

Εξετάζοντας την εικόνα της αγοράς στα άλλα κανάλια, διαπιστώνεται ότι το online για τις αλυσίδες Σκλαβενίτης, ΑΒ Βασιλόπουλος, Μασούτης και Κρητικός παρουσιάζει ρυθμούς ανάπτυξης πέντε φορές ταχύτερους από τα φυσικά καταστήματα. Η πρόβλεψη της NielsenIQ για το 2025 κάνει λόγο για αύξηση 10,7%, στα επίπεδα των 62,8 εκατ. ευρώ.

Η εικόνα στα cash & carry παραμένει αρνητική, καθώς μετά τις απώλειες 2,3% το 2024, η αρνητική τάση συνεχίζεται και φέτος, λόγω μετατόπισης της κατανάλωσης προς το σπίτι. Η κατηγορία των μη τροφίμων φαίνεται πως επηρεάζεται αρνητικά, με την κατηγορία των προϊόντων υγείας και ομορφιάς να είναι στο -6,9% και των προϊόντων νοικοκυριού στο -8%.

Τέλος, αύξηση 6% καταγράφεται στη μικρή λιανική (που κατέχει το 30% των FMCG πωλήσεων), ωστόσο σημαντικό μέρος αυτής αποδίδεται στον πληθωρισμό. Σύμφωνα με τον κ. Δημοράγκα, η ιδιωτική ετικέτα εξακολουθεί να διατηρεί ισχυρό μερίδιο αγοράς, φτάνοντας το 1 στα 4 προϊόντα (24,4%), ενώ παρά τη σταθεροποίηση που καταγράφει τους τελευταίους μήνες, παραμένει ισχυρός πυλώνας κατανάλωσης. Παράλληλα, το 2025 καταγράφεται μια μείωση των προωθητικών ενεργειών, με τις επώνυμες μάρκες να καταγράφουν πτώση 4 μονάδων στις προσφορές τους, μετά την εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας από την 1η Μαρτίου.

Ελληνικά ξενοδοχεία από μεγάλες ξένες αλυσίδες

Δεκάδες νέα projects αναπτύσσουν InterContinental, Accor, Hilton, Marriott και Four Seasons

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ο πρωταγωνιστικός ρόλος της Ελλάδας στον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη, σε συνδυασμό με τη μικρή συγκριτικά με άλλες ανεπτυγμένες τουριστικά χώρες διείσδυση των μεγάλων ξένων ξενοδοχειακών brands, συνεχίζει να προσελκύει μεγάλες ξένες αλυσίδες διαχείρισης ξενοδοχείων. Η έμφαση δίδεται σε ξενοδοχεία πέντε αλλά και τεσσάρων αστέρων και όμιλοι όπως της Four Seasons, της Hilton και της Marriott που έχουν ήδη παρουσία εδώ, αυξάνουν συνεχώς τον αριθμό των ελληνικών μονάδων που έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους. Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων η παρουσία τους συνδέεται με σύμβαση διαχείρισης ξενοδοχείων, η ιδιοκτησία των οποίων ανήκει σε τρίτους, όπως είναι πλέον το μοντέλο λειτουργίας του κλάδου παγκοσμίως.

Hilton και Marriott ανοίγουν φέτος με κάποια από τα πολλά εμπορικά σήματα που διαχειρίζονται, όπως τα Small Luxury Hotels of the World, Curio και Conrad της πρώτης και Autograph Collection, Moxy και Westin της δεύτερης από πέντε ξενοδοχεία η καθεμιά στην Ελλάδα, φτάνοντας η μεν Hilton τα 50 ξενοδοχεία, η δε Marriott τα 42. Την ίδια ώρα, το InterContinental Hotels Group αυξάνει επίσης τις δραστηριότητές του στην ελληνική αγορά, με δύο νέα ξενοδοχεία στην Κρήτη κάτω από τα brands Vignette Collection και Kimpton που ανοίγουν το 2025 και το 2026 και τα δύο ακόμη Six Senses που έχουν ήδη δρομολογηθεί σε Πόρτο Χέλι και Πεταλιούς, με προγραμματισμένη λειτουργία έως και το τέλος του 2027. Υπενθυμίζεται ότι λειτουργεί ήδη σήμερα πέντε μονάδες σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Κρήτη και συγκεκριμένα τα InterContinental Athenaeum Athens, Crowne Plaza Athens, Holiday Inn Athens, Holiday Inn Thessaloniki και InterContinental Crete. Εν τω μεταξύ, ο γαλλικός πολυεθνικός κολοσσός Accor εγκαινιάζει το πρώτο Handwritten Collection στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στο Ηράκλειο, αλλά και το πρώτο Mövenpick στην Ελλάδα, και μάλιστα στη βορειοδυτική χώρα, στα Σύβοτα.

Εμπρακτο ενδιαφέρον έχει δείξει για την Ελλάδα και η Mandarin που άνοιξε το πρώ-το ξενοδοχείο στην Costa Navarino και έχει συμφωνήσει να τοποθετηθεί και στην Αθηναϊκή Ριβιέρα.

Αλλά και «νεότευκτοι» όμιλοι επιλέγουν την Ελλάδα για να κάνουν το πρώτο βήμα της διεθνούς επέκτασής τους, όπως η Aluma Hotels & Resorts, μία νέα ξενοδοχειακή αλυσίδα η οποία σχετίζεται με τον ομοεθνή της ισραηλινό όμιλο Isrotel.

Η Aluma έχει τοποθετηθεί σε τρία ξενοδοχεία στο κέντρο της Αθήνας, ενώ δρομολογεί και την παρουσία της στη συμπρωτεύουσα. Αλλά και η Wyndham Hotels & Resorts έχει δηλώσει ότι βρίσκεται σε συζητήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξή της στην ελληνική τουριστική αγορά τα επόμενα χρόνια, τόσο σε δημοφιλείς προορισμούς της χώρας, όσο και σε περιοχές με μικρότερο αποτύπωμα ταξιδιωτικής κίνησης.

Hilton και Marriott ανοίγουν φέτος με κάποια από τα πολλά εμπορικά σήματα που διαχειρίζονται, όπως Small Luxury Hotels of the World, Curio και Conrad της πρώτης και Autograph Collection, Moxy και Westin της δεύτερης, από πέντε ξενοδοχεία η καθεμιά στην Ελλάδα.

Οι ξένες αλυσίδες διαχείρισης ξενοδοχείων δίνουν έμφαση σε μονάδες πέντε αλλά και τεσσάρων αστέρων.

Η διείσδυση τέτοιων πολυεθνικών αλυσίδων στο ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας υπολείπεται πολύ της αντίστοιχης διείσδυσης σε άλλες τουριστικές χώρες, όπως η Ισπανία και η Ιταλία. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, σε σύνολο 10.047 ξενοδοχείων στα τέλη του 2023 λειτουργούν 444.389 δωμάτια με συνολικά 887.748 κλίνες, σύμφωνα με το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος. Όμως μόνον 205 ξενοδοχεία, με 29.204 δωμάτια, λειτουργούν από 39 συνολικά διεθνείς ξενοδοχειακές αλυσίδες, σύμφωνα με στοιχεία της GBR Consulting.

Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, μόνον το 20% των ξενοδοχείων πέντε αστέρων είτε συνεργάζεται με διεθνείς αλυσίδες είτε, σε κάποιες περιπτώσεις, ελέγχεται κιόλας από αυτές.

Ακόμα μεγαλύτερη απουσία έχουν οι πολυεθνικές στην αμέσως χαμηλότερη κατηγορία: μόλις το 5% των ξενοδοχείων τεσσάρων αστέρων έχει τέτοιες συνεργασίες.

Ως ένα σημείο η χαμηλή διάθεση μέχρι τώρα των ξένων επώνυμων αλυσίδων εξηγείται και από το γεγονός ότι η Ελλάδα έχει αναπτύξει δικά της πολύ ισχυρά εμπορικά σήματα με σημαντική αναγνωρισιμότητα στο εξωτερικό, μεταξύ των οποίων η Grecotel, τα Sani/Ikos και τα Mitsis Hotels, που συνδυαστικά ελέγχουν δεκάδες χιλιάδες δωμάτια.

Βάσει των δεδομένων έως και το τρίτο τρίμηνο του 2024, η Marriott International ελέγχει το μεγαλύτερο μερίδιο στην ελληνική ξενοδοχειακή αγορά, το 19% και ακολουθούν με 9% τα Sani/Ikos και η Wyndham Hotels & Resorts, η Hilton Worldwide με 7% και με 5% η καθεμιά από τις Hyatt International και Accor. Οριακά μετά βρίσκεται η ισπανική Melia Hotels International και η InterContinentalHotels Group. Όλες αυτές οι αλυσίδες έχουν μεγάλα προγράμματα επέκτασης στην Ελλάδα.

Ανω του μισού δισ. ο τζίρος των τυχερών παιχνιδιών στο δίμηνο

Πάνω από μισό δισεκατομμύριο ευρώ εισέρρευσε στα ταμεία των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τομέα των τυχερών παιχνιδιών σε διάστημα μόλις δύο μηνών. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ), τα καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) για το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου ανήλθαν σε 520,17 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 12,6% σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο, όταν είχαν διαμορφωθεί στα 454,4 εκατ. ευρώ.

Από το συγκεκριμένο ποσό, τα 259,18 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν στον ΟΠΑΠ (πρακτορεία και Vlt's), αυξημένα κατά 7%, ενώ οι διαδικτυακές εταιρείες κατέγραψαν έσοδα 191,5 εκατ. από 152,3 εκατ. ευρώ στο περυσινό δίμηνο, παρουσιάζοντας άνοδο 20%.

Τα καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) για το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου αυξήθηκαν κατά 12,6% σε σχέση με πέρυσι.

Υπενθυμίζεται ότι από το 2021, όταν ρυθμίστηκε για πρώτη φορά η διαδικτυακή διεξαγωγή τυχερών παιχνιδιών, έχουν χορηγηθεί συνολικά 19 μόνιμες άδειες. Από αυτές, μία έχει ανακληθεί από την ΕΕΕΠ το καλοκαίρι του 2024, ενώ δύο εταιρείες δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει τη λειτουργία τους στην ελληνική αγορά.

Σε ό,τι αφορά την πορεία των καζίνο, τα καθαρά έσοδα προ εισφορών κατά τους πρώτους δύο μήνες του 2025 έφθασαν τα 43,55 εκατ. ευρώ έναντι 38,2 εκατ. ευρώ πέρυσι, ενισχυμένα κατά 12%. Αυτή τη στιγμή, στην Ελλάδα λειτουργούν 8 επιχειρήσεις και όχι 10 με βάση τις άδειες που έχουν εκδοθεί, καθώς παραμένουν κλειστά το καζίνο του Ρίου (ήδη από τον Σεπτέμβριο του 2023) και το καζίνο της Σύρου για λόγους ανακαίνισης. Αν και ο συγκεκριμένος κλάδος αντιπροσωπεύει μόλις το 8% της συνολικής αγοράς, εντούτοις είναι εκείνος που αντιμετωπίζει τις μεγαλύτερες δυσκολίες κυρίως λόγω άστοχων χειρισμών σε επίπεδο διοίκησης, της έλλειψης επενδύσεων και της εντεινόμενης στροφής των παικτών προς τα διαδικτυακά παιχνίδια. Σε κάθε περίπτωση, η αύξηση που καταγράφηκε αποδίδεται εν μέρει και στις επιδόσεις του Ιανουαρίου, ο οποίος περιλαμβάνει την εορταστική περίοδο της Πρωτοχρονιάς και παραδοσιακά παρουσιάζεται ενισχυμένη δραστηριότητα.

Κατά το εξεταζόμενο διάστημα τα συνολικά πονταρίσματα έφθασαν σε 2,7 δισ. ευρώ (αναμορφωμένο TGR) από 2,54 δισ. ευρώ στο δίμηνο του 2024, αυξημένα κατά 6%. Τέλος, το κράτος μέχρι στιγμής για φέτος εισέπραξε 114 εκατ. ευρώ από δικαιώματα και 73,3 εκατ. ευρώ από τους φόρους στα κέρδη των παικτών. Πρόκειται για περίπου 30 εκατ. ευρώ περισσότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

ΜΑΤΙΝΑ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ

Αύξηση επιβατών στα 24 αεροδρόμια της ΥΠΑ

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Παρότι το πρώτο τρίμηνο του έτους θεωρείται παραδοσιακά ένα από τα πιο αδύναμα διαστήματα σε ό,τι αφορά την επιβατική κίνηση, η έντονη ταξιδιωτική ζήτηση από τους Έλληνες, που παρατηρείται μετά την επιστροφή στην κανονικότητα, έχει ενισχύσει σημαντικά τις επιδόσεις των αεροδρομίων ακόμη και κατά τη συνήθως υποτονική χειμερινή περίοδο. Η τάση αυτή επιβεβαιώνεται και από τα προσωρινά στατιστικά στοιχεία, που αφορούν το σύνολο των επιβατών –αφίξεων και αναχωρήσεων– τόσο στις πτήσεις εσωτερικού όσο και εξωτερικού, στα 39 αεροδρόμια που λειτουργούν σε όλη τη χώρα.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους, διακινήθηκαν συνολικά 8,62 εκατομμύρια επιβάτες, έναντι 8,09 εκατομμυρίων την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 6,5%. Αντίστοιχα, ο αριθμός των πτήσεων ανήλθε σε 75.132, από 71.413 το περυσινό τρίμηνο, αυξημένος κατά 5,2%.

Αναλύοντας την επιβατική κίνηση των 24 αεροδρομίων που βρίσκονται υπό τη διαχείριση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας –μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα αεροδρόμια Ηρακλείου, Καλαμάτας, Αλεξανδρούπολης, Λήμνου, Αστυπάλαιας, Ιωαννίνων, Χίου, Κοζάνης, Καστοριάς, Καρπάθου, Κυθήρων, Μήλου, Σκύρου, Νέας Αγχιάλου, Πάρου, Σύρου, Αράξου, Νάξου, Καλύμνου, Ικαρίας, Καστελλόριζου, Κάσου, Λέρου και Σητείας– προκύπτει ότι, κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Μαρτίου 2025, διακινήθηκαν συνολικά 687.049 επιβάτες, έναντι 629.557 την αντίστοιχη περίοδο του 2024, ενισχυμένοι κατά 9,1%.

Αξιοσημείωτο είναι ότι τη μερίδα του λέοντος κατέχει το αεροδρόμιο του Ηρακλείου, το οποίο αποτελεί και το δεύτερο μεγαλύτερο της χώρας. Είναι ενδεικτικό ότι με βάση τα αναλυτικά στοιχεία, τα οποία φθάνουν έως το πρώτο δίμηνο, οι συνολικοί ταξιδιώτες στο Ηράκλειο ήταν 262.182 από 213.136 το αντίστοιχο διάστημα του 2024. Αντιθέτως, τα υπόλοιπα αεροδρόμια, επηρεασμένα σε μεγάλο βαθμό από την εποχικότητα, εμφάνισαν περιορισμένη επιβατική κίνηση. Ενδεικτικά, το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2025, διακινήθηκαν 10.063 επιβάτες στη Νάξο, 3.311 στη Μήλο, 16.177 στην Πάρο, 3.780 στη Σητεία, 889 στη Σύρο, 1.598 στη Λέρο, στην Καλαμάτα 2.058, ενώ στη Νέα Αγχίαλο καταγράφηκε μόλις ένας επιβάτης και στον αερολιμένα Αράξου δεν υπήρξε καμία επιβατική πτήση.

Στα 39 αεροδρόμια που λειτουργούν σε όλη τη χώρα, κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους, διακινήθηκαν συνολικά 8,62 εκατομμύρια επιβάτες.

Στο 9,1% η άνοδος σε ετήσια βάση το α΄ τρίμηνο – Τη μερίδα του λέοντος κατέχει το αεροδρόμιο του Ηρακλείου.

Με εξαίρεση το Ηράκλειο και την Καλαμάτα (για την οποία έγινε ξεχωριστός διαγωνισμός), θυμίζουμε ότι για τα υπόλοιπα 22, το Υπερταμείο προγραμματίζει την προκήρυξη διαγωνισμού για την αξιοποίησή τους με κύριο στόχο τον εκσυγχρονισμό των παρωχημένων υποδομών τους. Η απόφαση να προκηρυχθούν ως ενιαίο πακέτο κρίθηκε αναγκαία, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλα τα αεροδρόμια θα συγκεντρώσουν την προσοχή των επενδυτικών σχημάτων που θα υποβάλουν οικονομικές προσφορές. Και αυτό γιατί ορισμένα διαθέτουν μεγαλύτερη αναπτυξιακή δυναμική, ενώ άλλα παρουσιάζουν πιο περιορισμένες προοπτικές. Μάλιστα, ορισμένα δεν διαθέτουν επαρκές οικονομικό αντικείμενο ώστε να καταστούν ελκυστικά για επενδυτές. Για τον λόγο αυτό, οι σύμβουλοι που έχει προσλάβει το Υπερταμείο επεξεργάζονται σχήματα παραχώρησης, τα οποία θα περιλαμβάνουν φορολογικά και άλλα κίνητρα. Στα «δυνατά χαρτιά», πάντως, εντάσσονται, χωρίς αμφιβολία, όσα εξυπηρετούν δημοφιλείς νησιωτικούς προορισμούς, όπως η Πάρος, η Σύρος, η Νάξος, η Μήλος, η Κάρπαθος, η Χίος, τα Κύθηρα και η Αστυπάλαια. Σε κάθε περίπτωση, βασική επιδίωξη παραμένει η επίτευξη οικονομιών κλίμακας, με την προσέλκυση σημαντικών επενδύσεων που θα εξασφαλίσουν την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων, οι οποίες σε αρκετά αεροδρόμια παραπέμπουν σε παλαιότερες δεκαετίες.

Το τραύμα της χρεοκοπίας

Οι μνήμες της κρίσης χρέους που πέρασε η Ελλάδα την προηγούμενη δεκαετία αποτρέπουν πολλούς από τη λήψη στεγαστικού δανείου

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η οικονομική κρίση που πέρασε η χώρα την προηγούμενη δεκαετία ρίχνει βαριά τη σκιά της στις αποφάσεις των νοικοκυριών να προσφύγουν σε τραπεζικό δανεισμό για την αγορά σπιτιού. Σε συνδυασμό με την ανοδική τάση των επιτοκίων αποτρέπει μεγάλο αριθμό υποψήφιων δανειοληπτών να περάσουν το κατώφλι της τράπεζας για να αιτηθούν δάνειο.

Αυτό επιβεβαιώνει η μελέτη της Alpha Bank για το στεγαστικο ζητημα στη χώρα μας, βάσει της οποίας τα υψηλά επιτόκια και ο φόβος του ρίσκου αποτελούν τους βασικούς αποτρεπτικούς παράγοντες για οσους δηλώνουν ότι δεν σκοπευουν να χρηματοδοτησουν την αγορα κατοικιας με στεγαστικό δάνειο. Συγκεκριμένα, ένας στους δύο επικαλείται τα υψηλά επιτόκια και όπως παρατηρεί η Alpha, «οι αυστηρότεροι όροι χρηματοδότησης που οδηγούν σε υψηλότερο κόστος εξυπηρέτησης του χρέους είναι ο κύριος αποτρεπτικός παράγοντας για τους πιθανούς δανειολήπτες».

Το μέσο κυμαινόμενο επιτόκιο 3,56% που εφαρμόζουν σήμερα οι ελληνικές τράπεζες, δείχνει ότι τα κυμαινόμενα επιτόκια στεγαστικής πίστης έχουν μειωθεί κάτω από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο, που διαμορφώθηκε μεσοσταθμικά στο 4%.

Επιπλέον, το 41% των ερωτηθέντων σε αυτό το δείγμα θεωρεί τον φόβο του κινδύνου καθοριστικής σημασίας για τη μη υποβολή αίτησης για στεγαστικό δάνειο. Ο φόβος του κινδύνου συνδέεται με την αβεβαιότητα για πιθανά ανεπιθύμητα συμβάντα, όπως η μελλοντική απώλεια θέσεων εργασίας ή μια απροσδόκητη αύξηση των επιτοκίων, επηρεάζοντας αρνητικά την ικανότητα εξυπηρέτησης του χρέους των νοικοκυριών στο μέλλον. Οπως παρατηρεί η Alpha Bank, «φαίνεται εύλογο να υποτεθεί ότι αυτές οι ανησυχίες έχουν αυξηθεί σημαντικά μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, ειδικά σε χώρες όπως η Ελλάδα, όπου οι επιπτώσεις ήταν ιδιαίτερα έντονες. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι στην πλειοψηφία τους οι άνθρωποι έχουν βιώσει τέτοια γεγονότα κάποια στιγμή στη ζωή τους. Ως αποτέλεσμα, ο φόβος του κινδύνου έχει ενσωματωθεί στη συλλογική μνήμη».

Τα ευρήματα αυτά συμπίπτουν με τις διαπιστώσεις των τραπεζών από την πορεία των αιτήσεων για το πρόγραμμα «Σπίτι μου» που δείχνουν μαζικό ενδιαφέρον, με βασικό δέλεαρ το κόστος του δανείου που βασίζεται στην επιδότηση του 50% του επιτοκίου. Να σημειωθεί ότι το τελικό επιτόκιο που ισχύει για το «Σπίτι μου ΙΙ» καθορίζεται με βάση το euribor και το περιθώριο που εφαρμόζει η τράπεζα. Το περιθώριο αυτό κυμαίνεται μεταξύ 1,5% έως 1,7% –ανάλογα με την τράπεζα– και με δεδομένο ότι το euribor διαμορφώνεται σήμερα στο 2,2%, το τελικό επιτόκιο που θα πληρώσει ο δανειολήπτης μετά την επιδότηση είναι μειωμένο κοντά στο 2%. Το κόστος αυτό είναι μειωμένο σε σχέση με το συμβατικό μέσο κυμαινόμενο επιτόκιο που θα πλήρωνε κάποιος σήμερα για να πάρει δάνειο και το οποίο διαμορφώνεται στο 3,56%. Αυτό είναι το μέσο κυμαινόμενο επιτόκιο που εφαρμόζουν σήμερα οι ελληνικές τράπεζες με βάση τα επίσημα στοιχεία της ΕΚΤ, τα οποία δείχνουν ότι τα κυμαινόμενα επιτόκια στεγαστικής πίστης των ελληνικών τραπεζών έχουν μειωθεί κάτω από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο που διαμορφώθηκε μεσοσταθμικά στο 4% τον Φεβρουάριο.

Τόσο στην περίπτωση του προγράμματος «Σπίτι μου» (σήμερα 2%), όσο και στην περίπτωση ενός συμβατικού στεγαστικού δανείου (σήμερα 3,56%), το κυμαινόμενο επιτόκιο δεν είναι οριστικό. Το γεγονός ότι το euribor βρίσκεται σήμερα σε καθοδική τάση, σε τίποτα δεν προεξοφλεί την περαιτέρω πορεία του ειδικά σε βάθος 30 ετών που εκτείνεται η αποπληρωμή ενός στεγαστικού δανείου, πολλώ δε μάλλον κατά την παρούσα συγκυρία που δημιουργεί η αβεβαιότητα στην παγκόσμια οικονομία.

Ετσι η μειωμένη δόση, που μεταφράζεται και σε όφελος στο συνολικό ποσό που θα κληθεί να αποπληρώσει ο δανειολήπτης, δεν είναι εξασφαλισμένη για το σύνολο της διάρκειας αποπληρωμής που συνήθως είναι μεταξύ 20 και 30 ετών – εφόσον το επιτρέπει η ηλικία του δανειολήπτη. Να σημειωθεί ότι για ένα δάνειο 100.000 ευρώ με επιτόκιο σήμερα 2% –όπως διαμορφώνεται το επιτόκιο του προγράμματος «Σπίτι μου»– η δόση διαμορφώνεται στα 371 ευρώ και το συνολικό ποσό αποπληρωμής στην 30ετία είναι 133.423 ευρώ. Αν το ίδιο δάνειο επιβαρυνθεί με επιτόκιο π.χ. 4%, η μηνιαία δόση ανεβαίνει στα 484,4 ευρώ και το συνολικό ποσό αποπληρωμής ανέρχεται πλέον στα 174.369 ευρώ, δηλαδή αυξημένο κατά 40.000 ευρώ περίπου. Εάν η διάρκεια αποπληρωμής μειωθεί στα 20 χρόνια η δόση είναι 506,8 ευρώ στην πρώτη περίπτωση και στα 612 ευρώ στη δεύτερη, αλλά η διαφορά στο συνολικό ποσό αποπληρωμής περιορίζεται στα 25.000 ευρώ (121.639 ευρώ στην πρώτη περίπτωση και 146.957 ευρώ στη δεύτερη). Αυτό που θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη ο δανειολήπτης είναι ότι το επιτόκιο του 2% δεν είναι σταθερό και άρα υπόκειται σε αναπροσαρμογές σε βάθος χρόνου, ανάλογα με τις εξελίξεις που δεν έχουν να κάνουν με τα οικονομικά του και είναι στις περισσότερες περιπτώσεις απρόβλεπτες.

«Η αγορά κατοικίας με μακροχρόνιο δανεισμό δεν είναι βραχυπρόθεσμη απόφαση, αλλά μαραθώνιος μακράς διαρκείας», σημειώνουν χαρακτηριστικά αρμόδια τραπεζικά στελέχη και άρα το όφελος που υπάρχει σήμερα στην επιλογή του κυμαινόμενου επιτοκίου δεν σημαίνει ότι αυτό θα ισχύει για πάντα. Γι' αυτό προκρίνουν τα σταθερά επιτόκια, που αποτελούν άλλωστε τη βασική κατηγορία των νέων στεγαστικών δανείων που χορηγούν οι τράπεζες, εκτός του προγράμματος «Σπίτι μου». Με βάση τα στοιχεία της ΕΚΤ τα σταθερά επιτόκια μεγάλης διάρκειας και συγκεκριμένα άνω των 10 ετών, έχουν συγκλίνει επίσης σε μεγάλο βαθμό με τον αντίστοιχο μέσο ευρωπαϊκό όρο. Ετσι το μέσο επιτόκιο σταθερής διάρκειας άνω των 10 ετών διαμορφώθηκε στην Ελλάδα στο 3,87% έναντι 3,09% στην Ευρωζώνη (στοιχεία Φεβρουαρίου), δείχνοντας ότι σε αυτή την κατηγορία υπάρχει ακόμη περιθώριο σύγκλισης.

Σε κάθε περίπτωση η απόκτηση κατοικίας δείχνει προσιτή σε σχέση με την ενοικίαση ακινήτου, καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία της Alpha Bank, η οικονομικη επιβαρυνση των ενοικιαστων σε ό,τι αφορά τις δαπάνες στέγασης είναι εφάμιλλες με αυτών που αποφασίζουν να πάρουν δάνειο. Είναι χαρακτηριστικό ότι περισσοτεροι απο τους μισους ενοικιαστες (52%) δηλωσαν οτι καλουνται να διαθεσουν περισσοτερο απο το 30% του μηνιαιου εισοδηματος τους για την πληρωμη του ενοικιου τους έναντι 42% αυτών που έχουν πάρει δάνειο, καθιστώντας το ρίσκο για την απόκτηση κατοικίας ανεκτό σε σχέση με την αβεβαιότητα της διαμονής σε ενοίκιο.

ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Φόρος κληρονομιάς σε χρηματικά ποσά, επενδυτικά προϊόντα

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Ο φόρος κληρονομιάς επιβάλλεται σε κάθε περιουσία που βρίσκεται στην Ελλάδα και ανήκει σε ημεδαπούς ή σε αλλοδαπούς, στην κινητή περιουσία που βρίσκεται στο εξωτερικό και ανήκει σε Έλληνα, στην κινητή περιουσία που βρίσκεται στο εξωτερικό και ανήκει σε αλλοδαπό υπήκοο που είχε την κατοικία του στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, σε φόρο κληρονομιάς υπάγονται σπίτια, οικόπεδα, μετρητά ή μετοχές, ακόμη και έργα τέχνης.

Ωστόσο, δεν επιβάλλεται φόρος κληρονομιάς σε κοινούς λογαριασμούς. Συγκεκριμένα, οι τραπεζικές καταθέσεις σε ευρώ ή σε ξένο νόμισμα στο

Υπόχρεος για την δήλωση φόρου κληρονομιάς είναι ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπός του.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, σε φόρο κληρονομιάς υπάγονται σπίτια, οικόπεδα, μετρητά ή μετοχές, ακόμη και έργα τέχνης.

όνομα δύο ή περισσοτέρων δικαιούχων από κοινού, καθώς και οι κοινοί λογαριασμοί λοιπών χρηματοπιστωτικών προϊόντων στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ανεξάρτητα από την κατοικία των συνδικαιούχων, μετά τον θάνατο οποιουδήποτε εξ αυτών, για όλους τους επιζώντες συνδικαιούχους, στους οποίους περιέρχεται αυτοδικαίως, και μέχρι τον τελευταίο από αυτούς απαλλάσσονται από τον φόρο κληρονομιάς. Η απαλλαγή αυτή, ωστόσο, δεν ισχύει για χρηματικές καταθέσεις και λογαριασμούς που τηρούνται σε μη συνεργάσιμα στον φορολογικό τομέα κράτη και σε κράτη που δεν έχουν συνάψει και δεν εφαρμόζουν με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής στον φορολογικό τομέα ή δεν έχουν υπογράψει και δεν εφαρμόζουν με την Ελλάδα την πολυμερή συμφωνία αρμόδιων Αρχών για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών.

Επίσης, απαλλάσσεται από τον φόρο κληρονομιάς (αλλά όχι και από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης) η κινητή περιουσία που βρίσκεται στην αλλοδαπή Έλληνα υπηκόου που είναι αποδεδειγμένα εγκατεστημένος σε αυτήν για τουλάχιστον δέκα χρόνια.

Από την αξία της κληρονομιαίας περιουσίας και από κάθε μερίδα κατ' αναλογίαν, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από τον διαθέτη, εκπίπτουν τα χρέη του κληρονομουμένου από φόρους, τέλη ή άλλα δικαιώματα προς το Δημόσιο, δήμους και κοινότητες ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, έστω και αν ο τίτλος στον οποίο στηρίζεται η βεβαίωση αυτών έγινε οριστικός και τελεσίδικος μετά τον θάνατο του κληρονομουμένου.

Υπόχρεος για την υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομιάς είναι ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπός του. Άλλοι υπόχρεοι κατά περίπτωση είναι ο εκτελεστής διαθήκης, ο σύνδικος της πτώχευσης, οι κληρονόμοι του υποχρέου σε δήλωση, εφόσον αυτός απεβίωσε κ.λπ.

Ως αξία των εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών, ομολογιών και λοιπών εμπορικών τίτλων για τον υπολογισμό του φόρου κληρονομιών λαμβάνεται η αξία της προηγούμενης ημέρας του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

Σημειώνεται ότι οι δηλώσεις φόρου κληρονομιάς υποβάλλονται ηλεκτρονικά, μέσω της εφαρμογής myPROPERTY της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης για θανάτους από 1/1/2022 και μετά. Ειδικότερα, υποβάλλονται ηλεκτρονικά:

1) Οι αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις κληρονομιάς του υποχρέου σε δήλωση κληρονόμου ή νόμιμου εκπροσώπου νομικού προσώπου, εφόσον δεν συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο αποδοχής αυτής, για κινητά περιουσιακά στοιχεία με τη χρήση των προσωπικών του κωδικών πρόσβασης myAADE.

2) Οι αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις κληρονομιάς με τις οποίες συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο αποδοχής συμπληρώνονται από τον πιστοποιημένο συμβολαιογράφο που θα καταρτίσει τη συμβολαιογραφική πράξη της αποδοχής για κινητά περιουσιακά στοιχεία και ακίνητα εντός αντικειμενικού συστήματος και υποβάλλονται από τον υπόχρεο σε δήλωση ή τον νόμιμο εκπρόσωπο αυτού με τη χρήση των προσωπικών του κωδικών πρόσβασης myAADE.

Το Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας εισηγείται προς το υπ. Εργασίας την επέκταση της σύμβασης που υπεγράφη μεταξύ της ομοσπονδίας εργαζομένων και της ομοσπονδίας ξενοδόχων στο σύνολο των ξενοδοχειακών μονάδων.

Κάτω του 30% των εργαζομένων καλύπτεται από συλλογική σύμβαση

Στόχος, το ποσοστό να φτάσει στο 80% των απασχολουμένων στον ιδιωτικό τομέα

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Την επέκταση της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΣΣΕ) στο σύνολο των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων αναμένεται να αποφασίσει το υπουργείο Εργασίας, με αποτέλεσμα να κηρυχθεί γενικώς υποχρεωτική σε περισσότερους από 140.000 εργαζομένους στον κλάδο. Σύμφωνα με την πανελλήνια ομοσπονδία των εργαζομένων στον κλάδο (ΠΟΕΕΤ), το Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας (ΑΣΕ) συνεδρίασε τη Δευτέρα το απόγευμα ώστε να εξετάσει αν η ΣΣΕ που υπεγράφη μεταξύ της ΠΟΕΕΤ και της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων (ΠΟΞ) πληροί τις προϋποθέσεις επέκτασης και η γνωμοδότησή του προς την υπουργό Εργασίας Νίκη Κεραμέως είναι θετική. Σύμφωνα με τους εργαζομένους του κλάδου, εκπρόσωποι των οποίων συμμετείχαν στη συνεδρίαση, η απόφαση ήταν ομόφωνα θετική και αναμένεται η κ. Κεραμέως να υπογράψει τις επόμενες ημέρες τη σχετική υπουργική απόφαση. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως οι 10.550 ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη χώρα και οι περίπου 140.000 εργαζόμενοι σε αυτές θα έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις και τα ίδια δικαιώματα. Επισημαίνεται ότι η σύμβαση έχει αναδρομική ισχύ από 1/1/25 και προβλέπει ως βασικό μισθό τα 950 ευρώ.

Να σημειωθεί, δε, ότι το υπουργείο Εργασίας στοχεύει το αμέσως επόμενο διάστημα να προσκαλέσει επίσημα το σύνολο των κοινωνικών εταίρων προκειμένου να υποβάλουν τις προτάσεις τους και να καθοριστεί ο νέος «οδικός χάρτης» που θα οδηγήσει στην υπογραφή περισσότερων συλλογικών συμβάσεων εργασίας αλλά και στην ευκολότερη επέκταση όσων υπογράφονται στο σύνολο του κλάδου που αφορούν.

Ο στόχος που έχει τεθεί για τους κοινωνικούς εταίρους της χώρας μας από την ευρωπαϊκή οδηγία 2022/2041 για τους επαρκείς κατώτατους μισθούς είναι να αυξηθεί το ποσοστό των εργαζομένων που έχουν συλλογική σύμβαση στο 80%. Είναι ενδεικτικό ότι, σήμερα, λιγότερο από 30% των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, περίπου 800.000 άτομα, καλύπτεται από τους όρους κάποιας σύμβασης, έναντι στόχου για 2,2 εκατομμύρια (80% των περίπου 2,8 εκατομμύρια μισθωτών του ιδιωτικού τομέα).

Τον δρόμο προς το υπουργείο Εργασίας αναμένεται να λάβει, σύμφωνα

Τις προτάσεις των κοινωνικών εταίρων για την υπογραφή περισσότερων συλλογικών συμβάσεων θα ζητήσει το υπ. Εργασίας.

με πληροφορίες της «Κ», και η Ομοιοεπαγγελματική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας που υπέγραψε πρόσφατα η ομοσπονδία εργαζομένων στον κλάδο του φαρμάκου (ΠΟΙΕΦΣΕΚ) και αφορά τους ιατρικούς επισκέπτες. Είναι, δε, χαρακτηριστικό ότι πρόκειται για επαγγελματίες που για 13 χρόνια εργάζονται χωρίς συλλογική σύμβαση εργασίας, με αποτέλεσμα χρόνο με τον χρόνο να χάνουν σημαντικά εργασιακά κεκτημένα.

Αρχικά μάλιστα η διαπραγμάτευση κατέληξε στον ΟΜΕΔ, όμως, μετά την πρώτη συνεδρίαση μεσολάβησης, εκπρόσωποι των εργαζομένων και των εργοδοτών βρήκαν τον βηματισμό τους και συνέχισαν τις διαπραγματεύσεις, με αποτέλεσμα να υπογράψουν τη νέα σύμβαση. Σύμφωνα με αυτή, οι μισθοί που είχαν ως βάση τον κατώτατο μισθό της εθνικής συλλογικής σύμβασης εργασίας, ήτοι τα 830 ευρώ, που αυξήθηκαν από 1ης Απριλίου στα 880 ευρώ τον μήνα μεικτά, πλέον αυξάνονται στα 1.050 για τους μη πτυχιούχους και στα 1.150 ευρώ τον μήνα για τους πτυχιούχους. Σε αυτά τα ποσά προστίθενται οι τριετίες, 11% για κάθε τρία και συνολικά εννέα χρόνια. Για διατροφή στην εκτός έδρας εργασία θα δίνονται 62 ευρώ για διανυκτέρευση και 37 ευρώ για διημέρευση με αποδείξεις (ενώ έως σήμερα δεν υπήρχε ελάχιστη αποζημίωση και κάθε εταιρεία έδινε ό,τι ήθελε).

Τι ψάχνουν οι Τούρκοι στις ελληνικές ιχθυοκαλλιέργειες

Η διοχέτευση περισσότερων τουρκικών ψαριών σε Ελλάδα και Ευρώπη πίσω από το ενδιαφέρον εξαγοράς μονάδων

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Μετά την «εισβολή» τους στο χονδρικό εμπόριο ψαριών στην Ελλάδα, όπου πλέον έχουν αποσπάσει σημαντικά μερίδια αγοράς, τουρκικές επιχειρήσεις διερευνούν το ενδεχόμενο εξαγοράς και μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας που βρίσκονται επί ελληνικού εδάφους. Ήδη, σύμφωνα με έμπειρα στελέχη της εν λόγω αγοράς, έχουν γίνει κάποιες κρούσεις από τουρκικές προς μικρές ελληνικές επιχειρήσεις σε Κεντρική Ελλάδα και Ιόνιο, οι οποίες, υπό το βάρος οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, φαίνεται να μην απορρίπτουν το ενδεχόμενο μεταβίβασης των περιουσιακών τους στοιχείων.

Εύλογα θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι μια τέτοια εξέλιξη εκ πρώτης όψεως δεν είναι αρνητική, καθώς, πέραν της «σανίδας σωτηρίας» που προσφέρει σε παραπαίουσες μονάδες ελληνικής ιδιοκτησίας, πρόκειται για μορφή άμεσης ξένης επένδυσης. Είναι όμως έτσι; Στελέχη με βαθιά γνώση της αγοράς εγείρουν πολλές αμφιβολίες τόσο για τη σκοπιμότητα αυτών των επενδυτικών κινήσεων, όσο και για την αποτελεσματικότητά τους.

Κατ' αρχάς, όπως επισημαίνουν, πίσω από την επιθυμία για απόκτηση μονάδων εκτροφής ψαριών στην Ελλάδα βρίσκεται κυρίως η ευκολότερη πρόσβαση σε λιμενικές υποδομές και εμπορικά δίκτυα σε Ελλάδα και Ευρώπη και λιγότερο η εκτροφή ψαριών αυτή καθαυτήν. Αλλωστε, οι μονάδες παραγωγής, τα συσκευαστήρια και μεταποιητήρια στη γείτονα είναι στην πλειονότητά τους πολύ πιο σύγχρονα από τα αντίστοιχα στην Ελλάδα. Τι υποστηρίζουν με άλλα λόγια τα στελέχη της αγοράς; Οτι οι μονάδες δεν θα είναι στην πραγματικότητα παραγωγικές, αλλά θα λειτουργούν ως μέσο διοχέτευσης περισσότερων τουρκικών ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας στην ελληνική και στην ευρωπαϊκή αγορά.

Περίπου 20.000 τόνοι τσιπούρας και λαβρακίου ιχθυοκαλλιέργειας εισάγονται από την Τουρκία στην Ελλάδα και διακινούνται τόσο στην εγχώρια όσο και στις ευρωπαϊκές αγορές, συχνά «βαφτισμένα» ως ελληνικά ψάρια.

Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι ήδη, σύμφωνα με στοιχεία και εκτιμήσεις της αγοράς, περί τους 20.000 τόνους τσιπούρας και λαβρακίου ιχθυοκαλλιέργειας εισάγονται από την Τουρκία στην Ελλάδα και διακινούνται τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στις ευρωπαϊκές αγορές, συχνά «βαφτισμένα» ως ελληνικά ψάρια. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η αξία των εισαγωγών ψαριών από την Τουρκία ανήλθε σε 68,41 εκατ. ευρώ το 2023 από 56,19 εκατ. ευρώ το 2020.

«Στην εγχώρια αγορά οι Τούρκοι "πουλάνε" τιμή. Στην Ευρώπη "πουλάνε" Ελλάδα», τονίζει χαρακτηριστικά στέλεχος της αγοράς, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι ειδικά στη Βόρεια Ελλάδα, όπου κυρίως πωλούνται τουρκικά ψάρια ως ελληνικά, οι αγοραστές –όχι οι τελικοί καταναλωτές– γνωρίζουν πολύ καλά την προέλευση των ψαριών που ψωνίζουν, ασχέτως με ποια «σημαία» τα διαθέτουν στη συνέχεια. Το έδαφος προετοιμάστηκε τα προηγούμενα χρόνια από ελληνικές επιχειρήσεις του κλάδου μεταφοράς με φορτηγά ψυγεία. Κάτι που υπονοεί και η Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας (ΕΛΟΠΥ) στην τελευταία ετήσια έκθεσή της. «Η μεγάλη πίεση (σ.σ. εννοεί προς την ελληνική παραγωγή ιχθυοκαλλιέργειας) προέρχεται από τις αυξημένες εισαγωγές στην Ε.Ε. από την Τουρκία, η οποία εκτός από τις ανταγωνιστικές τιμές, εισέρχεται όλο και πιο επιθετικά στην Ε.Ε. ιδρύοντας στην Ελλάδα εταιρείες εμπορίας τουρκικών προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας που αξιοποιούν το δίκτυο διανομής που αναπτύχθηκε χάρις στις ελληνικές εταιρείες».

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται ήδη, διαθέτοντας και γραφεία, δύο τουρκικές εταιρείες, αναπτύσσοντας εμπορική δραστηριότητα. Πρόκειται για την Dalga Seafood, με παρουσία στην Ελλάδα από το 2015 και τη Sursan Hellas που ιδρύθηκε μόλις το 2023. Αμφότερες είναι θυγατρικές εταιρείες τουρκικών ομίλων που δραστηριοποιούνται στην ιχθυοκαλλιέργεια. Ενδιαφέρον για την ίδρυση εμπορικής εταιρείας στην Ελλάδα φέρεται να έχει εκδηλώσει και ο όμιλος Kilic, ο μεγαλύτερος όμιλος ιχθυοκαλλιέργειας στην Τουρκία με ετήσια παραγωγή 105.000 τόνους.

Ενδεχόμενη εξαγορά παραγωγικών μονάδων από τουρκικές εταιρείες ενέχει και άλλον κίνδυνο που σχετίζεται με τα εθνικά συμφέροντα, ειδικά μάλιστα καθώς αρκετές μονάδες εκτροφής ψαριών βρίσκονται σε νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. «Η μίσθωση θαλάσσιας έκτασης για ιχθυοκαλλιέργειες ή υδατοκαλλιέργειες στην Ελλάδα, ακόμη και σε συνοριακές περιοχές, δεν δίνει αυτόματα στον ενοικιαστή γεωπολιτικά ή κυριαρχικά δικαιώματα. Σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), η ενοικίαση αφορά οικονομική εκμετάλλευση της περιοχής και δεν επηρεάζει την εθνική κυριαρχία ή τα χωροταξικά δικαιώματα της χώρας. Ωστόσο, λόγω της γεωστρατηγικής σημασίας των συνοριακών και θαλάσσιων περιοχών, ειδικά στο Αιγαίο και σε άλλες ευαίσθητες περιοχές, το ελληνικό κράτος εξετάζει με ιδιαίτερη προσοχή τις μισθώσεις τέτοιων εκτάσεων σε ξένες εταιρείες ή άτομα, όπως ορίζει το ειδικό χωροταξικό πλαίσιο για τις ιχθυοκαλλιέργειες (νόμος 2505/2011)», επισημαίνει στην «Κ» ο κ. Φίλιππος Πετρίδης, επικεφαλής της εξειδικευμένης εταιρείας συμβούλων Ambio.

Στο ναδίρ οι χορηγήσεις στεγαστικών

Ζήτηση υπάρχει μόνο για τα φθηνά δάνεια μέσω των προγραμμάτων «Σπίτι μου»

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Στα χαμηλότερα επίπεδα έχει υποχωρήσει η στεγαστική πίστη στη χώρα μας, καθώς οι μεγάλες αποπληρωμές οφειλών προηγούμενων ετών που ξεπερνούν τα 2 δισ. ευρώ ετησίως ροκανίζουν μήνα με τον μήνα τα υπόλοιπα των στεγαστικών δανείων που έχουν υποχωρήσει σε ιστορικό χαμηλό. Με βάση τα τελευταία στοιχεία της ΤτΕ το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων –μετά και τις πωλήσεις που έχουν πραγματοποιήσει οι τράπεζες– έχει συρρικνωθεί στα 26,3 δισ. ευρώ, φθάνοντας στο επίπεδο του 2003, όταν η στεγαστική πίστη έκανε τα πρώτα δειλά βήματα ανάπτυξης λίγο μετά την ένταξη της χώρας στην Ευρωζώνη και τη μείωση των επιτοκίων. Το υψηλότερο επίπεδο είχε παρατηρηθεί το 2010, όταν η αγορά των στεγαστικών δανείων είχε φτάσει στα 81 δισ. ευρώ.

Η εικόνα συνεχούς συρρίκνωσης παρουσιάζεται παρά την άνοδο της ζήτησης που δημιούργησε το πρόγραμμα «Σπίτι μου Ι», μέσω του οποίου έχουν εκταμιευθεί δάνεια συνολικού ύψους 750 εκατ. ευρώ, ανεβάζοντας τις συνολικές εκταμιεύσεις στεγαστικών δανείων στο 1,3 δισ. ευρώ το 2023 και στο 1,77 δισ. ευρώ το 2024. Σύμφωνα με στοιχεία της «Κ», το 2023 και 2024 ικανοποιήθηκαν 14.000 και 15.000 αντίστοιχα αιτήσεις στεγαστικών δανείων, αλλά η επί σειράν ετών αποχή των νοικοκυριών από την αγορά κατοικίας έχει δημιουργήσει συσσωρευμένη ζήτηση, που εκδηλώνεται με αφορμή το νέο πρόγραμμα «Σπίτι μου ΙΙ», το οποίο έχει σπάσει το κοντέρ του ενδιαφέροντος. Είναι ενδεικτικό ότι στο πλαίσιο της δεύτερης φάσης του προγράμματος που ξεκίνησε μόλις πριν από δυόμισι μήνες, έχουν ήδη φτάσει στις τράπεζες 34.000 αιτήματα για νέα στεγαστικά δάνεια. Πρόκειται για υπερδιπλάσιο αριθμό σε σχέση με τον μέσο όρο αιτημάτων για νέα στεγαστικά δάνεια που ικανοποιήθηκαν τα δύο προηγούμενα χρόνια, ενδεικτικό των αυξημένων αναγκών για στέγαση που υπάρχει ειδικά στα μεσαία νοικοκυριά.

Το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων των τραπεζών έχει συρρικνωθεί στα 26,3 δισ. ευρώ από 81 δισ. ευρώ που ήταν το 2010.

Το τελικό επιτόκιο που θα πληρώσει ο δανειολήπτης μετά την επιδότηση από το πρόγραμμα «Σπίτι μου ΙΙ» κυμαίνεται μεταξύ 2% έως 2,2%. Το επιτόκιο αυτό δεν είναι σταθερό και παρά το γεγονός ότι το euribor βρίσκεται σήμερα σε καθοδική τάση, αυτό δεν προεξοφλεί την περαιτέρω πορεία του ειδικά σε βάθος 30 ετών που εκτείνεται η αποπληρωμή ενός στεγαστικού δανείου.

Με δεδομένο τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που θέτει το πρόγραμμα σε ό,τι αφορά τον χρόνο έκδοσης της οικοδομικής άδειας για το ακίνητο, τα τετραγωνικά μέτρα της κατοικίας κ.λπ., θεωρείται βέβαιο ότι μεγάλο μέρος της ζήτησης δεν θα μπορέσει να ικανοποιηθεί βάσει και του περιορισμού στην αξία της κατοικίας που προβλέπεται. Από τα 34.000 αιτήματα που έχουν φτάσει στις τράπεζες, έχουν εγκριθεί 24.000 (τα υπόλοιπα είναι υπό αξιολόγηση), αλλά οι υπαγωγές, δηλαδή αυτοί που έχουν βρει την κατοικία που θα αγοράσουν, φθάνουν προς το παρόν τις 3.000. Η εικόνα αυτή προοιωνίζεται μάχη στην κτηματαγορά τους προσεχείς μήνες για την εύρεση του κατάλληλου ακινήτου από αυτούς που έχουν λάβει ήδη έγκριση, δηλαδή έχουν αξιολογηθεί από τις τράπεζες και είναι αξιόχρεοι για τη λήψη στεγαστικού δανείου.

Είναι χαρακτηριστικό ότι παρά τις αυξημένες ανάγκες στέγασης, από το «Σπίτι μου Ι» έμειναν τελικώς αδιάθετα 250 εκατ. ευρώ, καθώς πολλοί από αυτούς που είχαν υποβάλει αίτηση και είχαν λάβει έγκριση, δεν κατάφεραν να βρουν κατοικία στην τιμή που όριζε το πρόγραμμα ή σε προσιτή τιμή που να τους επιτρέπει να πάρουν στεγαστικό δάνειο. Από την πλευρά τους οι τράπεζες δεν κρύβουν την ανησυχία τους ότι κάτι τέτοιο θα επαναληφθεί και για το «Σπίτι μου ΙΙ», ενεργοποιώντας τα αντανακλαστικά τους για αναθεώρηση της στρατηγικής τους και άνοιγμα της αγοράς των στεγαστικών δανείων.

«Η ζήτηση είναι εκρηκτική», σημειώνουν χαρακτηριστικά τραπεζικά στελέχη και «ακόμη κι αν δεχθούμε ότι ένα μέρος της προκαλείται λόγω της επιδότησης του επιτοκίου, αυτό δεν αναιρεί το υψηλό ενδιαφέρον που υπάρχει στην αγορά για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών». Αλλωστε, παρά το γεγονός ότι ο προϋπολογισμός του προγράμματος είναι διπλάσιος και ότι δυνητικά το «Σπίτι μου ΙΙ» απευθύνεται σε περισσότερους δικαιούχους, η περίμετρος των ακινήτων που καλύπτει είναι μικρότερη, δημιουργώντας νέες πιέσεις στην αγορά των ακινήτων και δυσχεραίνοντας τη διαπραγματευτική δυνατότητα των ενδιαφερομένων για την εξεύρεση προσιτής στέγης.

Μάχη στην κτηματαγορά για την εύρεση του κατάλληλου ακινήτου από αυτούς που έχουν λάβει ήδη έγκριση για το «Σπίτι μου ΙΙ».

Η προσπάθεια των τραπεζών για επανεκκίνηση της αγοράς των στεγαστικών δανείων διευκολύνεται από την πτωτική πορεία των επιτοκίων, η οποία όπως σημειώνουν αρμόδια τραπεζικά στελέχη, «επηρεάζει την ψυχολογία των νοικοκυριών». Αυτό τουλάχιστον δείχνει ο υψηλός αριθμός αιτημάτων από ενδιαφερομένους (να σημειωθεί ότι τα αρχικά αιτήματα στην πλατφόρμα του gov.gr προσεγγίζουν τις 100.000), που έχουν κινητοποιηθεί λόγω της επιδότησης του επιτοκίου, επιβεβαιώνοντας ότι το κόστος αποτελεί καθοριστικό παράγοντα που ενθαρρύνει κάποιον να προσφύγει σε δανεισμό για την απόκτηση κατοικίας. Να σημειωθεί ότι το τελικό επιτόκιο που ισχύει για το «Σπίτι μου ΙΙ» καθορίζεται με βάση το euribor και το περιθώριο που εφαρμόζει η τράπεζα. Το περιθώριο αυτό διαμορφώνεται μεταξύ 1,5% έως 1,7% ανάλογα με την τράπεζα και με δεδομένο ότι το euribor διαμορφώνεται σήμερα στο 2,5%, το τελικό επιτόκιο που θα πληρώσει ο δανειολήπτης μετά την επιδότηση, κυμαίνεται μεταξύ 2% έως 2,2%.

Το επιτόκιο αυτό δεν είναι σταθερό και παρά το γεγονός ότι το euribor βρίσκεται σήμερα σε καθοδική τάση, αυτό δεν προεξοφλεί την περαιτέρω πορεία του ειδικά σε βάθος 30 ετών που εκτείνεται η αποπληρωμή ενός στεγαστικού δανείου. Γι' αυτό αιχμή του δόρατος από την πλευρά των τραπεζών θα συνεχίσουν να αποτελούν τα σταθερά επιτόκια που βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα και ξεκινούν από 3% για περίοδο 5 ετών και φθάνουν στο 4,30% για 30 χρόνια.

Αναπροσαρμογές αναμένονται και στα spread των κυμαινόμενων επιτοκίων, που εφαρμόζονται είτε από την αρχή του δανείου για κάποιον που θα επιλέξει κυμαινόμενο επιτόκιο, ή μετά το τέλος της σταθερής περιόδου.

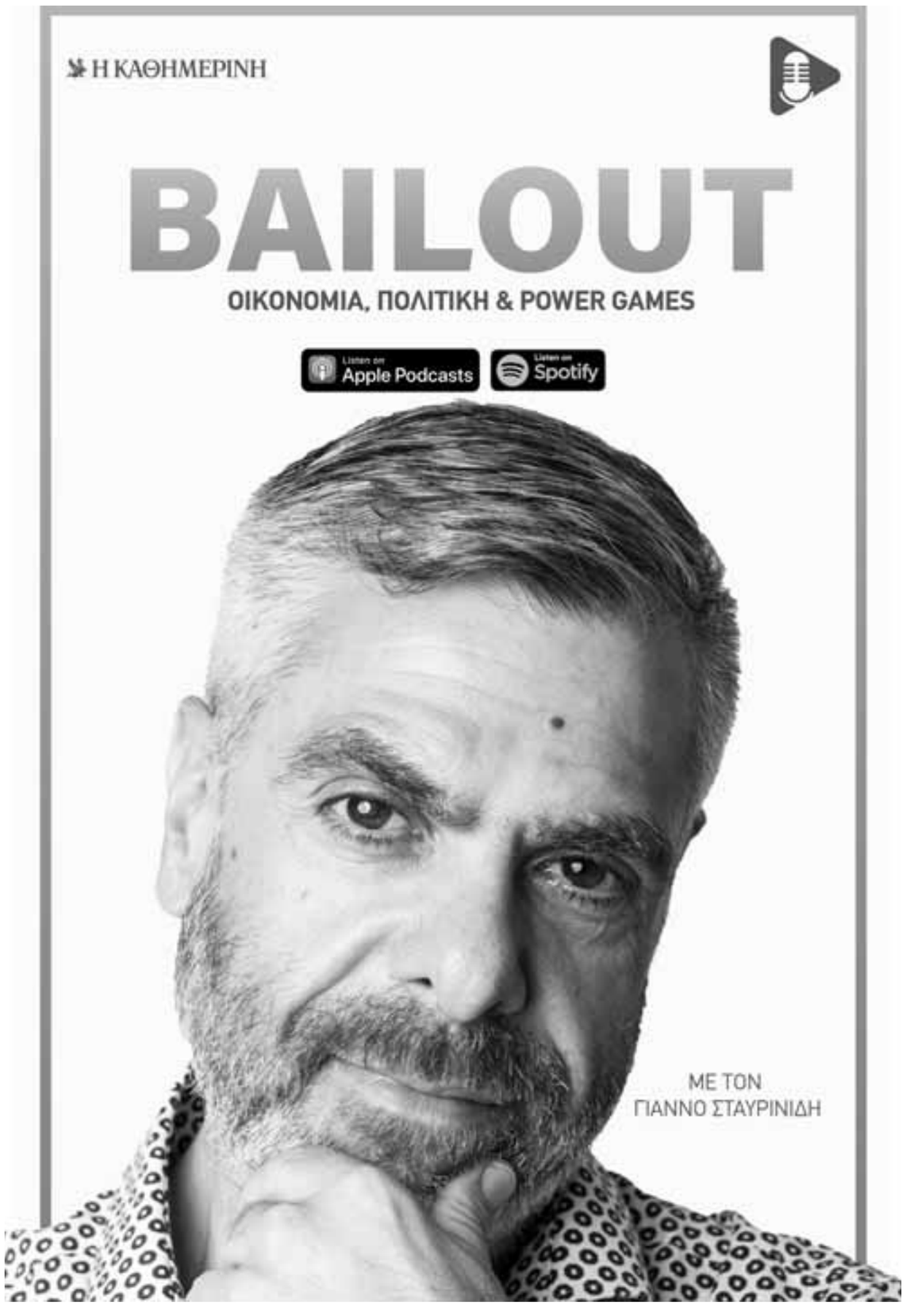

Προς αξιοποίηση «φιλέτα» του στρατού

Στην τελική ευθεία η υπογραφή συμβάσεων μίσθωσης για εμβληματικά κτίρια στην Αθήνα και ακίνητα σε Αίγινα και Μέθανα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Πάνω από 2.000 ακίνητα των Ενόπλων Δυνάμεων, που ανήκουν σε διάφορους φορείς, όπως τα Ταμεία Εθνικής Αμυνας (ΤΕΘΑ), Εθνικού Στόλου (ΤΕΣ) και Αεροπορικής Αμυνας (ΤΑΑ) ή η Υπηρεσία Αξιοποίησης Ακίνητης Περιουσίας Ενόπλων Δυνάμεων (ΥΠΑΑΠΕΔ), αναμένεται να βρεθούν στο επίκεντρο αξιοποίησης στο άμεσο μέλλον, στο πλαίσιο σχετικής πρωτοβουλίας από το υπ. Εθνικής Αμυνας.

Ηδη έχουν εντοπιστεί συγκεκριμένα ακίνητα και κτίρια εμπορικού ενδιαφέροντος, που αποτελούν προϊόν αξιοποίησης μέσω σχετικών διαγωνισμών. Το πρώτο εξ αυτών μισθώθηκε ήδη και πρόκειται να μετατραπεί σε ξενοδοχείο. Πρόκειται για αυτοτελές κτίριο έξι ορόφων και επιφάνειας 2.518 τ.μ. στην οδό Ακαδημίας 31, στο κέντρο της Αθήνας. Το κτίριο ήταν αναξιοποίητο επί χρόνια, καθώς οι διαγωνισμοί που προηγήθηκαν ήταν άγονοι. Εντέλει βρέθηκε μισθωτής, καθώς το ακίνητο ανέλαβε να αξιοποιήσει η εταιρεία «Κάναβα Ξενοδοχειακές και Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε.», πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της οποίας είναι ο Αντώνης Ηλιόπουλος, πρώην πρόεδρος της Ενωσης Ξενοδόχων Σαντορίνης. Το κτίριο έχει σημαντική ιστορία, καθώς λειτουργούσε ως ο ξενώνας για τους πολύ σημαντικούς καλεσμένους του υπ. Εθνικής Αμυνας. Η εταιρεία του κ. Ηλιόπουλου συμφώνησε να μισθώσει το ακίνητο για 35 χρόνια, με δικαίωμα παράτασης κατά 15 ακόμα χρόνια, με αρχικό ετήσιο μίσθωμα 800.000 ευρώ. Το επόμενο διάστημα θα ξεκινήσει η ανακατασκευή του ακινήτου ώστε να μετατραπεί σε ξενοδοχείο.

Το επόμενο χρονικό διάστημα αναμένεται να υπογραφεί μία ακόμα σύμβαση, για τη μίσθωση του ακινήτου Κέντρο Λουτροθεραπείας Αναπήρων Πολέμου (ΚΛΑΠ) Μεθάνων. Πρόκειται για έκταση 3,3 στρεμμάτων, που διαθέτει δύο κτίρια συνολικής επιφάνειας άνω των 2.500 τ.μ., που προσφέρεται προς εκμίσθωση για περίοδο τουλάχιστον 30 ετών. Στη λίστα των ακινήτων που βρίσκονται μεταξύ των προτεραιοτήτων του υπ. Εθν. Αμυνας και προβλέπεται να αξιοποιηθούν φέτος, μέσω της υπογραφής αντίστοιχων μισθωτηρίων συμβάσεων, είναι επίσης κτίριο οκτώ ορόφων και συνολικής επιφάνειας 2.000 τ.μ. στην οδό Σωκράτους 51 στο κέντρο της Αθήνας. Για το συγκεκριμένο ακίνητο, στόχος είναι η υπογραφή σύμβασης κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του έτους. Αντιστοίχως, για το τέταρτο τρίμηνο του 2025 προορίζεται η υπογραφή σύμβασης για τη μίσθωση έκτασης 330 στρεμμάτων στη θέση «Πέρδικα» στην Αίγινα, όπως επίσης και για ένα ακόμα ακίνητο «φιλέτο» στο κέντρο της Αθήνας. Πρόκειται για κτίριο επί της οδού Κολοκοτρώνη 13, ιδιοκτησίας του Μετοχικού Ταμείου Στρατού.

Στο πρώην Στρατόπεδο Πλέσσα στη Λ. Μεσογείων 211, έκτασης 30,5 στρεμμάτων, σχεδιάζεται ένα «πράσινο» κτίριο γραφείων συνολικής επιφάνειας 10.500 τ.μ.

Στο πρώην Σαρόγλειο Μέγαρο στην οδό Σταδίου 65, το οποίο ανήκει στο Μετοχικό Ταμείο Στρατού και στη Λέσχη Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων, λειτουργεί σήμερα το πρώτο «πράσινο» ξενοδοχείο του κέντρου της Αθήνας, υπό την επωνυμία της αλυσίδας τεσσάρων αστέρων Moxy.

Υπενθυμίζεται ότι, με βάση σχετική νομοθετική πρωτοβουλία που παρουσιάστηκε στο τέλος του 2024 και ψηφίστηκε τους πρώτους μήνες του 2025, το υπ. Εθν. Αμυνας στοχεύει τόσο στην εμπορική αξιοποίηση της συγκεκριμένης ακίνητης περιουσίας όσο και στην κάλυψη στεγαστικών αναγκών των ενστόλων μέσω και της επιδότησης ενοικίου.

Το σχέδιο εντάσσεται στη συνολική μεταρρύθμιση των Ενόπλων Δυνάμεων που τιτλοφορείται «Ατζέντα 2030» και, εκτός από τη χάραξη στεγαστικής πολιτικής για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, προβλέπει τη θεσμοθέτηση κανόνων και διαδικασιών για την αναδιοργάνωση των Ταμείων Εθνικής Αμυνας (ΤΕΘΑ), Εθνικού Στόλου (ΤΕΣ) και Αεροπορικής Αμυνας (ΤΑΑ) διά της συγχώνευσής τους σε ένα ενιαίο Ταμείο Ακινήτων Εθνικής Αμυνας (ΤΑΕΘΑ), με ενισχυμένες αρμοδιότητες ως προς την υλοποίηση του στεγαστικού προγράμματος και την εν γένει μέριμνα για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων. Επίσης, προβλέπεται η αναβάθμιση της Υπηρεσίας Αξιοποίησης Ακίνητης Περιουσίας Ενόπλων Δυνάμεων (ΥΠΑΑΠΕΔ) με τη μετατροπή της στο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου Εταιρεία Ακινήτων Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΤΑΕΔ), με σκοπό την αποδοτικότερη διαχείριση και αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των Ενόπλων Δυνάμεων. Με τη σύσταση των δύο νέων νομικών προσώπων, του ΤΑΕΘΑ και της ΕΤΑΕΔ, επιλύεται το πρόβλημα της αλληλοεπικάλυψης αρμοδιοτήτων αναφορικά με τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας των Ενόπλων Δυνάμεων. Το σχέδιο νόμου ρυθμίζει ρητώς πλέον «ποιος κάνει τι».

Σταδιακά θα ακολουθήσουν κι άλλοι διαγωνισμοί αξιοποίησης ακινήτων και εκτάσεων τόσο στην Αθήνα όσο και στην υπόλοιπη χώρα. Στο κέντρο ξεχωρίζει κτίριο που βρίσκεται στη συμβολή των οδών Θεμιστοκλέους 62 και Τζαβέλλα. Στην υπόλοιπη λίστα περιλαμβάνονται το πρώην Στρατόπεδο «Παπαποστόλου» στον Καραβόμυλο Στυλίδας και το πρώην 409 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Πατρών (409 ΓΝΣΠ) «ΧΡΙΣΤΙΑ», οι πρώην αποθήκες πυρομαχικών Αμπελοκήπων στη Δράμα, αλλά και τα παλιά στρατόπεδα «Μανασή» στο Παλαιόκαστρο Σερρών και «Φωστηρίδη» στη Δράμα.

Ξενοδοχεία και το νέο διοικητήριο της ΔΕΗ

Τα ακίνητα των Ενόπλων Δυνάμεων ανέκαθεν αποτελούσαν αντικείμενο επενδυτικού ενδιαφέροντος, το οποίο αναζωπυρώθηκε με το πέρας της οικονομικής κρίσης. Πολλά εγκαταλελειμμένα στρατόπεδα, ιδίως στα μεγάλα αστικά κέντρα της Αττικής και της Θεσσαλονίκης, αλλά και κτίρια «φιλέτα» στο κέντρο της Αθήνας, αποτελούν τα σημαντικότερα εξ αυτών, προσφέροντας σημαντικές προοπτικές μελλοντικών υπεραξιών.

Ενα σημαντικό ακίνητο που αξιοποιείται αυτή την περίοδο αφορά το πρώην Στρατόπεδο Πλέσσα στη Λ. Μεσογείων 211, πλησίον του κτιρίου του υπ. Εθν. Αμυνας. Το ακίνητο ανήκει στο Ταμείο Εθνικής Αμυνας, που το έχει εκμισθώσει στη ΔΕΗ για τα επόμενα 50 χρόνια, με δικαίωμα παράτασης κατά 10 ακόμα χρόνια. Εκεί η ΔΕΗ σχεδιάζει να αναπτύξει το νέο της διοικητήριο, σε μια επένδυση που εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 110 εκατ. ευρώ.

Επειτα από αρκετά χρόνια προετοιμασίας και σχεδιασμού, το έργο ξεκίνησε πριν από μερικούς μήνες, με την ΤΕΡΝΑ του ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ να έχει αναλάβει την πρώτη φάση των σχετικών εργασιών και συγκεκριμένα τις εσκαφές, τα χωματουργικά και τις αντιστηρίξεις.

Στην έκταση των 30,5 στρεμμάτων σχεδιάζεται ένα «πράσινο» κτίριο γραφείων συνολικής επιφάνειας 10.500 τ.μ., όπως επίσης και ένα πρότυπο κατάστημα προβολής και προώθησης όλων των προϊόντων και υπηρεσιών της.

Εντός του τέταρτου τριμήνου του 2025 θα ξεκινήσει η κατασκευή στρατιωτικών οικημάτων σε Αλεξανδρούπολη, Σύρο, Σαμοθράκη και Διδυμότειχο.

Ενα από τα πιο εμβληματικά ακίνητα είναι και το κτίριο του ΜΤΣ, που περικλείει το οικοδομικό τετράγωνο Σταδίου, Αμερικής, Πανεπιστημίου και Βουκουρεστίου. Το ακίνητο εκμεταλλεύεται εμπορικά ο όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, σε μια από τις μεγαλύτερες σε αξία συμφωνίες της περιόδου. Σήμερα, μεταξύ άλλων, στεγάζεται το πολυκατάστημα Attica Stores. Αντιστοίχως, το ΜΤΣ εκμισθώνει και το κτίριο που φιλοξενεί σήμερα το Xenodocheio Milos. Την εκμετάλλευση έχει αναλάβει ο όμιλος Aktor Group of Companies (πρώην Intrakat). Το ακίνητο βρίσκεται στην οδό Κολοκοτρώνη 3-5, σχεδόν επί της οδού Σταδίου και πλησίον της Παλαιάς Βουλής, με το μηνιαίο μίσθωμα να ορίζεται σε 40.000 ευρώ για τα επόμενα 20 χρόνια.

Στις πιο πρόσφατες συμφωνίες συγκαταλέγεται και η εμπορική αξιοποίηση του πρώην Σαρόγλειου Μεγάρου, επιφάνειας 11.300 τ.μ., στην οδό Σταδίου 65, όπου στο παρελθόν στεγαζόταν το Ειρηνοδικείο Αθηνών. Το ακίνητο ανήκει στο Μετοχικό Ταμείο Στρατού (62%) και στη Λέσχη Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων (28%) και μισθώνεται από το σχήμα των Dimand - EBRD και Prodea Investments για περίοδο 25 ετών, με δικαίωμα παράτασης για επιπλέον 25 έτη. Στο ακίνητο της πλατείας Ομονοίας λειτουργεί σήμερα το πρώτο «πράσινο» ξενοδοχείο του κέντρου της Αθήνας, υπό την επωνυμία της αλυσίδας τεσσάρων αστέρων Moxy. Η επένδυση που πραγματοποιήθηκε για τη μετατροπή του κτιρίου σε ξενοδοχείο υπολογίζεται ότι ανήλθε σε 25 εκατ. ευρώ.

Οσον αφορά το οικιστικό πρόγραμμα που σχεδιάζεται για τη στέγαση του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, αυτό εστιάζει κυρίως σε παραμεθόριες και ακριτικές περιοχές. Εντός του τέταρτου τριμήνου του 2025 θα ξεκινήσει η κατασκευή τεσσάρων συγκροτημάτων στρατιωτικών οικημάτων στην Αλεξανδρούπολη, ενός συγκροτήματος στη Σύρο, τριών συγκροτημάτων στη Σαμοθράκη και τεσσάρων ακόμα στο Διδυμότειχο. Επίσης, την ίδια περίοδο σχεδιάζεται να έχει υπογραφεί και η σύμβαση για δύο συγκροτήματα κατοικιών στο Καστελλόριζο.

Φρενίτιδα με τις αγορές πολυτελών κατοικιών στην Ουάσιγκτον

Φρενίτιδα στην αγορά πολυτελών κατοικιών της Ουάσιγκτον προκαλεί η επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο, καθώς πολλοί πολιτικοί και επιχειρηματίες με βαθιά τσέπη αποκτούν ακίνητα πολλών εκατ. δολαρίων για να είναι πιο κοντά στον Αμερικανό πρόεδρο και στον στενό του κύκλο. Τους τελευταίους μήνες, πλούσιοι πολιτικοί, νέα μέλη του Κογκρέσου και ηγέτες επιχειρήσεων έχουν κατακλύσει την αγορά πολυτελών κατοικιών, αποκτώντας ακίνητα πολλών εκατ. δολαρίων στην πρωτεύουσα της χώρας, αλλά και στο κοντινό Μακλίν της Βιρτζίνια, γράφει η Wall Street Journal. Τον Δεκέμβριο, ο διευθύνων σύμβουλος του Cantor Fitzgerald, Χάουαρντ Λούτνικ, ο εκλεκτός του Τραμπ για υπουργός Εμπορίου, πλήρωσε 25 εκατ. δολάρια για το σπίτι του παρουσιαστή του Fox News Μπρετ Μπάιερ, στην περιοχή Φόξχολ. Ο υποψήφιος υπουργός Οικονομικών Σκοτ Μπέσεντ, ο οποίος έχει στην κατοχή του πολλές ιστορικές επαύλεις, αναζητάει το δικό του «ψυχαστήριο» στην περιοχή. Το ίδιο και ο επιχειρηματίας Τζον Φέλαν, η επιλογή του Τραμπ για την πολιτική ηγεσία του Πολεμικού Ναυτικού. Τοπικοί μεσίτες επιβεβαίωσαν ότι ο ρυθμός των συμφωνιών για κατοικίες υψηλού προφίλ στην πρωτεύουσα έχει κλιμακωθεί ταχύτερα από ό,τι σε προηγούμενες αλλαγές διοίκησης. Σε αντίθεση με το 2016, οπότε ο Τραμπ δυσκολεύθηκε να συμπληρώσει το υπουργικό του συμβούλιο, η ομάδα του αυτή τη φορά είναι υπερπλήρης και περιέχει εύπορους ηγέτες επιχειρήσεων αλλά και πολλά «αουτσάιντερ» του συστήματος της Ουάσιγκτον για να καλύψουν βασικές θέσεις. Οι διορισμένοι ξεκίνησαν το «κυνήγι» κατοικίας νωρίς, πριν ακόμη λάβουν το πράσινο φως του Κογκρέσου, λέει ο Μάικλ Ράνκιν από το κτηματομεσιτικό γραφείο TTR Sotheby's International Realty, ο οποίος έχει δει εννέα προεδρικές εκλογές στα περισσότερα από τα 30 χρόνια του στην επιχείρηση. Στελέχη επιχειρήσεων και επιχειρηματίες τεχνολογίας ασπάζονται τις πολιτικές του 47ου προέδρου, προσθέτοντας στην «τρέλα» αναζήτησης. Πολλοί αναζητούν επίσης βάσεις για ακίνητα στην πρωτεύουσα για να είναι πιο κοντά στον Τραμπ και στον στενό κύκλο του. «Πολλοί άνθρωποι που έρχονται στην Ουάσιγκτον δεν είναι απαραιτήτως πολιτικοί, απλώς θέλουν μία θέση... κοντά στον ήλιο», τονίζει ο Ντάνιελ Χάιντερ από τον οίκο Sotheby's, ο οποίος πωλεί ακίνητα στην περιοχή εδώ και περίπου 12 χρόνια και μεσολάβησε στη συμφωνία Μπάιερ - Λούτνικ.

Σε περιοχές κοντά στο μετρό της πόλης καταγράφηκαν 87 πωλήσεις κατοικιών άνω των 5 εκατ. δολαρίων πέρυσι, σε σύγκριση με 53 το 2023 και 16 το 2016.

Ο Χάουαρντ Λούτνικ, ο εκλεκτός του Τραμπ για υπουργός Εμπορίου, πλήρωσε 25 εκατ. δολάρια για το σπίτι του παρουσιαστή του Fox News Μπρετ Μπάιερ, στην περιοχή Φόξχολ.

Οι αγορές εντός και στα περίχωρα της Ουάσιγκτον έχουν οδηγήσει τις πωλήσεις πολυτελείας σε νέα ιστορικά υψηλά. Σε περιοχές κοντά στο μετρό της Ουάσιγκτον καταγράφηκαν 87 πωλήσεις κατοικιών άνω των 5 εκατ. δολαρίων πέρυσι, σε σύγκριση με 53 το 2023 και 16 το 2016, σύμφωνα με στοιχεία από την τοπική υπηρεσία Bright MLS. Μόνο τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο, σημειώθηκαν 20 πωλήσεις άνω των 5 εκατ. δολαρίων, από 10 τον ίδιο μήνα το 2023 και μόλις μία το 2016. Μέχρι στιγμής τον Ιανουάριο, έχουν γίνει επτά συμφωνίες άνω των 5 εκατ. δολαρίων. Τοπικοί κτηματομεσίτες τονίζουν ότι η «επιρροή Τραμπ» στον κλάδο των ακινήτων έχει ενισχυθεί από το άλμα στις τιμές στην αγορά πολυτελείας μετά την πανδημία. Η μέση τιμή πώλησης ενός πολυτελούς ακινήτου στην περιοχή DC ήταν 2,15 εκατ. δολάρια το τέταρτο τρίμηνο, αυξημένη κατά 42% από 1,515 εκατ. δολάρια το τέταρτο τρίμηνο του 2019, σύμφωνα με το Bright MLS. Το ρεκόρ πωλήσεων στην περιοχή της πρωτεύουσας είναι 48 εκατ. δολάρια και σημειώθηκε το 2021 από τον πρώην ιδιοκτήτη της ομάδας Washington Commanders Νταν Σνάιντερ, ο οποίος αγόρασε ένα ακίνητο 16,5 στρεμμάτων στην Αλεξάνδρεια της Βιρτζίνια, μέρος του αρχικού κτήματος του προέδρου Τζορτζ Ουάσιγκτον στο Μάουντ Βέρνον. Σήμερα πωλείται για 60 εκατ. δολάρια. Πολλοί «τιτάνες» της τεχνολογίας που είναι στο πλευρό του Τραμπ έχουν επίσης μετακομίσει στην Ουάσιγκτον. Το 2016, ο ιδρυτής της Amazon, Τζεφ Μπέζος, πλήρωσε 23 εκατ. δολάρια για επαύλεις στο Καλόραμα, ο συνιδρυτής της PayPal Holdings, Πίτερ Τιελ, έχει ένα σπίτι 13 εκατ. δολαρίων στο Massachusetts Avenue Heights, που αγόρασε το 2021 από τον Ουίλμπουρ Ρος, υπουργό Εμπορίου στην πρώτη κυβέρνηση Τραμπ, και ο πρώην διευθύνων σύμβουλος της Google Ερικ Σμιντ έχει επίσης σπίτι στην Ουάσιγκτον. Το 2023, πλήρωσε 15,1 εκατ. δολάρια για να συνενώσει τρία ακίνητα, ανάμεσά τους και ένα στο οποίο ζούσε κάποτε η Τζάκι Κένεντι.

MEDOCHEMIE

Πράσινη πρωτοβουλία για ένα βιώσιμο αύριο

Ακόμα μια καινοτόμο δράση για ένα υγιές και βιώσιμο μέλλον ανέλαβε η φαρμακοβιομηχανία Medochemie, στο πλαίσιο του προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής και Περιβαλλοντικής της Ευθύνης. Με στόχο μια πράσινη Κύπρο, η Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος και Εξοικονόμησης Ενέργειας της εταιρείας, σε συνεργασία με την κοινότητα Παρεκκλησιάς και την περιβαλλοντική οργάνωση «Πράσινη Ασπίδα», διοργάνωσαν εκδήλωση δενδροφύτευσης, την Κυριακή 6 Απριλίου 2025, στη Λεωφόρο Γρηγόρη Αυξεντίου, στην Παρεκκλησιά.Ο δρ Χριστάκης Σεργίδης, πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος και Εξοικονόμησης Ενέργειας της Medochemie, τόνισε τη σημασία της άμεσης λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, επισημαίνοντας παράλληλα τις σοβαρές συνέπειες που ήδη βιώνουμε, όπως ακραία κύματα καύσωνα, πυρκαγιές, πλημμύρες και λιώσιμο των παγετώνων, που οδηγούν στην άνοδο της παγκόσμιας στάθμης της θάλασσας, θέτοντας σε κίνδυνο παραλιακές πόλεις.

«Ο άνθρωπος παράγει περισσότερο διοξείδιο του άνθρακα από αυτό που μπορεί να απορροφήσει η φύση, με αποτέλεσμα αυτό να "φυλακίζεται" στην ατμόσφαιρα, ενισχύοντας το φαινόμενο του θερμοκηπίου και συμβάλλοντας στη δραματική αύξηση της θερμοκρασίας», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Η λύση, σύμφωνα με τον κ. Σεργίδη, βρίσκεται στη δύναμη των δέντρων, καθώς μέσω της φωτοσύνθεσης «παγιδεύουν» το διοξείδιο του άνθρακα, προσφέροντας έναν φυσικό μηχανισμό καταπολέμησης της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Ωστόσο, σημείωσε, τα κράτη θα πρέπει να δράσουν άμεσα, αφού τα μικρά δενδρύλλια χρειάζονται δεκαετίες για να καταφέρουν να φτάσουν στο πλήρες δυναμικό τους, ως φυσικοί απορροφητές άνθρακα.

EUROLIFE

Φέρνει το Myeurolife app

Myeurolife app. Η εφαρμογή που αναβαθμίζει την εξυπηρέτηση Eurolife για να σου προφέρει ακόμη πιο άμεσες και ταχύτερες λύσεις στις ασφαλιστικές σου ανάγκες. Υπόβαλε τις Απαιτήσεις σου, διευθέτησε τα Ασφάλιστρά σου ή πάρε το πιστοποιητικό καταβολής ασφαλίστρων απευθείας από το κινητό σου. Κατέβασε το Myeurolife app και ξεκίνα να απολαμβάνεις την εξυπηρέτηση Eurolife που συνεχίζει να αναβαθμίζεται για σένα. Το Myeurolife App προσφέρει, ανάμεσα σε άλλα, τις πιο κάτω λειτουργίες:

- Είσοδος και ασφάλεια: η εγγραφή γίνεται με τη χρήση κινητού ή E-mail το οποίο είναι ήδη καταχωρημένο με την Eurolife, ενώ η ασφάλεια ενδυναμώνεται με τη χρήση PIN και biometrics (face id ή fingerprint).
- Έγγραφα: είναι στη διάθεσή σου για να κατεβάσεις ή/και να τυπώσεις έντυπα Τροποποιήσεων, έντυπα Απαιτήσεων, φυλλάδιο επενδυτικών ταμείων κ.ά.
- Ειδοποιήσεις: έχεις τη δυνατότητα να λαμβάνεις ειδοποιήσεις (Push Notifications) ώστε να ενημερώνεσαι άμεσα για σημαντικά γεγονότα που αφορούν το Συμβόλαιό σου καθώς και να ειδοποιείσαι για την κατάσταση της Απαίτησής σου.

- Στοιχεία Συμβολαίων: είναι στη διάθεσή σου τα στοιχεία των Συμβολαίων σου, όπως Καλύψεις, Ασφαλισμένο Μέλος, Πληρωμές, Ωφελήματα, Αξία Εξαγοράς (αν ο τύπος του Συμβολαίου το προνοεί), Κατάσταση του Συμβολαίου.
- Απαιτήσεις: μπορείς να υποβάλεις Απαίτηση, να δεις το ιστορικό των Απαιτήσεων σου [ποσό πληρωμής, ασφαλισμένο μέλος, την κατάσταση των Απαιτήσεων, λεπτομέρειες (resolution) για μια Απαίτηση που υποβλήθηκε μετά τις 25/7/2024].
- Τροποποιήσεις σε Συμβόλαια: μπορείς να υποβάλεις αλλαγές στα Συμβόλαιά σου και να δεις το ιστορικό των αλλαγών για κάποιο Συμβόλαιο.
- Πληρωμές: εκτελείς πληρωμές μέσω JCC και βλέπεις το ιστορικό των πληρωμών σου.

Το Myeurolife App θα αναβαθμίζεται με στόχο να σας προσφέρει πρόσθετες υπηρεσίες.

AEGEAN

Σύνδεση Κύπρου - Ρώμης με απευθείας πτήσεις

Με μια ξεχωριστή εκδήλωση στο Διεθνές Αεροδρόμιο Λάρνακας «Γλαύκος Κληρίδης», η AEGEAN, σε συνεργασία με τη Hermes Airports, γιόρτασε την έναρξη της νέας απευθείας πτήσης Λάρνακα - Ρώμη, η οποία στο εξής συνδέει απευθείας το νησί της Κύπρου με τη Ρώμη και το Διεθνές Αεροδρόμιο «Λεονάρντο Ντα Βίντσι - Φιουμιτσίνο». Το δρομολόγιο εκτελείται κάθε Τρίτη, Πέμπτη και Σάββατο καθ' όλη τη θερινή περίοδο 2025 με τις πρώτες πτήσεις να καταγράφουν ικανοποιητικές πληρότητες, ενώ πρόθεση της εταιρείας είναι να διατηρηθεί και τον χειμώνα.

Στην εκδήλωση παρευρέθησαν, εκτός από τους επιβάτες της πτήσης που αναχώρησε λίγο μετά το μεσημέρι για τη Ρώμη, τουριστικοί πράκτορες, εκπρόσωποι θεσμικών φορέων του τουρισμού, συνεργάτες της AEGEAN και της Hermes Airports και εκπρόσωποι των ΜΜΕ, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τη σημασία της νέας αυτής σύνδεσης μεταξύ Κύπρου και Ιταλίας.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, η κ. Μαρίνα Σπυριδάκη, Corporate Affairs Director της AEGEAN, δήλωσε: «Είμαστε εξαιρετικά χαρούμενοι για την έναρξη της νέας αυτής απευθείας αεροπορικής σύνδεσης, που στο εξής η AEGEAN προσφέρει στο κυπριακό κοινό, αλλά και στους ξένους επισκέπτες του νησιού. Επιδίωξή μας είναι να συνεχίσουμε να στηρίζουμε την τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου, ενισχύοντας διαρκώς τη διασυνδεσιμότητα του νησιού καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, τόσο με νέες απευθείας συνδέσεις, όσο και μέσω του δικτύου μας από τον κόμβο της Αθήνας αλλά και

της Θεσσαλονίκης. Μαζί με τους συνεργάτες μας της Hermes Airports σάς καλούμε να αγκαλιάσετε αυτό το νέο δρομολόγιο, να γνωρίσετε αυτό τον μοναδικό ταξιδιωτικό προορισμό και να απολαύσετε την ταξιδιωτική εμπειρία που σας προσφέρουν τα πληρώματά μας, αλλά και η ευκολία της απευθείας πτήσης μας».

Στο χαιρετισμό της στην εκδήλωση, η κ. Μαρία Κουρούπη, διευθύντρια Αεροπορικής Ανάπτυξης, Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας της Hermes Airports, σημείωσε: «Με ιδιαίτερη χαρά εγκαινιάζουμε και επίσημα ένα δρομολόγιο που είμαστε σίγουροι ότι θα έχει απήχηση στο επιβατικό κοινό. Το νέο δρομολόγιο μεταξύ της Λάρνακας και της Ρώμης, έρχεται να προσθέσει στις επιλογές απευθείας πτήσεων με δημοφιλείς προορισμούς. Σε συνεργασία με αξιόπιστους εταίρους όπως είναι η AEGEAN συνεχίζουμε να αυξάνουμε τις επιλογές συνδεσιμότητας της Κύπρου, τη στιγμή που στοχεύουμε σε νέες ευκαιρίες που παρουσιάζουν υψηλό τουριστικό και επιχειρηματικό ενδιαφέρον».

TOYOTA

Επεκτείνει την γκάμα των αμιγώς ηλεκτρικών μοντέλων της

Στην επέκταση της γκάμας αμιγώς ηλεκτρικών μοντέλων (BEV) προχωράει η Toyota, ενισχύοντας τον ρόλο τους στην πολυδιάστατη τεχνολογική της προσέγγιση, με στόχο την επίτευξη ουδετερότητας άνθρακα στην Ευρώπη έως το 2035. Μένοντας πιστή στο όραμά της για απανθρακοποίηση των μεταφορών, η ιαπωνική μάρκα αποκάλυψε τις τελευταίες προσθήκες στην γκάμα των BEV μοντέλων της, που βασίζονται στο τρίπτυχο «ποιότητα, αντοχή, αξιοπιστία».

Νέο Toyota bZ4X: Πρόκειται για ένα D-SUV με δυναμική σχεδίαση και προαιρετική τετρακίνηση XMODE, παρουσιάστηκε το 2022 και ήταν το πρώτο μοντέλο της μάρκας που βασίστηκε στην αποκλειστικά για ηλεκτρικά μοντέλα πλατφόρμα eTNGA. Το 2025 υποβλήθηκε σε σημαντικές αισθητικές και τεχνολογικές αναβαθμίσεις, ενώ θα προσφέρεται σε δύο επιλογές μπαταριών (57,7 και 73,1 kWh), ισχυρότερους ηλεκτροκινητήρες με απόδοση έως 343 PS, καθώς και έναν νέο προαιρετικό ενσωματωμένο φορτιστή 22 kW.

Νέο Toyota Urban Cruiser: Με μήκος 4,28 μ., το Urban Cruiser είναι ένα μικρών διαστάσεων SUV που βασίζεται στο Urban SUV Concept και ξεχωρίζει για τη μοντέρνα σχεδίαση, το ευρύχωρο εσωτερικό με το ρυθμιζόμενο πίσω κάθισμα και την ευελιξία του. Προσφέρεται σε δύο επιλογές μπαταρίας (49 και 61 kWh) με τεχνολογία LFP, ενώ υπάρχει η δυνατότητα επιλογής μεταξύ κίνησης στους μπροστινούς ή και στους τέσσερις τροχούς.

Νέο Toyota C-HR+: Αντλεί έμπνευση από το Compact SUV Concept του 2022 και αποτελεί ένα νέο αμιγώς ηλεκτρικό C-SUV. Διατηρεί τα στοιχεία που έκαναν το Toyota C-HR τόσο δημοφιλές, με πωλήσεις που υπερβαίνουν το 1.000.000 από το 2016. Διαθέτει coupe γραμμές και υψηλής ποιότητας εσωτερικό με 416 λίτρα αποθηκευτικού χώρου. Η τεχνολογία ηλεκτροκίνησης είναι κοινή με το νέο bZ4X, περιλαμβάνοντας επιλογές μπαταριών 57,7 και 77 kWh και κινητήρες με ισχύ από 167 έως 343 PS. Προσφέρεται με τετρακίνηση για επιπλέον πρόσφυση και βελτιωμένο έλεγχο της υψηλής ισχύος του ηλεκτρικού συστήματος κίνησης.

Η Toyota θα συνεχίσει να επεκτείνει την BEV γκάμα της, με στόχο την παρουσίαση 6 νέων μοντέλων έως το τέλος του 2026. Όπως τα C-HR+ και Urban Cruiser, τα νέα μοντέλα της θα ακολουθούν μια παραδοσιακή ονοματολογία που θα τα καθιστά άμεσα αναγνωρίσιμα. Παράλληλα, η εταιρεία διερευνά την εφαρμογή της ηλεκτροκίνησης σε άλλα είδη οχημάτων, όπως δείχνει το πρωτότυπο Land Cruiser Se. Στο μέλλον, η Toyota θα εισάγει νέας γενιάς τεχνολογίες για αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα (BEV), συμπεριλαμβανομένων των προηγμένων μπαταριών της που προαναγγέλθηκαν το 2023.

Η ΜΠΥΡΑ ΚΕΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΩΜΩΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΗ ΑΘΕΡΙΔΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
12 – 15 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ
16 – 18 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΜΑΡΚΙΔΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΦΟΥ
19 – 20 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ UCLAN - ΠΥΛΑ
21 – 22 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΘΟΔΩΡΗΣ ΑΘΕΡΙΔΗΣ
ΖΕΤΑ ΜΑΚΡΥΠΟΥΛΙΑ
ΗΛΙΑΣ ΒΑΛΑΣΗΣ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΛΙΜΠΙΟΥ

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ
ΘΟΔΩΡΗΣ ΑΘΕΡΙΔΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΘΑ ΔΟΘΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ
BENEFITING RMHC

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ:
ticketmaster.cy | ACS | 7777 7040

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ: AstroBank, cablenet
ΧΟΡΗΓΟΙ: Electroline έτοιμα στο αύριο, VALSOIA BONTÀ E SALUTE, CAFFÈ NERO
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ: Δ.Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΛΤΔ., Pharma LEAD PHARMACY CARE PRODUCTS, Parex, onan ΚΥΠΡΟΥ, COSMOS insurance, McDonald's, αλφαμεγα
ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ UNICARS Driving your stories.
ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: LOVE 100.7FM 98.1 & 105., A CYPRUS, wizguide, πλε ώρες

Υποχώρηση με χαμηλό τζίρο στο Χρηματιστήριο Αθηνών

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.642,17 μονάδες με πτώση 0,79%

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με αρκετά υποτονικούς ρυθμούς κινήθηκε η τελευταία συνεδρίαση του Χρηματιστηρίου Αθηνών πριν από το Πάσχα, με τις συναλλαγές να είναι περιορισμένες και τους επενδυτές να προχωρούν σε επιλεγμένες ρευστοποιήσεις σε τράπεζες και blue chips, ακολουθώντας την τάση που επικράτησε και στις βασικές ευρωπαϊκές αγορές.

Ο Γενικός Δείκτης φαίνεται ότι συσσωρεύει λίγο πάνω από τις 1.600 μονάδες «παρακολουθώντας» τις διεθνείς εξελίξεις, με στόχο να πλησιάσει τα πρόσφατα υψηλά. Σημαντικό ρόλο σε αυτό αναμένεται να παίξει και η σημερινή ετυμηγορία της S&P για την Ελλάδα, η οποία ωστόσο θα φανεί στην αγορά από την ερχόμενη Τρίτη, καθώς το Χ.Α. θα παραμείνει κλειστό έως και τη Δευτέρα. Ετσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.642,17 μονάδες με πτώση 0,79%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 102,53 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,97% στις 4.049,63 μονάδες, ενώ με πτώση 0,68% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 2.503,78 μονάδες. Στα μη τραπεζικά blue chips, με πτώση 3,10% έκλεισε η Cenergy, ενώ με απώλειες άνω του 1% έκλεισαν οι ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ, Σαράντης, ΟΠΑΠ, Lamda Development, Motor Oil, HELLENiQ ENERGY και Βιοχάλκο.

Ανοδικά ξεχώρισε η Jumbo με κέρδη 2,11% και ακολούθησαν ο ΔΑΑ με άνοδο 1,28% και η Coca-Cola με κέρδη 0,69%.

Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε απώλειες 2% κλείνοντας στις 1.496,72 μονάδες, με τη Eurobank να σημειώνει πτώση 3,11%, την Τράπεζα Πειραιώς να υποχωρεί κατά 2,45%, την Alpha Bank να καταγράφει πτώση 2,13%, την Optima Bank να υποχωρεί κατά 2,10%, ενώ στο 0,78% διαμορφώθηκαν οι απώλειες για την Εθνική Τράπεζα.

Το υψηλό 15 ετών στις 1.750 μονάδες, η υποχώρηση στο χαμηλό των 1.450 μονάδων της 7ης Απριλίου αλλά και η αντίδραση που έβγαλε άμεσα ο Γενικός Δείκτης είναι εντυπωσιακά ορόσημα, τα οποία θέτουν ήδη από τον Απρίλιο ένα εύρος τιμών με το οποίο η αγορά της Αθήνας θα αναμετρηθεί στο υπόλοιπο του έτους, όπως εκτιμά ο Πέτρος Στεριώτης, μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Τεχνικών Αναλυτών.

Ο τραπεζικός δείκτης κατά τη χθεσινή συνεδρίαση κατέγραψε απώλειες 2%, κλείνοντας στις 1.496,72 μονάδες.

Επιλεγμένες ρευστοποιήσεις σε τράπεζες και blue chips από τους επενδυτές.

Το Χ.Α. διαθέτει νοικοκυρεμένες επιχειρήσεις, οι οποίες προφανώς δεν θα πληγούν από τους δασμούς, όπως επισημαίνει ο κ. Στεριώτης. Αυτό όμως δεν συνεπάγεται ότι οι αποτιμήσεις στο ταμπλό δεν παραμένουν γεμάτες συναισθηματισμό, με όσα αυτός συνεπάγεται για την απόκλιση των αγοραίων από τις «δίκαιες» τιμές διαπραγμάτευσης. Οι μεν 1.750 μονάδες του Γενικού Δείκτη και η έξαρση των τραπεζικών μετοχών προφανώς θύμιζαν «magnificent» Χρηματιστήριο και κεφαλαιαγορά, ωστόσο η απότομη εισαγόμενη αντιστροφή της διάθεσης για την ανάληψη ρίσκου και το sell-off που την ακολούθησε προφανώς εμπερίειχαν δόσεις υπερβολής.

Πάντως, όπως τονίζει ο αναλυτής, τη στιγμή που η Γουόλ Στριτ κινείται σε ρυθμούς bear market, το «ταπεινό» Χ.Α. καταγράφει αξιόλογα φετινά κέρδη. Προφανώς υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ των επιμέρους τίτλων, αλλά η γενική εικόνα όπως και οι προοπτικές, παρά τις όποιες διορθώσεις, παραμένουν θετικές. Διαγραμματικά η μακροπρόθεσμη τάση του Γενικού Δείκτη δείχνει ανοδική ενόσω αυτός παραμένει υψηλότερα από τις 1.500 μονάδες, όπως εκτιμά ο κ. Στεριώτης.

Μικρές απώλειες για τις ευρωπαϊκές αγορές

Με μικρές απώλειες έκλεισαν τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια ενόψει του Πάσχα, μετά την απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας να μειώσει τα επιτόκια.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 υποχώρησε κατά 0,17% στις 506 μονάδες, ο FTSE 100 στο Λονδίνο σημείωσε πτώση 0,12% στις 8.265 μονάδες, ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη κινήθηκε χαμηλότερα 0,42% στις 21.222 μονάδες και ο CAC 40 στο Παρίσι κατέγραψε απώλειες 0,52% στις 7.292 μονάδες. Στο «κόκκινο» έκλεισαν, επίσης, Μιλάνο και Μαδρίτη.

Οι μετοχές της Siemens Energy υποχώρησαν κατά 10% μετά την αναβάθμιση των προοπτικών της για το οικονομικό έτος 2025. Η γαλλική εταιρεία κατασκευής τσαντών Birkin Hermès –η οποία ξεπέρασε την LVMH νωρίτερα αυτή την εβδομάδα ως η μεγαλύτερη εταιρεία ειδών πολυτελείας στον κόσμο με βάση την κεφαλαιοποίηση– υποχώρησε κατά 3,2% μετά μια μικρή πτώση στις πωλήσεις.

Οπως ήταν ευρέως αναμενόμενο, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μείωσε τα επιτόκια για τρίτη φορά φέτος κατά 25 μονάδες βάσης, εν μέσω ανησυχιών για τις προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης της Ευρωζώνης σε μια εποχή αβεβαιότητας για το παγκόσμιο εμπόριο και τους δασμούς. Οι αποδόσεις των ομολόγων της Ευρωζώνης υποχώρησαν ελαφρώς μετά την ανακοίνωση της απόφασης της ΕΚΤ για τα επιτόκια.

Αλλού, οι αγορές Ασίας - Ειρηνικού σημείωσαν ως επί το πλείστον άνοδο κατά τη διάρκεια της νύχτας, ξεπερνώντας τη Γουόλ Στριτ, η οποία υποχώρησε απότομα την Τετάρτη, αφού ο πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, Τζερόμ Πάουελ, προειδοποίησε ότι οι συνεχιζόμενες εμπορικές εντάσεις θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τους στόχους της κεντρικής τράπεζας για έλεγχο του πληθωρισμού και τόνωση της ανάπτυξης.

Οι αποδόσεις των ομολόγων της Ευρωζώνης υποχώρησαν ελαφρώς μετά την απόφαση της ΕΚΤ για τα επιτόκια.

Οι επενδυτές απέφυγαν επίσης να κάνουν μεγάλα ανοίγματα ενόψει μιας τετραήμερης αργίας λόγω της Μεγάλης Παρασκευής και της Δευτέρας του Πάσχα. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι μετοχές του αμυντικού κλάδου, οι οποίες είχαν σημειώσει άνοδο νωρίτερα φέτος λόγω της προοπτικής υψηλότερων αμυντικών δαπανών, κατέγραψαν τις περισσότερες απώλειες για την ημέρα, χάνοντας 1,7%.

Ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη σημείωσε πτώση 0,42%.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	135,82	7,7167
ALCOA CORP	24,3327	4,4322
ALTRIA GROUP	58,63	1,7352
AMAZON COM	174,29	4,1657
AMER EXPRESS C	251,21	3,5875
AMER INTL GROU	81,01	2,0534
AMGEN	277,28	1,3154
APPLE INC	199,9	3,4893
BANK OF AMERIC	37,895	2,6408
BAXTER INTL IN	28,815	0,9636
BOEING CO	161,4058	1,2965
BRISTOL MYERS	49,64	1,4303
CATERPILLAR IN	290,48	2,0159
THE CIGNA GP O	331,49	2,0692
CHEVRON	137,16	2,5649
CISCO SYSTEMS	55,07	1,2875
CITIGROUP	64,41	2,7437
CERVECERIAS	15,32	0,7895
COCA-COLA CO	73,75	1,3467
COLGATE PALMOL	95,615	0,9662
DANAOS CORP	76,53	0,6576
DIANA SHIPPING	1,426	0,4225
DOW INC	29,1199	3,5558
DUPONT DE NMOU	61,93	3,0278
GLBL X EM MR E	25,78	2,3544
ENTERGY CP	82,975	3,0617
EXXON MOBIL	108,03	2,5439
FEDEX CORP	206,495	0,6703
FORD MOTOR CO	9,645	1,8479
INTL BUS MACHI	241	2,0235
GENERAL DYNAMI	273,065	-0,0421
GE AEROSPACE O	186,495	4,5669
GOLDM SACHS GR	516,15	2,95
HALLIBURTON CO	20,765	-5,2692
THE HTFD INS O	117,75	3,0905
HP INC	23,965	0,9053
HOME DEPOT INC	353,505	1,904
INTEL CORP	19,49	3,4501
JOHNSON JOHNSO	156,615	-0,1944
JPMORGAN CHASE	234,37	2,3494
LAZARD INC ORD	36,535	6,1755
MCDONALD'S COR	317,26	2,7663
MERCK & CO	78,51	0,8478
MICROSOFT CP	365,7	1,8323
3M COMPANY	135,88	7,7643
MORGAN STANLEY	109,925	3,4102
NIKE INC CL B	57,76	2,9223
NORFOLK SOUTHE	219,345	0,185
PFIZER INC	22,425	1,7468
PROCTER & GAMB	167,65	1,1463
ROCKWELL AUTOM	232,79	2,5823
SCHLUMBERGER L	34,615	-0,0144
SOUTHERN	91,275	1,1582
STEALTHGAS	5,11	1,5905
UNISYS CORP	3,96	3,6649
UNITEDHEALTH G	426,1	0,181
US BANCORP	38,54	1,9307
VERIZON COMMS	43,035	0,2446
WALT DISNEY CO	86,0355	2,4232
WELLS FARGO &	65,86	2,8902
WALMART INC	94,74	2,5214

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	2055,5	0,469
A.B.FOOD	2201,11005	0,456
ADMIRAL GRP	3254	0,874
ASHTEAD GRP.	3894	-1,193
ANTOFAGASTA	1567,5	1,755
AVIVA	537,6	2,203
ASTRAZENECA	10144	0,158
BABCOCK INTL	756	1,08
BAE SYS.	1713,5	-0,583
BARCLAYS	279,45	0,974
BR.AMER.TOB.	3201	0,98
BERKELEY GP.HL	3959,122	0,508
BR.LAND	384,6	0,261
BUNZL	2366	3,584
BP	356,95	-0,125
BURBERRY GRP	676,2	3,883
BT GROUP	168,2	1,509
COCACOLA HBC A	3804	1,009
CARNIVAL	1197,5	-2,161
CENTRICA	152,5	1,564
COMPASS GROUP	2550	-0,078
CAPITA GROUP	12,36	-5,061
CRH	6292	-2,146
DCC	4754	-4,538
DIAGEO	2105	1,4
DIRECT LINE	277	1,095
EXPERIAN	3532	2,525
EASYJET	476,3	1,665
FRESNILLO	1034	1,763
GLENCORE	257,6	0,215
GSK	1362,5	1,908
HIKMA	1884,36612	-0,212
HAMMERSON	255	0,708
HSBC HLDGS.UK	791,3	1,432
INTL CONSOL AI	252,4	1,567
INTERCON. HOTE	7568	-0,316
3I GRP.	4173	0,948
IMP.BRANDS	2999	0,808
INTERTEK GROUP	4538	-0,615
ITV	76,65	4,371
JOHNSON MATTHE	1212	0,832
KINGFISHER	270,5	1,006
LAND SECS.	583	0,867
LEGAL&GEN.	250,3	0,889
LLOYDS GRP.	70,32	1,365
MARKS & SP.	91	-0,438
MONDI	1123	1,354
NATIONAL GRID	1094	1,297
NEXT	12075	0,664
PRUDENTIAL	784,2	-0,737
PERSIMMON	1227,5	1,278
PEARSON	1160,4195	-0,981
RELX	3935	-0,127
RIO TINTO	4480	1,569
ROLLS-ROYCE HL	716,2	0,224
SAINSBURY(J)	261,6	2,259
SCHRODERS	314,2	0,51
SAGE GRP.	1167,137	-0,469
ST.JAMES'S PLA	895,8001	0,336
SMITHS GROUP	1776,35539	-1,003
SMITH&NEPHEW	980	-0,366
SSE	1636,5	-0,335
STAND.CHART.	1023	0,59
SEVERN TRENT	2761,55	0,803
TRAVIS PERKINS	518	-0,674
TESCO	361,5	1,495
TAYLOR WIMPEY	113,55	0,796
UNILEVER	4878	1,561
UTD. UTILITIES	1116,22316	0,36
VODAFONE GRP.	71,96	2,44
WPP	539,2	0,447
WHITBREAD	2537	0

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	41,3	-2,13
RICHEMONT N	140,45	2,59
GEBERIT N1	539,8	-2,07
NOVARTIS N	90,68	0,06
ROCHE HOLDING	254,8	-0,31
SGS N	76,86	-0,05
SWATCH GROUP I	138,15	3,17
ADECCO N	21,9	1,39
JULIUS BAER N	49,46	0,2
GIVAUDAN N	3797	0,5
NESTLE SA	86,66	-1,5
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	537,5	0,28
SWISS RE N	143,6	1,27
UBS GROUP N	23,19	0,87
ZURICH INSURAN	564,4	0,82

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	204,2	5,55
ALLIANZ SE	354,7	6,5
BASF SE	43,14	1,19
BAY MOT WERKE	71,78	1,52
BEIERSDORF	118,95	-0,2
BAYER N AG	21,485	0,455
COMMERZBANK	23,03	0,19
CONTINENTAL AG	66,02	1,42
DEUTSCHE BANK	21,005	0,33
DT BOERSE N	277,4	6
DT LUFTHANSA A	6,164	0,018
DT TELEKOM N	32,11	0,36
E.ON SE NA	15,52	0,255
FRESENIUS MEDI	42,08	0,5
FRESENIUS SE	39,55	0,54
HEIDELBERG MAT	161,7	0,2
HENKEL AG&CO V	67,66	0,5
INFINEON TECH	26,665	0,045
K S NA	13,74	0,18
MERCK KGAA	117,8	1,15
MUENCH. RUECK	606,4	6,4
RWE AG	34,14	0,06
THYSSENKRUPP A	9,424	-0,006
VOLKSWAGEN VZ	92,4	2,86
VONOVIA SE	28,72	0,22
SIEMENS N	189,32	2,3
SAP SE	218,5	-7,5

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	26,64	-0,6
AEGON	5,436	0,97
ABN AMRO BANK	18,05	0,22
AKZO NOBEL	51,7	0,82
ARCELORMITTAL	24,18	1,51
ASML HOLDING	561,1	-0,55
GALAPAGOS	22,04	0,92
HEINEKEN	78,84	-0,1
ING GROEP	16,688	1,27
KPN KON	4,031	1,87
NN GROUP	51,68	1,49
IMCD	120,45	0,92
RANDSTAD	33,08	0,3
RELX	45,82	-0,17
VOPAK	38,48	-0,67
WOLTERS KLUWER	150,25	0,07

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ENI	12,40	12,27
#N/A Invalid field.	4,419	1,39
MEDIOBANCA	15,68	15,68
RCS MEDIAGROUP	0,95	0,95
SNAM	4,97	4,88
TELECOM ITALIA	0,33	0,32
TENARIS	14,54	14,55
TERNA	8,61	8,43
UNICREDIT	48,545	0,27

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	2913	-0,53
ASAHI GROUP HL	2022,5	-0,17
ASTELLAS PHARM	1349,5	1,05
BRIDGESTONE CO	5779	-0,58
CANON INC	4150	-0,12
CASIO COMPUTER	1097	-0,86
CITIZEN WATCH	801	0,88
CREDIT SAISON	3160	0,54
DAIWA SEC GROU	923,5	0,46
SUBARU	2405	-0,76
FUJIFILM HOLDI	2676	-0,21
FUJITSU	2879,5	-1,39
HINO MOTORS	453,3	5,76
HITACHI	3365	-1,61
HONDA MOTOR	1386	0,4
IHI	10145	0
ISUZU MOTORS	1827	0,08
KAWASAKI HVY I	7760	-1,34
KAJIMA CORP	3319	1,47
KEIO	3970	0,89
KOBE STEEL	1603,5	1,01
KONICA MINOLTA	398,9	0,58
JTEKT	954,9	1,56
MITSUB UFJ FG	1633	-1,21
MITSUBISHI COR	2528,5	3,88
MITSUBISHI ELE	2508,5	-0,71
MITSUBISHI MOT	365,2	0,25
NEC CORPORATIO	3225	-0,86
NIKKON HLDG	2950	-0,14
NIKON CORP	1452,5	1,08
NISSUI CORP	2022,5	2,49
NISSAN MOTOR C	314,1	0,06
NOMURA HOLDING	778,7	0,45
NISSAN CHEMICA	4070	-0,05
NIPPON PAPER I	1142	
OBAYASHI CORP	2113,5	0,33
ODAKYU ELEC RA	1644	0,52
OJI HOLDINGS	675,6	2,43
OSAKA GAS	3572	2,26
RICOH CO LTD	1440	0,1
SECOM	5327	1,51
SEVEN & I HLDG	2055	1,96
SHARP CORP	834,3	-0,78
SHIMIZU CORP	1419,5	0,75
SHISEIDO	2226	0,41
SONY GROUP COR	3347	-0,89
SMFG	3143	-0,6
SUMITOMO CHEM	319,4	-0,13
SUZUKI	1507	-0,79
TAISEI CORP	6998	0,1
TDK CORPORATIO	1332	-1,04
TOBU RAILWAY	2671	1,4
TOKIO MARINE H	5189	-0,31
TORAY INDUSTRI	904	0,03
TREND MICRO	9591	-0,63
TOPY INDS LTD	2030	1
TORAY INDUSTRI	904	0,03
TOYOBO	862	0,58
TOYOTA MOTOR C	2459	-0,47
YAMAHA CORP	988,5	-0,55

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	39,15	0,51
AIR LIQUIDE	174,88	0,98
ALSTOM	19,73	1,75
AXA	40,04	1,34
BNP PARIBAS	71,62	1,24
BOUYGUES	37,54	0,54
CAPGEMINI	127,85	0,75
CARREFOUR	13,66	3,45
CASINO GUICHAR	0,57	-0,55
CREDIT AGRICOL	16,42	0,83
DANONE	73,74	0
DASSAULT SYSTE	33,11	0,82
L'OREAL	363,40	6,3
L.V.M.H.	487,30	0,35
LAGARDERE	19,36	-1,83
MICHELIN	30,35	0,43
PERNOD RICARD	94,70	2,67
KERING	169,92	3,31
PUBLICIS GROUP	85,18	0,4
RENAULT	44,55	1,5
SAINT-GOBAIN	85,92	-0,76
SANOFI	91,16	0,5
SCHNEIDER ELEC	199,60	-2,78
SOCIETE GENERA	40,41	2,28
SODEXO	55,00	-0,45
TF1	8,87	1,66
THALES	252,90	-0,04
VEOLIA ENVIRON	31,20	0,68

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	51,8	0,7782
AENA SME	212	1,7274
ACERINOX	9,735	0,2059
ACCIONA	118,9	2,4117
AMADEUS	68,7	0,97
BBVA	11,915	0,4214
BANKINTER	9,724	-0,2667
CAIXABANK	6,532	1,4916
DSTR INT ALIME	22,4	0,9009
ENDESA	25,78	1,576
ENAGAS	13,39	-0,2607
FERROVIAL	40,21	0,7769
FOMENTO DE CON	10,428	1,0465
GRIFOLS	8,352	3,5201
IBERDROLA	15,635	1,0993
INT AIRLINES G	2,95	1,4792
INDRA SISTEMAS	27,66	0,4357
INDITEX	47,52	1,3652
MAPFRE	2,924	0,4121
MERLIN PROP	9,67	0,3112
ARCELORMITTAL	24,18	1,4262
REPSOL	10,325	0
BCO DE SABADEL	2,504	1,0492
BANCO SANTANDE	6,053	1,8681
SACYR	3,098	0,3889
TELEFONICA	4,367	0,8778
TECNICAS REUN	14,1	0,3559

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1476	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,6516
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	161,05	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5891
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	8,3929
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,081	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,9027
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4656	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	19.328,11
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85858	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	4,2682
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	409,38	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	97,7850
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,2800	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.635,54
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9773	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	22,5590
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,9153	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	5,0397
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9318	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,9141
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	144,90	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	64,963
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,8885	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5011
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	43,9069	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	38,140
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,7945	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	21,3719

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2025	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0897
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8408
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4592
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,0025

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)

	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	687,00	797,00
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	360,60	415,40
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	92.450	107.250
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	92,45	107,25

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)

	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	685,64	803,44
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	685,64	803,44
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	685,64	796,00

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.672,13	1.642,17	29,96	1,82%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	4.145,12	4.049,63	95,49	2,36%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	15.272,61	15.218,69	53,92	0,35%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.442,93	4.387,19	55,74	1,27%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.531,33	2.503,78	27,55	1,10%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	989,72	968,01	21,71	2,24%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.946,99	1.903,32	43,67	2,29%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.254,50	2.232,57	21,93	0,98%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	3.167,99	3.111,21	56,78	1,83%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.561,72	1.496,72	65,00	4,34%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.920,01	5.831,34	88,67	1,52%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	7.323,74	7.020,29	303,45	4,32%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.697,55	4.698,81	-1,26	-0,03%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.572,81	5.534,31	38,50	0,70%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	7.912,01	7.911,82	0,19	0,00%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.388,34	7.361,39	26,95	0,37%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.034,06	4.989,78	44,28	0,89%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.576,33	5.498,28	78,05	1,42%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	80.333.544,64
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	13.406.841,71
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	8.455.836,36
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	5.945.997,52
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	5.784.946,37
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.897.975,65
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	3.860.507,94
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.598.310,95
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	3.253.568,20
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.905.657,27
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1.837.337,89
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.263.262,31
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	828.987,28
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	799.276,77
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	758.089,98
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	495.888,04
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	421.724,10
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	377.044,32
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	269.333,69
ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	254.733,65
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	192.883,94
ΤΡΟΦΙΜΑ	190.002,14
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	184.005,53
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	177.376,86
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	169.579,90
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	157.485,62
ΥΔΡΕΥΣΗ	155.242,24

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΥΡΩΠΗ HOLDINGS (ΚΟ)	1,695	4,63%	ΚΕΠΕΝΟΥ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	1,700	-5,56%
ORILINA PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ)	0,788	2,87%	PREMIA PROPERTIES (ΚΟ)	1,188	-3,26%
INTERTEK (ΚΟ)	1,165	2,64%	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2,307	-3,11%
KPI - KPI (ΚΟ)	14,900	2,48%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	8,430	-3,10%
ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	2,090	2,45%	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,700	-2,53%
JUMBO (ΚΟ)	26,100	2,11%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	4,700	-2,45%
BRIQ PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ)	2,640	1,54%	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	2,070	-2,13%
ΟΛΘ (ΚΟ)	30,500	1,33%	ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK Α.Ε. (ΚΟ)	14,000	-2,10%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	9,460	1,28%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	6,160	-2,07%
ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2,620	1,16%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	3,815	-2,05%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΕΕΕ	44	0,59%
ΕΤΕ	9,3	2,20%
ΕΥΡΩΒ	2,448	6,11%
ΠΕΙΡ	4,9	4,26%
ΜΥΤΙΛ	42,42	2,71%
ΑΛΦΑ	2,181	5,36%
ΟΠΑΠ	18,74	0,16%
ΟΤΕ	15,95	1,72%
ΜΠΕΛΑ	26,48	1,46%
ΔΕΗ	13	0,00%
ΤΙΤΚ	40,2	-0,86%
ΜΟΗ	20,12	0,20%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	18,55	0,27%
OPTIMA	15	7,14%
ΕΛΠΕ	7,515	0,74%
ΔΑΑ	9,73	2,85%
ΛΑΜΔΑ	6,5	1,40%
CENER	8,55	1,42%
ΑΡΑΙΓ	11,64	1,04%
ΣΑΡ	12,72	0,16%
AKTR	4,95	-0,60%
ΕΥΔΑΠ	5,8	0,17%
ΒΙΟ	5,37	1,32%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	1,4	0,86%
ΕΛΧΑ	1,92	0,52%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	22.933.248,74	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,65%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	18.935.816,55	ΝΤΟΠΛΕΡ (ΚΟ)	0,49%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	16.386.554,77	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,38%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	14.378.396,51	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,27%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	11.711.082,48	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,26%
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	8.455.836,36	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,25%
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (ΚΟ)	5.904.525,08	BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (ΚΟ)	0,25%
ΟΤΕ (ΚΟ)	5.784.946,37	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,24%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	5.522.252,47	PERFORMANCE TECHNOLOGIES (ΚΟ)	0,23%
JUMBO (ΚΟ)	3.860.507,94	ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	0,19%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	334	1.375	7.348
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	6	51	1.672
FTSE/Χ.Α. Large Cap	328	1.324	5.676
MSCI GREECE REBASED	0	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.664	33.147	462.726
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	4	33	17.356
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	7	10	2.251
AKTOR Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	7	400	22.024
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	528	13.155	122.366
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	17	87	577
AUTOHELLAS (ΚΟ)	0	0	120
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	85	157	2.353
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	0	0	635
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	5	7	122
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	15	51	7.055
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	3	26	1.851
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	0	0	3.013
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	143	3.563	23.460
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	0	0	5.819
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2	5	847
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	27	132	10.466
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	29	157	2.055
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	1	1	4.893
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	40	114	8.704
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	64	8.893	100.055
JUMBO (ΚΟ)	15	32	517
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	8	21	7.194
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	50	121	5.036
MIG (ΚΟ)	0	0	269
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	7	17	5.578
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	217	1.477	14.469
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	1	676
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	16	55	105
ΟΤΕ (ΚΟ)	25	132	2.854
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	111
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	265	4.089	61.597
ΔΕΗ (ΚΟ)	62	321	22.589
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	169
TITAN CEMENT (ΚΑ)	10	35	322
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	11	55	5.218
Δικαιώματα σε Δείκτες	11	139	925
FTSE/Χ.Α. Large Cap	11	139	925
Δικαιώματα σε Μετοχές	8	57	1.306
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	140
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2	22	814
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2	15	85
ΟΤΕ (ΚΟ)	4	20	70
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	197
Συνολική Δραστηριότητα	2.017	34.718	472.305

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 22 Απριλίου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	4,7500	4,7700	4,7668	1,6790	4.300	4,7700	4,7900	4,7700	0,42
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	5,3800	5,4600	5,4008	-10,5290	85.934	5,4000	5,4600	5,3800	-2,18
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	1,6100	1,6600	1,6316	0,6190	35.146	1,6200	1,6300	1,6300	-1,21
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,1010	0,1110	0,1099	0,8890	788	0,1010	0,0000	0,1110	9,90
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0500	0,0540	0,0523	0,1680	3.323	0,0525	0,0545	0,0520	1,96
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,6200	3,6800	3,6327	2,1260	30.600	3,6200	3,6400	3,6400	1,11
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2,5000	2,5000	2,5000	-8,0000	150	2,4000	2,5800	2,5000	-3,10
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,2400		
MINE	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0280	0,0280	0,0280	0,2350	350	0,0245	0,0270	0,0280	3,70
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0485	0,0565		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0145	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0495		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,4700		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ, Σ)						0,0295	0,0320		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0315	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2080		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0020	0,0110		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0030	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0025	0,0040	0,0026	-0,0320	16.000	0,0025	0,0040	0,0040	0,00
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0175		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0200	0,0200	0,0200	0,0500	14.050	0,0195	0,0200	0,0200	2,56
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						0,0000	2,8200		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1130	0,1370		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0515	0,0515	0,0515	-0,2490	166	0,0520	0,0550	0,0515	-4,63
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,8000	0,8250	0,8173	1,7340	4.330	0,7850	0,8200	0,8150	1,88
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,1780	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0400		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0135	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)	0,2740	0,2960	0,2936	1,6310	3.601	0,2740	0,3160	0,2740	1,48
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						1,1500	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,8000	0,8200	0,8003	-0,2170	3.050	0,7900	0,8200	0,8200	1,86
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,3160	0,3340		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	3,6600	3,7600	3,7350	4,6120	2.000	3,7200	3,8000	3,7600	1,08
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0385	0,0415		
ΚΕΟ	KEO PLC	2,2800	2,3200	2,2976	1,7560	500	2,1200	2,2800	2,3200	1,75
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,7000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	1,2000	1,2000	1,2000	-7,0000	98	1,2000	1,2700	1,2000	-5,51
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,3260	0,3440		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC (Σ)						0,0000	1,2600		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,1530	0,1640		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)	0,2700	0,2980	0,2758	-0,5890	8.185	0,2700	0,3000	0,2940	-2,00
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2600	0,2840		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0680	0,0680	0,0680	0,0000	901	0,0680	0,0000	0,0680	0,00
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,1980		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,9000	0,9400		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εκεγγύων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Το μεγάλο έλλειμμα αξιολόγησης στην πράξη

Μια αίσθηση αναποτελεσματικότητας γίνεται όλο και πιο έντονη καθώς επιταχυνόμενες εξελίξεις αλλάζουν την οικονομία, την τεχνολογία, την κλιματική κρίση και το περιβάλλον, αλλά και ευρύτερα ό,τι αφορά σχεδιασμό των κανόνων που ισχύουν. Γι' αυτό ουσιαστικά διαμορφώνεται ένα νέο έλλειμμα κανονιστικής πολιτικής. Οι εξελίξεις είναι τόσο καταιγιστικές, καμιά φορά αιφνίδιες, που η απουσία κανόνων ή η λανθασμένη εφαρμογή τους επιβαρύνει την οικονομική δραστηριότητα θέτοντας υπό αμφισβήτηση την των

Οι ελληνικές κυβερνήσεις δεν θέλουν γνώμες όσον αφορά την εφαρμογή νόμων και κανονισμών.

κυβερνήσεων να προστατέψουν αποτελεσματικά τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Φυσικά εκτός από τους νόμους απαιτούνται κανονισμοί που ορίζουν πλευρές της καθημερινότητας. Απολύτως αναγκαία εργαλεία για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ευημερίας αλλά και της προστασίας του περιβάλλοντος. Κατά πόσον είναι εύστοχοι οι κανονισμοί με βάση τους οποίους λειτουργεί η χώρα;

Οι πολλαπλές προκλήσεις απαιτούν συνήθως άμεση, απλή και κυρίως αποτελεσματική κυβερνητική αντίδραση, με τη διαμόρφωση των «κανόνων του παιχνιδιού». Και δεν είναι τόσο απλό όπως ακούγεται, είναι διεθνές πρόβλημα αφού ο ΟΟΣΑ εκδίδει για τέταρτη χρονιά έκθεση που αφορά την κανονιστική πολιτική που εφαρμόζουν (ή θα έπρεπε) τα κράτη-μέλη.

Στο κεφάλαιο που αφορά την αξιολόγηση της κανονιστικής πολιτικής στην Ελλάδα καταγράφεται η πρόοδος που έχει σημειωθεί αλλά και τα κενά που υπάρχουν. Είναι θετικό ότι υπάρχει δημόσια διαβούλευση για όλους τους νόμους (με ελάχιστες εξαιρέσεις) πριν κατατεθούν στη Βουλή, διάρκειας περίπου δύο εβδομάδων. Αντίθετα, οι περισσότεροι σημαντικοί κανονισμοί ισχύουν χωρίς διαβούλευση πριν εφαρμοστούν. Οι ελληνικές κυβερνήσεις, δηλαδή, έχουν την ανάγκη να ζητήσουν την άποψη των ενδιαφερόμενων μερών πριν από την κατάθεση ενός νομοσχεδίου στη Βουλή, αλλά μετά δεν θέλουν γνώμες όσον αφορά την εφαρμογή του νόμου. Ξέρουν καλύτερα...

Ωστόσο, σημαντικότερη θεωρείται η απουσία αξιολόγησης νόμων και κυρίως κανονισμών μετά την εφαρμογή τους, η ανάλυση των συνεπειών τους. Η αλήθεια είναι ότι έχει διαμορφωθεί το εγχειρίδιο για την εκ των υστέρων αξιολόγηση κανονισμών, αλλά μένει να εφαρμοστεί στην πράξη. Πάντως στην περίπτωση της εκ των υστέρων αξιολόγησης τόσο των νόμων όσο και των κανονιστικών ρυθμίσεων η Ελλάδα είναι στις χειρότερες θέσεις. Βρίσκεται στην προτελευταία θέση, με χειρότερη περίπτωση την Τουρκία. Δεν θέλουμε να αξιολογηθούν όσα κάναμε. Αποφεύγουμε την αξιολόγηση πεπραγμένων.

Βέβαια, στην ελληνική πραγματικότητα επικρατεί η προσαρμογή στο ευρωπαϊκό καθεστώς, η οποία είναι και πρόσχημα για να αποφευχθούν ρυθμίσεις που θα αντιμετώπιζαν υπαρκτά προβλήματα, πριν ενσωματωθούν στο ευρωπαϊκό καθεστώς. Πολλά είναι τα παραδείγματα, π.χ., σε ό,τι αφορά πολεοδομικές ρυθμίσεις για περιοχές ή κλάδους. Κανονισμοί που επιτρέπουν ή αποκλείουν κάποια δραστηριότητα σε διάφορες περιοχές. Συχνά οι ρυθμίσεις αυτής της κατηγορίας, με άμεσες επιπτώσεις στην οικονομία, καθυστερούν ή δημιουργούν περισσότερα προβλήματα. Σε άλλες περιπτώσεις προβλέπονται κανονισμοί που δεν στηρίζονται σε πραγματικά δεδομένα. Για παράδειγμα, παρά την εντύπωση που επικρατεί, τα δάση αυξάνονται επειδή περιορίζονται οι καλλιέργειες και η ανθρώπινη δραστηριότητα. Σε πολλές περιπτώσεις θα έπρεπε να αρκεί μια απλή δήλωση για δραστηριότητες χαμηλού ρίσκου περιορίζοντας τους ελέγχους όπου χρειάζονται.

Ακόμη κι αν ένας κανονισμός έχει υιοθετηθεί με αγαθές προθέσεις, έχει σημασία η αξιολόγηση της πραγματικής εφαρμογής του γιατί έχει μεγάλη διαφορά η τυπική ισχύς από τα αποτελέσματα της εφαρμογής. Μόνο στην πράξη μπορεί να αξιολογηθεί η χρησιμότητα κανονισμών ή αδειών που καθιερώνονται εύκολα, πάντα με καλή πρόθεση.

Πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 4,49 δισ. ευρώ στο πρώτο τρίμηνο

Η καθαρή υπέρβαση των εσόδων έναντι του στόχου για το α΄ τρίμηνο άγγιξε τα 600 εκατ. ευρώ

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Αγγιξε τα 600 εκατ. ευρώ η καθαρή υπέρβαση των φορολογικών εσόδων του α΄ τριμήνου φέτος έναντι του στόχου που είχε τεθεί στον προϋπολογισμό, επιβεβαιώνοντας την καλή δημοσιονομική πορεία και ανοίγοντας τον δρόμο για πρόσθετες δαπάνες και φοροελαφρύνσεις, ενόψει και της ΔΕΘ. Ηδη, άλλωστε, έχει προαναγγελθεί ενίσχυση του προϋπολογισμού του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων κατά 500 εκατ. ευρώ για φέτος.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, που ανακοίνωσε το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, τα έσοδα από φόρους ανήλθαν σε 16,896 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 830 εκατ. ευρώ ή 12,1% έναντι του στόχου. Αν αφαιρεθούν τα έσοδα που αντιστοιχούν στο 2025 και εισπράχθηκαν τους δύο πρώτους μήνες του 2025, τα οποία υπολογίζονται σε 342 εκατ.

Ο κρατικός προϋπολογισμός είχε πρωτογενές πλεόνασμα 4,493 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 616 εκατ. ευρώ και πρωτογενούς πλεονάσματος 2,987 δισ. ευρώ για την ίδια περίοδο του 2024.

Τα έσοδα από φόρους ανήλθαν σε 16,896 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 830 εκατ. ευρώ ή 12,1% έναντι του στόχου, σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

ευρώ, καθώς και η πρώτη δόση του ΕΝΦΙΑ, που είχε προβλεφθεί ότι θα εισπραχθεί τον Απρίλιο, αλλά εισπράχθηκε το Μάρτιο, ύψους 890 εκατ. ευρώ, η υπέρβαση των φορολογικών εσόδων την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2025 που προσμετρείται δημοσιονομικά στο έτος 2025, έναντι των στόχων του προϋπολογισμού εκτιμάται σε 598 εκατ. ευρώ. «Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και ενδεχόμενη είσπραξη μέρους του φόρου εισοδήματος που είχε προβλεφθεί ότι θα εισπραχθεί τους επόμενους μήνες, λόγω του ότι τέθηκε σε λειτουργία ήδη από τα μέσα Μαρτίου η εφαρμογή για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων», αναφέρει η ανακοίνωση το υπουργείο Οικονομικών. Δηλαδή, ενδεχομένως κάποιοι απ' όσους έσπευσαν να υποβάλουν τη δήλωσή τους εγκαίρως για να εξασφαλίσουν την έκπτωση 4% στον φόρο τον πλήρωσαν κιόλας, παρότι η προθεσμία πληρωμής είναι το τέλος Ιουλίου.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι ειδικά τον Μάρτιο εισπράχθηκαν φόροι 5,016 δισ. ευρώ, αυξημένοι κατά 1,324 δισ. ευρώ ή 35,8% έναντι του στόχου. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην είσπραξη της πρώτης δόσης του ΕΝΦΙΑ, που είχε προβλεφθεί αρχικά ότι θα εισπραχθεί τον Απρίλιο, εκτιμώμενου ποσού 890 εκατ. ευρώ. Ο κρατικός προϋπολογισμός είχε πρωτογενές πλεόνασμα 4,493 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 616 εκατ. ευρώ και πρωτογενούς πλεονάσματος 2,987 δισ. ευρώ για την ίδια περίοδο του 2024. Το υπουργείο Οικονομικών σημειώνει, ωστόσο, ότι ποσό 1,423 δισ. ευρώ που αφορά ετεροχρονισμό πληρωμών του τακτικού προϋπολογισμού και ποσό 696 εκατ. ευρώ που αφορά ετεροχρονισμό των επενδυτικών δαπανών δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης σε δημοσιονομικούς όρους. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε, εξαιρούνται από τα φορολογικά έσοδα αυτά που αντιστοιχούν στο 2024 και η πρώτη δόση του ΕΝΦΙΑ, που εισπράχθηκε ένα μήνα νωρίτερα. Ετσι, η καθαρή υπέρβαση στο πρωτογενές αποτέλεσμα σε τροποποιημένη ταμειακή βάση έναντι των στόχων του προϋπολογισμού εκτιμάται σε 526 εκατ. ευρώ.

Η κυβέρνηση θα συμφωνήσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε τι βαθμό η υπέρβαση των εσόδων μπορεί να θεωρηθεί μόνιμη και σε συνδυασμό και με τον ενδεχόμενο δημοσιονομικό χώρο που θα προκύψει από την εξαίρεση των αμυντικών δαπανών, θα διαμορφώσει το πακέτο της ΔΕΘ.

Αυξήσεις 12% στους τραπεζικούς υπαλλήλους

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Τριετή κλαδική σύμβαση εργασίας, με σωρευτικές αυξήσεις άνω του 8%, που μαζί με τη θεσμοθέτηση μιας νέας αμοιβής –η οποία έρχεται να αντικαταστήσει το εδώ και χρόνια καταργημένο επίδομα ισολογισμών– φθάνει και το 12%, υπέγραψε η Ομοσπονδία των Τραπεζοϋπαλλήλων με τις διοικήσεις των τραπεζών. Η νέα αυτή αμοιβή συμφωνήθηκε μεταξύ των δύο πλευρών, 12 χρόνια μετά την τελευταία καταβολή του «επιδόματος ισολογισμού», θα καλύπτει όλους τους εργαζομένους στον κλάδο και θα είναι ίση με μισό επιπλέον μηνιαίο μισθό τον χρόνο, βάσει των κλαδικών αποδοχών.

Οι αυξήσεις επί των αποδοχών του κλάδου, μαζί με τη νέα παροχή, ανέρχονται σε βάθος τριετίας σε 12%.

Οι αυξήσεις θα δοθούν σε 4 δόσεις, με την πρώτη να δίνεται την 1η/7/2025 και την τελευταία την 1η/12/2027. Ο νέος εισαγωγικός μισθός από την 1η Ιουλίου θα διαμορφωθεί στα 1.040 ευρώ μεικτά και θα φθάσει στα τέλη του 2027 στα 1.104 ευρώ.

Η νέα κλαδική ΣΣΕ αποτελεί την πρώτη κλαδική σύμβαση, μετά την απόφαση της κυβέρνησης για αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 6,02%. Σύμφωνα μάλιστα με την ΟΤΟΕ, αναδεικνύει τη σπουδαιότητα που έχουν για την οικονομία και την κοινωνική συνοχή οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις των κοινωνικών εταίρων, σε κάθε κλάδο και επιχείρηση και συνολικά στη χώρα. Κι όπως εκτιμούν συνδικαλιστικά στελέχη, η νέα αυτή κλαδική σύμβαση μπορεί να αποτελέσει τη στέρεη βάση για κλαδικές διαπραγματεύσεις και σε άλλους κλάδους, αλλά και για συμφωνίες σε επιχειρησιακό επίπεδο.

Συνοπτικά, η νέα κλαδική καλύπτει τον προβλεπόμενο πληθωρισμό των ετών 2025, 2026 και 2027, καθώς σωρευτικά στην 3ετία προβλέπει αυξήσεις της τάξης του 8,25%. Θα δοθεί σε 4 δόσεις, με την πρώτη δόση να δίνεται την 1η/7/2025 και την τελευταία την 1η/12/2027. Ο νέος εισαγωγικός μισθός από την 1η Ιουλίου θα διαμορφωθεί στα 1.040 ευρώ μεικτά και θα φθάσει στα τέλη του 2027 στα 1.104 ευρώ. Ανάλογες αναπροσαρμογές γίνονται σε όλα τα μισθολογικά κλιμάκια, έως το 33ο έτος προϋπηρεσίας, καθώς και στα αμέσως 8 επόμενα έως το ανώτατο επιτρεπτό 41ο έτος. Οι αυξήσεις δίνονται ισόποσα και για τους μισθούς των υποδιευθυντών και των διευθυντών των τραπεζών.

Επίσης, θεσμοθετεί την καταβολή από το 2026 και εφεξής, σε όλους τους εργαζομένους μισού επιπλέον κλαδικού μηνιαίου μισθού κάθε χρόνο, ως νέα κλαδική παροχή για τα αποτελέσματα προηγούμενης διαχειριστικής χρήσης των τραπεζών. Σύμφωνα με την ΟΤΟΕ, ο μισός αυτός μισθός αποτελεί συλλογικά συμφωνημένη κλαδική παροχή και δεν συμψηφίζεται με τυχόν υπέρτερες αποδοχές. Τελεί βέβαια υπό την προϋπόθεση ότι οι τράπεζες που απασχολούν το 70% και άνω των εργαζομένων του κλάδου θα διανείμουν μέρισμα στους μετόχους υπό οποιαδήποτε μορφή. Οι αυξήσεις επί των αποδοχών του κλάδου, μαζί με τη νέα παροχή, ανέρχονται σε βάθος τριετίας σε 12%.

Η νέα σύμβαση διατηρεί τη ρήτρα προστασίας της απασχόλησης και το σύνολο των οικονομικών και θεσμικών δικαιωμάτων και παροχών προηγούμενων κλαδικών ΣΣΕ, ενώ εισάγει, για πρώτη φορά σε κλαδική ΣΣΕ στη χώρα μας, διάταξη-πλαίσιο για την τεχνητή νοημοσύνη, με την οποία οι τράπεζες αναγνωρίζουν και δεσμεύονται για την υπεύθυνη και δίκαιη εφαρμογή της. Επίσης, μεταξύ άλλων:

– Αυξάνει το επίδομα τέκνων για το δεύτερο παιδί από 7,5% στο 8,5%, από 10% σε 12% για το 3ο και από 15% σε 17% από το 4ο και άνω.

– Από 1/6/2025 μειώνει στο 1,75% το επιτόκιο των στεγαστικών δανείων Α΄ κατοικίας.

– Αυξάνει κατά 25% το επίδομα τοκετού, από 2.000 σε 2.500 ευρώ.

– Ενισχύει κατά 30% το επίδομα βρεφονηπιακού, από 231 σε 300 ευρώ.